

Zlet vabi

V soboto se je v Sisku sestel stalni sekretariat zleta bratstva in enotnosti, kjer so predstavniki posameznih zletnih območij poročali o dosedanjih pripravah na jubilejno 12. srečanje, ki bo 8. in 9. junija v Novem mestu, Kot meni Danilo Kovačič, sekretar zletnega odbora-gostitelja, še vsa zletna področja izredno dobro in temeljito pripravljajo na veliko slavo v Novem mestu. V Sisku so se dokončno dogovorili glede vseh podrobnosti, ki zanimajo tako organizatorje zletnega praznika kot vse nastopajoče. Lahko trdimo, pravi tovariš Kovačič, da uspešno potekajo zadnje priprave, da bo zlet dostojna počastitev 30-letnega jubileja.

V ponedeljek se je v Novem mestu ponovno šla tudi strokovna komisija; predstavniki posameznih zletnih območij so usklajevali še zadnje podrobnosti za glavni zletni nastop, ki bo v nedeljo popoldne vrh tokratnega srečanja. Stiskan je že propagandni zletni plakat, graver A. Kečkeš pa izdeluje zletno značko. Sinoči je zasedal tudi zletni odbor v Novem mestu, ki ga čaka prihodnje dni vedno več dela.

Tomšičeve nagrade

Med nagrajenci tudi Jože Splichal, sodelavec Dolenjskega lista

V ponedeljek zvečer je ob obletnici smrti narodnega heroja Tonea Tomšiča, organizatorja partijskega in partizanskega tiska, Društvo novinarjev Slovenije podelilo letošnje Tomšičeve nagrade ter diplome za 25-letno delo v novinarstvu. Nagrado za življenjsko delo je prejel Jelo Gašperšič (Radio Ljubljana), Tomšičevi nagradi sta prejela Jak Koprič (nekdanji odgovorni urednik Dela, zdaj republiški sekretar za informacije) in Alenka Mišič (Delo). Nagrade iz Tomšičevega sklada so dobili: Drago Jančar (Večer), Jovan Flevič (Borba), Jovita Podgornik (RTV Ljubljana), Srečko Prtnemer (Radio Ljubljana), Alenka Fuhar (Delo) in Jože Splichal (Dolenjski list).

V obrazložitvi za nagrado našemu sodelavcu je rečeno: „Jože Splichal prejema nagrado za idejno zasnovano, vsebinsko urejanje in vrsto člankov ter reportaž v prilogi Dolenjskega lista, ki je začela izhajati decembra lani in ki pomeni dopolnilo sicer predvsem informativnega Dolenjskega lista. V prilogi se domiselno dopolnjujeta sodobna grafična oblika in vsebina, ki jo odlikujeta svežina in dober novinarski prijem.“

Ob nedavnem obisku tovariša Tita na Lisci nad Sevnico. (Foto: Joco Žnidaršič)

Magistrala je dolg Slovenije

Do konca 1976. leta bo moderniziranih še preostalih 27 km partizanske magistrale. Tako so sporočili na novinarski konferenci v sredo, 15. maja

Od Soteske pri Dolenjskih Toplicah, skozi Stare žage, Črmošnjice, Semič, Lokve do Črnomlja in Adlešičev poteka cesta, ki jo skoraj vsak borec našega osvobodilnega boja do-

bro pozna in si je zaslužno pridobila ime „partizanska magistrala“.

Misel o modernizaciji partizanske magistrale je bila prisotna ves povojni čas, toda akcija za uresničitev je stekla trdno šele sedaj. Poseben odbor, ki ga vodi Franc Leskovec - Luka kot predsednik odbora, predsednik skupščine SRS Vladimir Logar kot podpredsednik in belokranjski prvoborec Franc Košir kot tajnik, je pričel skupaj s črnomaljsko in novomeško občinsko skupščino delati. Potrebno bo asfaltirati okoli

27 kilometrov ceste, za to pa bo nujno, da se v prizadevanja za uresničitev modernizacije ceste vključijo vsi, od bančnikov in republiške cestne skupnosti do delavcev v TOZD in OZD.

Modernizacija ceste je pogoj za hitrejši gospodarski napredek in razvoj turizma v Beli krajini, obenem pa je ureditev partizanske magistrale moralna obveza vse slovenske skupnosti in dolg krajem, ki so toliko žrtvovali v naših najtežjih dneh. Na ta košček naše domovine je skupnost že preveč dolgo pozabljala in zadnji čas je, da zgodovinski dolini omogočimo življenje.

Na tiskovni konferenci v sredo, 15. maja, je odbor za modernizacijo magistrale sporočil, da bo cesta zgrajena po vsej verjetnosti do konca leta 1976.

BRANKO PODOBNIK

DOHAJAJO TOVARNO

Danes bo na Mirni v Kolinski, tovarni za predelavo krompirja, 4. zbor predstavnikov tovarne s pridelovalci krompirja.

Obisk iz Ditzingena

Dosedanji stiki novomeške mladine in taborniške organizacije iz Novega mesta z mladimi prebivalci mesta Ditzingen v bližini Stuttgarta so se pretekli dnevi dvignili na višjo raven: Novo mesto je obiskala 7-članska uradna delegacija tega nemškega mesta. Od nedelje do torka zvečer so si gostje, ki jih je vodil ditzingenski župan g. Hans Scholder, ogledali Otočec, Pleterje, Kostanjevico, Novoteks, šlo na Grmu, tovarno zdravil Krka, Dolenjsko galerijo, Dolenjski muzej, študijsko knjižnico in Smarješke Toplice.

Obiskali so tudi obnovljen planinski dom nad Gospodično, povsod pa so se zanimali za našo družbeno ureditev, gospodarske in kulturne dosežke ter izmenjali vrsto vprašanj s svojimi gostitelji. Tovariš Jakob Be-

rič, Avgust Avbar, Uroš Dular in drugi so gostom predstavili preteklost in uspehe naših krajev. Na račun bodočega sodelovanja in stikov med Novim mestom in Ditzingenom je bilo izrečenih mnogo toplih besed, zastavljenih pa tudi več praktičnih načrtov. Oktobra bodo obiskali Novo mesto kvodjalci iz Ditzingena, avgusta pa bo tam blizu taborilo 28 novomeških in straskih tabornikov.

SLOVENSKI ZOBOZDRAVSTVENI DELAVCI NA OTOČCU

V soboto, 1. junija ob 8.30, bo v garni hotelu na Otočcu ustanovljena dolenjska podružnica Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije, ki prireja ob tej priložnosti tudi republiški strokovni seminar za svoje člane. Ob ustanovitvi podružnice bo govoril zobozdravnik novomeške šolske poliklinike dr. T. Uhan, medtem ko bodo strokovni del vodili predsednik društva dr. Z. Arnež, J. Dobrin, profesor dr. Sedej, asistent dr. B. Zerovec, docent dr. M. Perušek in dr. B. Kravanja. Na srečanje je nova podružnica povabila vse slovenske zobozdravniške asistentke, zobotehničke, dentiste in zobozdravnike. Dolenjska podružnica bo organizacijsko povezovala vse zobozdravstvene delavce iz občin Črnomelj, Krško, Metlika, Trebnje in Novo mesto.

Besede so preskromne

V pomladnih majskih dnevih so mladi po vsej domovini nosili štafetno palico s pozdravi tovarišu Titu za njegov 82. rojstni dan. Z radostjo, veseljem v srcu so jo v mladostnem teku nosili skozi vasi in mesta, sole in tovarne, da bi tako oplemenitili s pozdravi, čestitkami in željami vseh delovnih ljudi naše domovine. Ob teh slovesnostih so bile naše misli skupne, vse naše besede so govorile isto.

Besede so preskromne, da bi se lahko le z njimi zahvalili velikemu revolucionarju, človeku, državniku in prijatelju Titu. Zato smo obljubili, da bodo skromnost naših besed oplemenitila dejanja, ki bodo pomenila uresničevanje idealov, ki jim je tovariš Tito posvetil svoje plodno, nam v srečo še danes ustvarjalno delo.

Izreči vso zahvalo in priznanje Titu pomeni obenem priznanje in zahvalo Titovim partizanom, vsem sinovom in možem, ki so se junško borili in mnogi žrtvovali življenje za svobodo.

Radi imamo Tita, ljubimo mir. Neuvrščenost je postala simbol miru. Tito je bil njen pobudnik in ustvarjalec.

Zvesti smo Titu, niti pedi svojega ozemlja ne damo. Tito je odločno povedal, da con ni več; tam, kjer si italijanski iredentisti lastijo ozemlje, je Socialistična federativna republika Jugoslavija. Tam živi narod, ki je že stoletja hrepenel po svobodi.

Spoštujemo Tita, ustvarjamo nove družbene odnose. Nova ustava je z delegatskim sistemom in samoupravljanjem zagotovila delovnemu človeku možnost, da si bo sam utrl pot, odmetal vse, kar ga ovira, da bo sam užival in delil, kar je naredil.

Revolucija teče dalje. Tito je bil vseskozi njen borec, bodisi kot delavec, partijski sekretar, vrhovni poveljnik ali državnik. Zato smo prepričani v uspeh te revolucije. Ideje Tita jo bodo vedno vodile.

Za hip zastane naš korak. Mislimo na Tita, želimo vse dobro njemu, miru in domovini. Želimo mu veliko zdravja, sreče, osebnega zadovoljstva in da bi nas še dolgo vodil!

Tito je za vse nas, še posebno za mlade - TITO.

LOJZE RATAJC

TITU

Tito, mi mladi te imamo radi. Zato kličemo ti vsi: „Tito, ljubimo te mi!“

Tudi ko bo mladost minila te ne bomo pozabili. Takrat klicali bomo mi: „Tito, nepozaben si ti!“

Metka Hrstar
OŠ Bršlin

KULTURNA KOSTANJEVICA ZAČENJA NOVO SEZONO

Z razstavo del akademskega slikarja Marijana Pliberška iz Ljubljane, ki jo bodo odprli v soboto, 25. maja ob 18. uri v Lamutovem likovnem salonu, se bodo po uvodni besedi Andreja Pavlovca, ravnatelja Skofjeloškega muzeja, v Kostanjevici začele prireditve letošnjega XIX. Dolenjskega kulturnega festivala. V Domu kulture bo nato umetniški večer prvakinje ljubljanske Opere in dolenjske rojakinje Vilme Bukovec (na sporedu bodo scenski prizori iz oper: Madame Butterfly, La boheme in Gorenjski slavček), ki jo bodo ob tej priložnosti razglasili za častno članico.

V začetku tedna so naši kraji prišli pod vpliv toplejšega zraka. V drugi polovici tedna se bo vreme predvidoma poslabšalo.

24. in 25. maja bo delovna skupnost LABODA, tovarne perila iz Novega mesta, praznovala 50-letnico obstoja. Ker so ženske tiste, ki so največ prispevale k razvoju podjetja, saj jih je kar 90 odst. vseh zaposlenih v kolektivu, bo proslava pod pokroviteljstvom Organizacije za družbeno aktivnost žensk s tovarišico Lidijo Sentjurc na čelu. Več o razvojni poti Laboda preberite na strani 4 in 5. Na sliki: Transport srajc do zlagalnih mest. (Foto: M. Vesel)

LABOD vabi občane na ogled tovarne in razstave o izdelovanju srajc v petek od 14. do 18. ure!

V ponedeljek je prispela v Novo mesto na krajsi prijateljski obisk 7-članska delegacija iz ZRN. Na sliki z leve: predsednik izvršnega sveta novomeške občine Avgust Avbar, župan mesta Ditzingen Sebastian direktor Novoteksa Avgust Fajfar. (Foto: M. Gošnik)

Več izvažati ali pojesti več mesa doma

Tako pičila zmaga – to je bil prvi vtis po francoskih volitvah. Novi predsednik pete francoske republike je dobil samo 50,8 % oddanih glasov, njegov nasprotnik pa 49,2 %. Valery Giscard d'Estaing ne bo triumfal, njegova zmaga je nepričljiva. Mnogi se že zdaj sprašujejo, kako pa bo na prihodnjih volitvah – čez sedem let?

Tako skromno je zmagal na predsedniških volitvah le še Kennedy. To je bilo leta 1960, ko je dobil samo 0,2 % več glasov kot njegov nasprotnik, Nixon. Pravijo, da si je Kennedy zagotovil zmago zaradi svoje večje privlačnosti in pa spretnijših nastopih na ameriški televiziji. Kaj vse odloča v političnem življenju – tudi znanost človeka, njegova mladost.

Kdo je dobil, kdo je izgubil? Če zamizimo in brišemo iz spomina vse ljudi, potem je zabeležil minus degolizem. Mit, ki ga je ustvaril de Gaulle in ga je njegova okolica tako negovala. De Gaulle je umrl konec 1970. leta, zdaj tone tudi degolizem. Očitno je, da hočejo Francozi nekaj novega.

Ta človek me bo še izdal, je izjavil ob neki priliki de Gaulle o d'Estaingu. Ali je stari general pretraval? Če se lahko zanese mo na poročila, je novi francoski predsednik nekoliko bližji Ameriki, kot je bil prejšnji, Pompidou. De Gaulle je bil Francoz od nog do glave. Šele na drugem mestu je bil Evropejec, za kakšno ožje sodelovanje z Ameriko se sploh ni navduševal.

Novi francoski predsednik je bil prej finančni minister. Ali to morda pomeni, da bo dal prednost notranjim, ne pa zunanjim vprašanjem? Francozi niso še nikoli tako dobro živeli kot za časa Pompidouja, vendar pa je lani inflacija zgrabila tudi Francijo. Inflacija je sploh postala svetovni problem – to bo še zelo dolgo.

TELEGRAMI

BELFAST – Skoraj ne mine dan brez mrtvih in ranjenih na Severnem Irskem. To je tisti del irskega ozemlja, ki je v okviru Anglije, ostali del irskega otoka je samostojen. Britanski minister za Severno Irsko je proglasil izredno stanje. Včeraj je britanski parlament izključno razpravljal o položaju v tej pokrajini.

Veliko se govori o zagati živinorejcev, ki ne morejo prodati doplatnih goved ali vsaj ne po enaki ceni kot lani, premalo pa je resnih predlogov, kako rešiti živinorejce pred krizo ali polomom. Sicer se slišijo zahteve, da je treba izvažati več mesa, ni pa stvarnih predlogov, kam in kako.

Gole zahteve, da je treba poskrbeti za izvoz mesa in živine, zvenijo zelo votlo, saj se ne ve, kdo bi bil dolžan to storiti in s kakšnimi sredstvi. Vprašljivo je predvsem, s kakšnimi sredstvi, kajti lanski dobiček pri izvozu mesa je pred meseci usahnil. Izvoznikom bi bilo treba kriti izgubo. Ko se je pri izvozu dobro zasluzilo ni nihče mislil na to. Govorili so o deset in dvajsetletnih neomejenih možnostih izvoza mesa. Živinorejcem so ponujali velike načrte.

Ne bi bilo pošteno, naprtiti vso krivdo za sedanje težave v živinoreji le nekaterim. Menda so se zmotili celo načrtovalci v državah evropske gospodarske skupnosti – EGS. Tudi v Zahodni Nemčiji živinorejci zdaj težje prodajo pitano živino kot lani. In v drugih državah EGS. Ščitijo pa jih z omejevanjem

uvoza iz tretjih držav, med katerimi je tudi naša.

Naši izvozniki mesa in živine ter načrtovalci živinoreje so se torej tudi lahko zmotili. Ne bi se pa smeli tako motiti še naprej, ampak bi morali sedanje razmere ocenjevati bolj resno.

Po lanskim ocenah naj bi države EGS uvozile letno okoli 500.000 ton govejega mesa. Letos pa uvoz močno zavirajo. Ne le od nas, tudi iz vzhodnoevropskih in drugih držav, od katerih so lani veliko kupile. Iz Argentine so letošnji uvoz mesa zmanjšale za dve tretjini. Tako meso išče nove kupce v drugih državah. Kdo pa bo letos uvozil toliko več kot lani? V mnogih državah sami redijo več živine. Izvažali bodo torej le tisti, ki bodo ponujali po najnižji ceni.

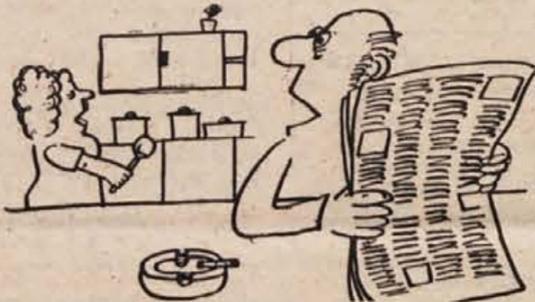
Ali je torej prav, da se tolažimo le z iskanjem novih kupcev in vztrajamo pri starih razvojnih programih? Vztrajanje je sicer le formalno, kajti živinorejci že računajo in delajo po svoje. Tako pa se ruši organizacija živinoreje. Stvarnost ubira drugo pot kot načrti. Od tu pa ni daleč do takih posledic, kot smo jih že doživeli, npr. leta 1968.

Drugod se lotevajo takih težav bolj načrtno in organi-

TELEGRAMI

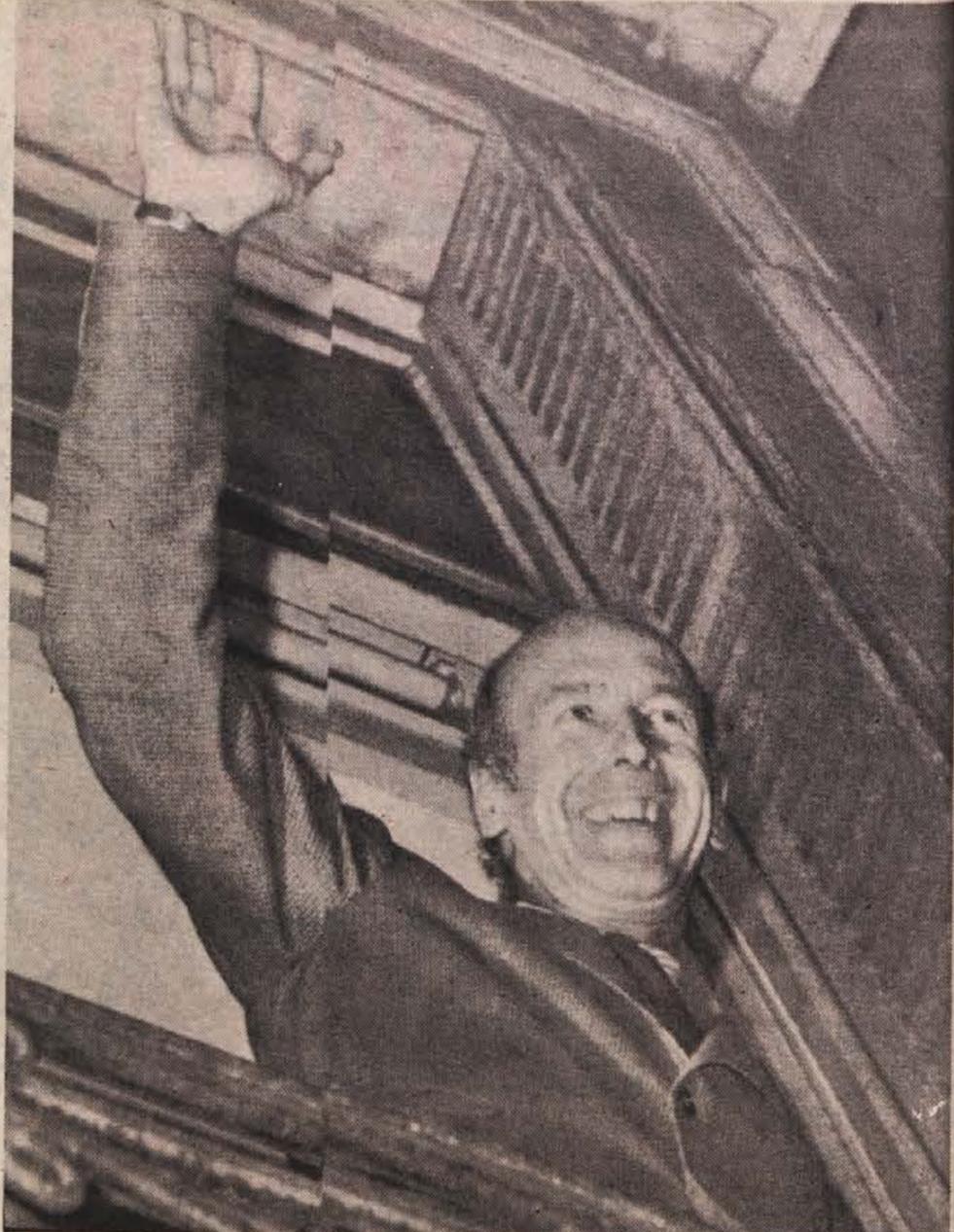
COLOMBO – Vse bolj je očitno, da nameravajo Američani zgraditi na otoku Diego Garcia novo pomorsko oporišče. Proti temu so posebno v Indiji. V tem primeru bi se morda pojavila v vodah Indijskega oceana tudi sovjetska flota.

DUNAJ – Avstrijski šiling velja od petka 3 odstotke več. Na mednarodnih borzah so mirno zabeležili revalvacijo šilinga, saj gre za valuto, ki kroži večinoma v Evropi.

– Neverjetno, žena, kako inflacija spodnaša vlade po svetu!
– Za našo si lahko brez skrbi, njej nobena inflacija ne more do živga!

(Iz zadnjega PAVLIHE)

PARIZ – Novi francoski predsednik Valery Giscard d'Estaing po zmagi na francoskih volitvah. Njegov obraz žari od veselja, njegova zmaga pa ni bila tako prepričljiva – dobil ni niti čistih 51 %! Francoski predsednik ima po ustavi sedemletni mandat – do leta 1981. Kaj se bo vse zgodilo do takrat!

zirano. Italija močno omejuje uvoz mesa, da bi zaščitila svoje živinorejce. Nemci si zagotavljajo nekaj izvoza s posebnim dogovorom v EGS, da mora vsak uvoznik kupiti vsaj toliko mesa pri članicah, kot ga uvozi iz tretjih držav. Hkrati omejujejo pitanje tako, da baje koljejo več telet. V Avstriji zvečujejo porabo govedine z nižjo ceno mesa, za kar so namenili tudi precej državnega denarja. Pri nas pa še vedno ostajamo le pri ugotovitvah, da se poraba mesa zmanjšuje.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Več optimizma, tako bi lahko razumeli zadnje vesti z Bližnjega vzhoda. Vse kaže, da se je ameriški pogajalec Kissinger v načelu sporazumel o ločitvi sil na Golanski planoti. Če je to res, potem je bila njegova tri tedne trajajoča misija le uspešna.

Po vesteh, ki smo jih dobili v torek, bodo Sirci dobili vse ozemlje, ki so ga izgubili v oktobrski vojni lani, pa še del ozemlja, ki so ga zasedli Izraelci junija 1967. Konkretno, mesto Kuneitro, ki je na Golanski planoti. Izraelske enote pa bodo obdržale nekaj vrhov zahodno od Kuneitre. Nekaj višin bodo kontrolirali tudi oddelki Združenih narodov.

Tako smo v vprašanju Bližnjega vzhoda zabeležili dva pomembna napredka. Najprej na področju Sueskega prekopa in zdaj na Golanski planoti, se pravi na sami fronti. Kajti na tej planoti divjajo zdaj že 70 dni hudi topniški dvoboji, v boje pa so posegla tudi letala. Najhušji boji so na pobočjih gore Hermon. Izraelci in Sirci so v zadnjem času zgradili dve vojaški cesti do najvišjih planot, in sicer kar prek libanonskega ozemlja!

V BONNU – NORMALNO

V Zahodni Nemčiji so rešili v dveh dneh dva problema, dobili so novega predsednika in dan zatem še novega kanclerja. Scena je bila dobro pripravljena pa tudi zrežirana. Novi predsednik ZR Nemčije je postal 55-letni Walter Scheel, dosedaj zunanji minister. Novi kancler pa je od prejšnjega tedna Helmut Schmidt, dosedajji finančni minister.

Zanimivo je, da je bil novi francoski predsednik d'Estaing tudi finančni minister. Mnogi opozarjajo v tej zvezi na sorodnost gledišč med d'Estaingom in Schmidtom. To bo zahodni Evropi le v prid. Os Pariz-Bonn je še vedno glavna hrbtenica zahodne Evrope. Temelje te Evrope sta postavila že de Gaulle in Adenauer.

In tako je Evropa v nekaj dneh rešila dva problema, dve krizni situaciji. Ondan smo v

tujih listih zasledili vest, da je na svetu kar 36 kriznih žarišč – 36, prav zares! Ne bomo jih naštevati, opozoriti smo hoteli samo na to, kako dinamična je situacija v svetu. V to število je vključen tudi položaj na Bližnjem vzhodu. V torek zjutraj še vedno ni bilo jasno, kdo je pravzaprav zmagal v Avstraliji, na parlamentarnih volitvah. Ali v Avstraliji tako počasi preštevajo glasove? Verjetno pa je dosedanjji premier Whitlam gotov zmage, saj je že sporočil, da si bo ogledal svetovno prvenstvo v nogometu, v Frankfurtu. To se bo začelo 13. junija.

Francija ima novega predsednika republike, nima pa še svojega ministrskega predsednika. Kdo bo to? O tem ugibajo v Parizu. Ali bo d'Estaing ponudil to mesto Chaban-Delmasu, znanemu degolistu? To bi pomenilo, da računa novi francoski predsednik na aktivno sodelovanje starih degolistov.

BOJI SO PRENEHALI

Portugalske čete so se umaknile v vojašnice, opustile so vse vojaške operacije proti gverilcem v Angoli. Ali pomeni to, da ponuja Lizbona roko pomiritve gverilcem?

V bistvu gre za to: ali bodo portugalske kolonije postale popolnoma samostojne države, ali pa bodo ostale v okviru Portugalske. Seveda z večjo stopnjo notranje samostojnosti. Tako rešitev je predlagal svojčja za francosko Afriko tudi de Gaulle. Šele pozneje leta 1960 – je pristal na popolno odcepitev francoskih kolonij.

Kakšni paradoksi vladajo danes v svetu! Portugalska je ena najbolj nerazvitih evropskih dežel. Taista Portugalska ima največji kolonialni imperij na svetu. Angleži so izgubili vse, Francozi so se umaknili iz Afrike – Portugalci so ostali. O, tudi Spanija ima še nekaj večjih in manjših ozemelj – med drugim tudi del Sahare. To ozemlje bi rad priključil svojemu telesu Maroko.

Kako dolgo se bodo še držali Portugalci v Afriki? Eno leto ali več?

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Prejšnji teden se je končal še zadnji krog volitev in konstituiranja naših skupščinskih teles, oblikovanih po delegatskih načelih – tokrat še na zvezni ravni. Sedaj je naš delegatski skupščinski sistem resnično pripravljen, da zaživi, da začne uresničevati v praksi tista nova temeljna ustavna določila, ki smo se zanje odločili ter jih sprejeli.

Novoizvoljena zvezna skupščina se je sestala prejšnji teden – na tridnevnem zasedanju v sredo, četrtek in petek – ter se je konstituirala, se pravi, izvolila je predsednike in druge funkcionarje skupščinskih teles ter izvolila tudi nov zvezni izvršni svet.

Osrednje skupščinsko dejanje, če lahko tako rečemo, je bila kajpak ponovna izvolitev Josipa Broza Tita za predsednika republike – tokrat že sedmič zapored in tokrat (skladno s sprejetimi ustavnimi določili) brez časovne omejitve mandata. Za predlog, naj se tovariša Tita ponovno izvoli za predsednika republike, je enodušno glasovalo vseh 300 delegatov obeh zborov nove zvezne skupščine, pri čemer so (ko so glasovali za izvolitev brez časovne omejitve mandata) še enkrat potrdili že šestkrat izraženo voljo vseh naših delovnih ljudi in občanov, ki so to terjali na mnogih zborovanjih in zasedanjih.

Po izvolitvi je predsednik Tito na kratko spregovoril v zvezni skupščini – njegov govor so vsi navzoči pozdravili z navdušenim ploskanjem. Z današnjim dnevom se v glavnem zaključuje obdobje, ki bo posebej zabeleženo v zgodovinskem razvoju naše države, je poudaril Tito, ki bo zabeleženo v razvoju naše socialistične samoupravne skupnosti. Z novo ustavo delavski razred pri nas prvič v zgodovini dobiva tisto mesto, ki mu pripada.

V nadaljevanju svojega govora se je predsednik Tito dotaknil tudi poglobljenih vprašanj naše notranje in zunanje politike. Naša

prva naloga je, je dejal, da čuvamo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije, da jo še naprej utrjujemo na vseh ravneh. Morali bomo paziti, da se nam spet ne pojavijo razne nacionalistične težnje v katerikoli republiki ali pokrajini. In kar zadeva našo zunanjo politiko – je še dejal Tito – v njej se ne bo nič spremenilo: posebej poudarjamo, da bomo v zunanji politiki delovali v okviru neuvršenih držav, saj so sprejeta načela o tem sprejeta o velike večine narodov in držav vsega sveta.

Na tokratnem zasedanju zvezne skupščine so za njenega novega predsednika izvolili

po razglasitvi izvolitve že takoj sestalo na svoji prvi seji ter se konstituiralo. Poleg predsednika Tita, ki vodi predsedstvo, so za podpredsednika predsedstva SFRJ za prihodnje enoletno mandatno obdobje izbrali Petra Stambolića, člana predsedstva iz SR Srbije (kar je v skladu z vrstnim redom, ki ga določa že dosedanjji poslovnik predsedstva).

Slednjic je sta oba zbor zvezne skupščine na tokratnem zasedanju izvolila še vodstvo novega zveznega izvršnega sveta – po predlagani kandidaturi, ki jo je dalo predsedstvo SFRJ. Za predsednika ZIS je bil ponovno izvoljen Džemal Bijedić, razen tega pa so bili izvoljeni še štirje podpredsedniki ZIS ter člani ZIS in pa določeni zvezni sekretarji za posamezna področja.

Konec prejšnjega tedna (v petek) se je na prvi delovni seji že sestal republiški izvršni svet v novi sestavi. Tokrat so ustanovili še nekatere nove organe izvršnega sveta, ki bodo omogočili ustreznejšo delovno organizacijo, razpravljali pa so še o drugih vprašanjih – predvsem o podpisovanju samoupravnih sporazumov v naši republiki, torej sporazumov, ki se nanašajo na področje splošne in skupne porabe.

Izvršni svet je po najnovejših podatkih ugotovil, da je bilo konec aprila podpisovanje samoupravnih sporazumov uspešno zaključeno v štirinajstih slovenskih občinah, v nekaterih dogovarjanje še poteka – pri čemer pa se kažejo tudi še nekatera odprta vprašanja. Izvršni svet je sklenil, da bo treba odprta vprašanja ponovno obravnavati v njegovih pristojnih organih, vendar da je treba pri tistih občinah, ki sporazuma še niso podpisale, doseči vsaj pogojni vpis. V izvršnem svetu so poudarili, da ni razloga za spremembo prispevnih stopenj – ob polletju pa naj bi se začel postopek usklajevanja.

Sprejet je bil tudi odlok o premijah za kravje mleko – ki znašajo po 15 par za liter mleka v predelavi (velja od 1. aprila do 31. decembra letos), razen tega pa še 15 par za liter mleka lastne proizvodnje določene kakovosti. Te premije veljajo za OZD, ki predelujejo kravje mleko same ali v kooperaciji z individualnimi proizvajalci, ter ga prodajajo.

Tudi zvezni krog volitev opravljen

Kira Gligorova, razen tega pa so izvolili še pet podpredsednikov zvezne skupščine. Za predsednika zveznega zbora je bil izvoljen Danilo Kekić, za predsednika zbora republik in pokrajin pa Zoran Polić.

V zvezni skupščini so (po izvolitvi predsednika Tita za predsednika republike) razglasili tudi sestavo predsedstva SFRJ po novih volitvah (ki so bile opravljene po republikah). Iz Slovenije je član predsedstva SFRJ Edvard Kardelj, kot smo poročali že zadnjic. Novo predsedstvo SFRJ se je takoj

LABOD je dobil za sodelovanje v letu kvalitete od Zvezne gospodarske zbornice dve priznanji: bronasto plaketo za prizadevanje in srebrno za izdelan program. Skupini 14 strokovnjakov so za uspeh čestitali predstavniki samoupravnih organov in generalni direktor Zdravko Petan. (Foto: M. Vesel)

Pouk se končuje in po novomeških ulicah se bodo začeli vrstiti sprevidi mladih maturantov. Prvi so se pokazali na ulicah maturanti gradbene tehnične šole, ki so po stari navadi zapeli na vodnjaku. To je prva generacija, ki je končala šolanje na novomeški gradbeni šoli. (Foto: Mikulan)

Odločnost v enih in drugih očeh, le orožje je v mlajših rokah, pripravljenost braniti pridobitve pa nič manjša kot med vojno! Prizor je s proslave 30 letnice napada Cankarjevcev na Trebnje minulo soboto. V ozadju: borci Cankarjeve brigade. (Foto: Železnik)

Kljub temu da imajo v osnovni šoli 29. oktober v Šmarjeti slabo opremljeno temnico, je tamkajšnji foto-krožek delaven, svoje izdelke pa fotoamatirji razstavljajo v avli šole. Na sliki: razstavo, ki prikazuje življenje na šoli, so si ogledali vsi učenci. (Foto: J. Pezelj)

Teden gozdov

Tudi letos se bo pri nas začela akcija „Teden gozdov“, ki je ponekod v svetu že prešla v tradicijo in v kateri sodelujejo vsi občani. Od 25. do 31. maja naj bi še posebej pazili na gozdove, obenem pa v tem času v to akcijo varstva in zaščito gozdov vključiti kar največ prebivalcev. Le tako gozdovi ne bodo postali odlagališča za smeti, temveč koristni del našega širšega življenjskega prostora.

Akcija „Teden gozdov“, ki se je začela na pobudo slovenskih inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva, ki jo pri nas pod pokroviteljstvom republiške konference SZDL organiziramo že drugič, je tako eden od prvih poskusov, da tudi v naših gozdnih naređimo enkrat za vselej red. Zato bi morali nujno poskrbeti za primerno in redno vzgojo gozdnih obiskovalcev in otrok, ki bodo gozd bolj spoštovali, kot so ga do sedaj.

Sejmišča

NOVO MESTO – Na poneđeljkov sejmu so prašičereji pripeljali 585 do 3 mesece starih in 59 starejših prašičev. Za prve so zahtevali od 360,00 do 540,00 dinarjev, za starejše pa od 550,00 do 700,00 dinarjev. Tokrat so prodali samo 291 prašičev.

BREŽICE – Na sobotnem sejmu so lastniki ponujali 619 do 3 mesece starih prašičev in 27 starejših. Mlajših so prodali 423, kilogram žive teže pa je veljal do 28,00 dinarjev. Starejših so prodali 15, za kilogram žive teže pa so dobili 17,00 dinarjev.

Kmetijski kotiček

Pretiravanje z dušikom

V naravi si ni mogoče privoščiti nezmernosti, ne da bi bilo treba to plačati. Ena takih nezmernosti je pretirano enostransko gnojenje v vinogradu, kar nekateri vinogradniki že plačujejo – z razočaranjem, ki ga doživljajo, potem ko so bili navdušeni nad bujnim uspevanjem vinske trte, misleč, da bo to že samo po sebi prineslo uspeh v pridelovanju vina.

Vse pogostejši so pojavi, da je trta postala manj odporna in da daje z večjimi pridelki slabše vino. Prebujna rast, slaba osvetlitev, kasnejše zorenje, občutljivost za grozdno gnilobo (botritis), te posledice, ki pri nas zlasti prizadenejo žametno črnino, nastanejo zaradi pretiranega enostranskega gnojenja z dušikom. Dušik, brez katerega bi bila rast klavna in je v zmernih količinah nujno potreben, se sprevrže v svoje nasprotje, če z njim pretiravamo.

Raziskave so potrdile prvotne domneve. Kjer niso ob sajenju trsov pognojili obilno na zalogo s fosforjem in kalijem in ju ob rigolanju spravili v območje korenin trte (tega pa žal v sedanji obnovi ne naredi na Dolenjskem marsikateri vinogradnik) so imeli kasneje zaradi gnojenja težave. Izkazalo se je tudi, da v vinogradu brez hlevskega gnoja ne gre. Ker vinograd okopavamo, ima velike potrebe po humusu, izraženo v hlevskem gnoju: kar 150 in več centov na leto. Zato priporočajo, da je treba gnojiti z hlevskim gnojem vsaj vsako četrto leto, še bolje pa pogosteje, saj hlevskega gnoja dejansko nikoli ni preveč. Seveda odloča pri tem tudi gospodarski račun.

Kaj torej narediti, ko se pojavijo neželene posledice nepravilno gnojenih vinogradov? Laboratorijski pregled vzorca zemlje ni predrag in odveč. Vinograd je treba izdatneje pognojiti s hlevskim gnojem, s fosforimi in kalijevimi gnojili, posebno skrbno pa odmeriti količino dušika. Dušičnih gnojil ne smemo dati vseh naenkrat spomladi, ker se potem vse porabi za prebujno rast listja in mladice. Dušična gnojila je treba dodajati po obrokih, ob poletni kopi. Za lahka tla priporoča dr. Leskošek: eno tretjino ob spomladanski kopi, eno tretjino po cvetenju, eno pa v začetku avgusta. Za težka tla pa dve tretjini spomladi, eno po cvetenju.

Inž. M. L.

Na koncu tako in tako plača kupec

V sevniškem Stillesu so se znašli v nenavadnem položaju: izdelujejo stilno pohištvo pod imenom Tesi, ki ga trg ves čas, odkar so ga leta 1972 pričeli izdelovati, dobro sprejema. V trgovinah pohaja sproti. Kljub temu pa sevniški tovarni prinaša izgubo!

Vsi dvigujejo cene, Stilles pa tega ne more, ker gre za izdelek iz leta 1972! S težavo dobivajo na trgu potrebni hrastov les, saj gre najboljši les v izvoz. Z velikimi napori se jim kdaj posreči, da lahko kupijo meter po 4.000 do 4.200 dinarjev, ponavadi morajo seči po hrastovini iz Srbije po 6.000 dinarjev za kubik.

„Sporno“ stilno pohištvo Tesi

Draži se vse. Les samba, za katerega so imeli še marca plansko ceno 2.800 dinarjev, plačujejo sedaj po 3.000 dinarjev kubik. Cena ivernih plošč je poskočila od 3.800 na 4.000,50 dinarjev za kubik. Posli, prevzeti na licitacijah, terjajo svoj čas, podražitev materiala pa ne čakajo.

V Sevnicah so prilagodili proizvodni proces, uvedli dosti izboljšav, morali pa bi se odpovedati izdelovanju

tega stilnega pohištva zaradi administrativno določenih cen! Je rešitev v tem, da dajo na trg spremenjen program, ki bi potem lahko dobil novo ceno? V Sevnicah menijo, da tako ne bi smeli gospodariti, kajti vsaka sprememba tudi stane, vse to pa navsezadnje plača potrošnik.

A. Ž.

Čebelarški krožek na eni naših šol

Grenkost medu

Mirno in nadvse pridno je stoletja nabirala med in s tem ponesla svojo slavo tja na Kitajsko in v dežele novega sveta. Imenitna pasma čebel, siva kranjska medarica, simbol marljivosti. V svet so ji pomagali mošje, kot sta bila Janša in Znidaršič, ki bi se jima inako storilo, če bi videla nazadovanje čebelarstva, kakršnemu smo priča danes.

Od rimskih časov sem velja: Si sapis, sis apis (če si pameten, bodi čebela). Toda niti čebelarji se niso držali tega nauka, marveč so začeli, ker ni več šlo, ponavljati, da muha ne da kruha, in opuščati čebelarstvo, ki je začelo propadati tako naglo kot nobena druga dejavnost. Sicer pa se ozrimo naokrog: le še kak upokojenec ali župnik se ljubiteljsko peča s čebelami.

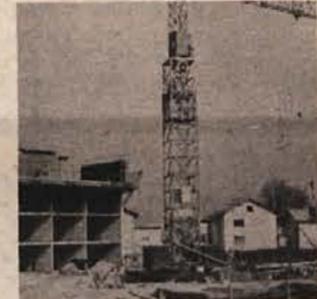
Če bi še kaj pomagalo, si ne bi pomišljal zapisati kritike na račun kogarkoli, ki je zaton dopustil ali k njemu celo pripomogel (nekontroliran uvoz medu iz Avstrije in še nekaterih dežel, premizke domače odkupne cene). Naj raje govori vznemirljivo dejstvo, ki so ga te dni čebelarji povedali na pomladanskem kmetijskem sejmu v Novem Sadu: zadnja leta se je proizvodnja medu v

Jugoslaviji zmanjšala za petkrat, na vsega tisoč ton na leto! Kakšne so šele posledice tega v sadjarstvu, če je strokovno dokazano, da je korist od opravevanja najmanj desetkrat tolikšna, kot znaša vrednost voska in medu.

M. L.

Leto stanovanj

Z gradbišč v novomeški občini prihajajo vesele vesti: do konca leta 1974 bo vseh 450 stanovanj, zgrajenih z družbenim denarjem. Direktor Dominista Miha Hrovatič meni, da se letos gradi toliko kot še nobeno leto po vojni.

Rekordno leto za nova stanovanja.

Največ novih stanovanj nastaja v Novem mestu. Ob Ragovski cesti jih bo v več blokih 334 – od tega jih je 73 že dobilo stanovalce. V Volčičevi ulici bo zraslo veliko naselje 42 intervencijskih hiš. V 16, ki so dokončno urejene, že stanujejo družine. Na Drski gradi Pionir blok za upokojence s 47 stanovanji. Na Otočcu bo do konca vseh letov samski blok za potrebe hotela.

Usmerjeno stanovanjsko gradnjo predvidevajo v letu 1975 na Drski, kjer so zemljišča že odkupljena, leto zatem pa ob Cesti herojev. Jeseni bo nov razpis za gradnjo družbenih stanovanj iz združenih sredstev. Solidarnostni sklad, ki bo poslej verjetno sam investitor, bo sklepal nove pogodbe tudi jeseni. Sklad združenih sredstev in solidarnostni sklad bosta poslej delovala v okviru štano-

vanjske skupnosti, ki naj bi na podlagi samoupravnega sporazuma začela v drugi polovici leta.

I. Z.

NOVO MESTO – V nedeljo ob 9. uri se bo začela tu občinska pevka revija, na kateri bo sodelovalo osem zborov s 500 pevci iz osnovnih šol ter gimnazije.

RIBNICA – Štiričlanska delegacija občine Ribnica se bo udeležila komemoracije za padlimi italijanskimi in jugoslovanskimi partizani, ki bo popoldne v pobrateni italijanski občini Arcevia.

VAS FARA – Srečanje pionirjev območja Kolske in Čabranske doline bo popoldne v Taborski steni, kjer je bil med vojno partizanski štab.

VELIKI GABER – V soboto bo ob praznovanju krajevnega praznika v tem kraju tudi slavnostni sprejem pionirjev v Zvezo mladine.

TREBNJE – Na predvečer dneva mladosti bodo jutri v dvorani občinske skupščine slavnostno sprejeli v Zvezo komunistov

VAVTA VAS – V prostorih podjetja Gorjanci bo jutri ob 18. uri likovno-literarni prireditve.

SEVNICA – Včeraj je bil na predsedstvu občinske skupščine sestanek s predstavniki KONUSA o predvideni ukinitvi luženja tanina iz lesa v TOZD JUGOTANIN in prekvalifikaciji delavcev, ki po 10. juliju ne bodo več imeli dela niti pri preostali proizvodnji opravevanja italijanskega ekstrakta.

VINKO JURKAS NOVI SEKRETAR

Občinska konferenca SZDL v Brežicah je na seji 15. maja izvolila za sekretarja Vinka Jurkasa, dosedanjega predsednika občinske skupščine.

sestavljanje programov

uresničevanje programov

– Tu imamo preveč strokovnjakov, tam pa premalo...! (Karikatura: Marjan Bregar)

credno je zapisati...

Iz oči v oči je v oddaji beogradske televizije Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja ZKJ, napovedal bližnje nove podražitve in k temu pristavil, da bo treba zaščititi standard ljudi z dna dohodkovne lestvice. S tem je računati kot z dejstvom, brez panike in potrošniške mrzlice.

Inflacija, stalno polzenje vrednosti denarja navzdol, je zadnja leta postala problem vsega sveta, ne le naše dežele, kar nam je lahko v sicer jalovo tolažbo. Pričakovati je, da bo njen najhujši val šele zapljusnil, saj se bo moralo vidneje odraziti na končnih cenah, če so se v zadnjem letu podražile surovine in hrana na primer: aluminij za 100 odst., cink za 323 odst. pšenica za 120 odst. itd.

Dirka cen

Nihče več ne upa v odpravo inflacije, vsi pa tiščimo pesti, da jo bomo zadržali v sprejemljivih okvirih. In kako stojimo ta hip na tej fronti? Ocene se menjajo kot razpoloženje: eni trdijo, da bomo zdržali na domnevnih 18,6 odstotka višjih cenah in 20 odstotnem povečanju stroškov življenjskih potrebščin, drugi pa svarijo, da je gola ustvara upati, da bi bil letošnji ples cen manj divji od lanskega.

Pred kratkim so se zvezni in republiški izvršni sveti končno dogovorili, da sme zvezni izvršni svet dovoliti največ 11,1 odstotno skupno podražitev, republiški in pokrajinski izvršni sveti ter občinske skupščine pa največ 5,4 odstotno – vse v primerjavi s cenami decembra lani. Ta ukrep, ki le delno dovoljuje delovanje trga, naj bi zadržal divjanje cen, ki se obeta s tem, da se bodo še bolj podražile surovine. Po nekaterih napovedih se bo namreč kakih 50 najbolj pomembnih surovin podražilo v povprečju še za 30 odstotkov. (V zveznem zavodu za cene pa že čaka 130 sporazumov na odobritev višjih cen).

V prvih starih mesecih dosežene podražitve zmanjšujejo upanje v uspeh, vendar pa nekateri novi ukrepi (zadržanje trgovskih marž in prometnih davkov) spet obetajo, da se življenjski stroški ne bodo zvečali bolj kot lani.

M. LEGAN

ZLATI JUBILEJ

Jutri in pojutrišnjem bo 1200 članski kolektiv Tovarne perila LABOD praznoval 50-letnico ustanovitve tovarne. Hkrati bodo obudili spomin na 40-letnico štrajka, ki so ga delavke organizirale proti takratnemu delodajalcu. O tem uspelem štrajku je poročal tudi tovariš Tito na sestanku pokrajinskega komiteja v Ljubljani, 11. oktobra 1934.

LABOD je v svojem nadaljnjem razvoju po osvoboditvi nenehno napredoval, pa čeprav je moral prebresti številne težave. Zadnjih nekaj let pa beleži kolektiv samo napredek.

Želja vsega kolektiva, da postane najboljši proizvajalec srajc v Jugoslaviji, se uresničuje. V treh tovarnah srajc TOZD v Novem mestu, Krškem in Ptujju izdelajo vsak dan 15.000 srajc. Letos jih bodo sešili 3,5 milijona in morali zato predelati blizu 7 milijonov kvadratnih metrov tkanin. S takim obsegom dela se uvršča LABOD v klub največjih evropskih proizvajalcev srajc. Polovico izdelkov izvozijo in na ta način prispevajo k mednarodni delitvi dela.

Ob tako visokem jubileju kolektiva, ki ga sestavlja 90 odst. žen in deklet, tudi naša iskrena čestitka.

Leta 1958 je Industrija perila odprla svoj obrat v Kostanjevici. Prve šivilje so se usposabljale v krajevni zadružnem domu, v kostanjeviškem gradu pa je v preurejenih prostorih dobilo zaposlitev še veliko več žena in deklet iz Kostanjevice in okoliških vasi.

Polaganje tkanine

Leta 1960 je delalo v Novem mestu 206, v Kostanjevici pa 100 ljudi. Spremembe v gospodarskem sistemu so prinesle kolektivu precej težav, ki so že tako težko stanje še poslabšale. Krhali so se začeli notranji odnosi. Kolektiv je zahteval od družbe več razumevanja in sprejel sedem pomembnih sklepov za nadaljnji razvoj podjetja. Iz kolektiva je odšlo 63 delavcev. Delavski svet Novoteksa je zavrnil predlog za pripojitev. To je bilo 19. 3. 1962. Kolektiv je ostal brez pravega vodstva. V Novem mestu je delalo 163, v Kostanjevici pa 82 ljudi. Za v.d. direktorja je bil imenovan Zdravko Petan, sedanji generalni direktor.

Fino krojenje

V naslednjih letih je kolektiv pokrival skoraj 100-milijonsko izgubo. Delo je dobilo novih 200 žena in deklet. Leta 1963 se je podjetje preimenovalo v LABOD, tovarna perila, Novo mesto. Čeprav v pretesnih prostorih, je proizvodnja napredovala. Na dnevnem redu so bila vprašanja storilnosti, kvalitete, štednje in podobno. Skoraj za

Ženske so bile tiste, ki so s trdnim in ustvarjalnim delom postavile prve temelje nadaljnjemu leti. One tudi sedaj največ ustvarijo, saj jih v je v LABODU kar 90 odst. od vseh zaposlenih

50 odst. se je povečala storilnost po kvadratnih metrih predelane tkanine na zaposlenega.

Podjetje se je z uspehi že približalo evropski ravni v lahki konfekciji. Sledilo je nujno vključevanje v mednarodno delitev dela. Leta 1965 je kolektiv izvozil že za 170.000 dolarjev. V obdobju med 1962 in 1966 je vredno omeniti zavidljiv uspeh in napredek v količinski proizvodnji, kvaliteti, storilnosti, osebnih dohodkih in drugih področjih. Tak vzpon je omogočila prizadevnost celotnega kolektiva, saj je v slabih delovnih pogojih prekosil samega sebe. V tem obdobju so rekonstruirali obrat v Novem mestu, razširili in preuredili obrat v Kostanjevici, ustanovili nov

obrat v Krškem in začeli graditi nove tovarniške objekte v Ločnici.

Pomemben mejnik v razvoju Laboda je tudi razširitev obrata v Krškem in združitev s kostanjeviškimi. Preselitev iz Ko-

Sekanje podloge

stanjevice je narekovala ekonomska nujnost, botroval pa razum in treznost kostanjeviškega kolektiva, ki se je kljub naspričanju nekaterih posameznikov odločil za boljše delovne pogoje in hkrati za boljše zaščitek.

Tudi obdobje med 1966 in 1972 je bilo dinamično. Pri delovanju vseh zaposlenih jasno postavljene cilje: organizirati moderno tehnologijo proizvodnje, v vseh obratih vzpostaviti enako tehnično ravnanje, nenehno usposabljati proizvajalce in strokovni kader, spremljati vse novosti pri proizvodnji srajc v Evropi in postati eden največjih proizvajalcev srajc v Jugoslaviji. Kolektiv je cilje dosegal drugega za drugim in iz zgovorno kažejo podatki o pro-

Pred 40 leti

Pred 50 leti je stekel v Novem mestu prvi tekoči trak pri proizvodnji perila. Podjetje sta ustanovila Ivan Medic in Jožko Povh. Izdelki so se uveljavili na jugoslovanskem tržišču in zato je Jožko Povh postavil posebno tovarno perila. Ta se je kasneje preusmerila v predilnico, medtem ko se je Medicova industrija perila obdržala. V pretežno uradniškem mestu v takratnem obdobju je bila torej najpomembnejša industrija perila.

Po osvoboditvi so potrebe narekovala, da je tovarna začela znova obratovati. Najprej je delala pod upravo ministrstva za industrijo in rudarstvo, v letu 1946 pod upravo okrožnega izvršnega ljudskega odbora in od

Tovarna srajc TOZD LOČNA v Novem mestu, kjer je zaposlenih 360 ljudi in kjer je sedež delovne skupnosti skupnih služb s 100 zaposlenimi. Tu je tudi prodajalna izdelkov, namenjena obiskovalcem LABODA in vsem občanom.

V tovarni srajc TOZD LIBNA v Krškem je zaposlenih 380 ljudi in deklet iz vseh krajev v krški občini. Kolektiv se je povečal zlasti

LABODA

dinarjev in tudi to so bila lastna sredstva.

Zgrajenih je bilo 5000 kvadratnih metrov sodobnih proizvodnih in poslovnih prostorov za obrat v Novem mestu in 1000 kvad. metrov za obrat v Krškem. V Krškem je bilo adaptiranih in na novo zgrajenih še blizu 2000 kvad. metrov površini.

Lepljenje ovratnikov

Lani se je Labodu pridružila tovarna srajc DELTA iz Ptuja. Življenje in delo v LABODU se sedaj odvija v treh temeljnih organizacijah združenega dela; te so v Novem mestu, Krškem in Ptuj. Povezovanje proizvodnje in programiranje nadaljnega razvoja pa opravljajo delavci, združeni v delovni skupnosti skupnih služb, ki imajo svoj sedež v Novem mestu.

Blizu 1200 zaposlenih izdelava vsak dan 15.000 srajc. Letos bodo predelali več kot 7 milijonov kvadratnih metrov tkanin in izdelali 3,5 milijona srajc.

goslovanskimi proizvajalci srajc, še posebno pri modnih. Svojo ponudbo, približno 400 novih artiklov na leto, predstavijo kupcem z dvema glavnima in dvema dopolnilnima kolekcijama. Glavne kolekcije pripravijo že 6 mesecev pred začetkom sezone. Udeležujejo se vseh večjih sejmov in še posebno se pripravijo za tekstilne. Znane so tudi posebne modne revije, ki jih organizirajo za svoje kupce. S svojimi izdelki redno oskrbujejo približno 1200 prodajal po vsej Jugoslaviji. Velika izbira jim omogoča tudi ekskluzivne prodaje po večjih centrih naše domovine. Omeniti je vredno tudi izbiro srajc za razne uniforme.

Delovna skupnost LABOD je dobila za svoje kvalitetne izdelke že številna priznanja. Po-

Izdelovanje gumbic

Likanje srajc

leg potrošnikov so izrekle pohvale tudi strokovne žirije. Omenimo naj številne diplome, plakete na sejmih in ob drugih priložnostih. Letos so taka velika priznanja „Zlati cvet“ na sejmu v Sarajevu in kipec „Ljubljanski zmaj“ na sejmu Moda 74.

Posebno lepo priznanje pa je LABOD dobil pred nekaj dnevi od Zvezne gospodarske zbornice. Med 47 prijavljenimi podjetji iz vse Jugoslavije za sestavo programa v letu kvalitete je med 27 izbranimi programi dobil eno od štirih podeljenih priznanj – SREBRNO PLAKETO in 10.000 din nagrade. Priznanje je pomembno tudi zato, ker je LABOD dobil to priznanje edini med jugoslovanskimi tekstilci in konfekarji. Poleg tega srebrnega odličja pa

je dobil še BRONASTO PLAKETO za prizadevanje v letu kvalitete. Tudi to je dobil edini med slovenskimi konfekarji.

Seveda pa delovanje in prizadevanje teama in z njim vsega kolektiva sedaj ni zaključeno. Akcijski program, ki so ga sprejeli, predvideva naloge triletnega obdobja, vse do leta 1975, saj so naloge na področju kvalitete zelo obsežne in trajne. Nove tehnološke rešitve in možnosti ter potrebe tržišča, še za-

Transport in zlaganje srajc

sti pri modnih artiklih, ne dopuščajo počitka. Priznanje Zvezne gospodarske zbornice je zato nova spodbuda in hkrati obveznost za nadaljnje prizadevanje pri zastavljenih nalogah.

voju industrije srajc v Novem mestu pred 50 leti in v Ptuj pred 54

Avtomatsko prišivanje žepov
delanih kvadratnih metrov tkanin. Leta 1965 je 336-članski kolektiv predelal milijon in pol, lani pa 1150-članski kolektiv blizu 6 milijonov kvadratnih metrov tkanin. Produktivnost dela, merjena po predelani tkanini, je v preteklem obdobju narasla za 4

odst. na leto, čas izdelave pa se je zmanjševal po predvideni stopnji 8,4 odst. na leto. Če upoštevamo še uvajanje nove mehanizacije in avtomatizacije ter kvaliteto tkanin in nove modele, je produktivnost narasla na leto za 6 odst. in je že leta 1971 dosegla evropsko raven.

Tudi vse predvidene naložbe v izgradnjo objektov, novo strojno opremo in družbeni standard zaposlenih v obdobju med letoma 1966 in 1972 so potekale po predvidenem planu. V tem obdobju je bilo namenjeno za objekte nekaj več kot 9 milijonov, v opremo pa blizu 7 milijonov dinarjev. Večina so bila to lastna sredstva. Med tem časom je bilo namenjeno za stanovanja 5 milijonov

LABOD je vselej modno orientiran in povezan z vsemi evropskimi modnimi centri. To dokazuje izvoz na vsa evropska tržišča, kamor prodajo polovico vseh izdelkov. Poleg svojih, vselej skrbno izbranih kolekcij ima v proizvodni program vključeno kolekcijo srajc znane pariške modne hiše Christian Dior.

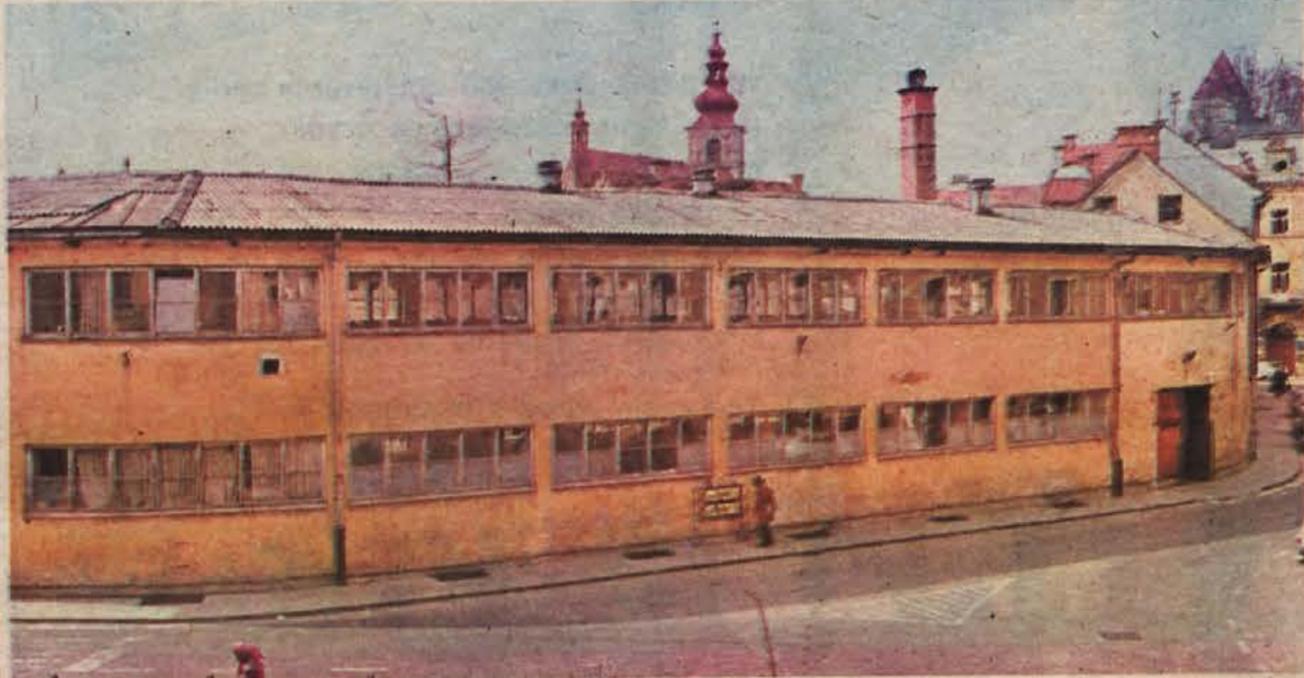
LABOD si bo še naprej prizadeval obdržati vodstvo med ju-

Za svoje kvalitetne in modne izdelke je kolektiv tovarne perila LABOD iz Novega mesta dobil na raznih sejmih številna priznanja, največja prav letos: Zlati cvet v Sarajevu, kipec Ljubljanski zmaj na sejmu Moda 74 in srebrno odličje Zvezne gospodarske zbornice za prizadevanje in uspehe v letu kvalitete.

Na več tisoč kvadratnih metrih delovnih površin delajo pridne roke žena in moških delavcev, ki so se pridružitvi s kostanjeviškim obratom.

Lani se je k Labodu pripojila tudi ptujška tovarna perila DELTA. Sedaj posluje 330-članski kolektiv kot tovarna srajc TOZD DELTA Ptuj. Decembra bo minilo 54 let, odkar se je iz majhne šiviljske zadruge začela razvijati današnja tovarna.

Črnomaljski peki bodo že letos delali v boljših pogojih

IZ LUKNJE V NOVO PEKARNO

Črnomaljsko parno pekarno so zgradili 1946. Takrat je bila to še kar dobra pekarna. V njej so pekli vsak dan okrog 500 kilogramov kruha. Sedaj pa vzamejo iz peči vsak dan okrog 2.500 kilogramov, največ belega kruha. Pekarna je dotrajala, prostori so pretesni, peči premajhne. Štirinajst zaposlenih pa dela v takih delovnih pogojih, da jim zares nihče ne zavida.

Vendar zaposleni upajo. Upajo zato, ker se je v zadnjem času marsikaj spremenilo.

„Od začetka letošnjega leta poslujemo kot obrat novomeške TOZD ljubljanskega „Žita“. Če se ne bi priključili k „Žitu“, bi najbrž še kar naprej stagnirali. Naš mali kolektiv sam zares ni mogel zbrati toliko denarja, da bi lahko mislili na gradnjo nove pekarnice, pa je hu-

do potrebna. No, sedaj so načrti za gradnjo nove pekarnice v Črnomlju že narejeni, in če bo vse po sreči, bo pekarna zgrajena že letos. To bo velika pridobitev za vso Belo krajino. V njej bomo vsak dan pekli 10.000 do 15.000 kilogramov kruha; z njim bomo oskrbovali vso Belo krajino. Metliška pekarna pa bo postala slaščičarna,“ je med drugim povedal

upravnik črnomaljskega obrata novomeške TOZD ljubljanskega „Žita“, Luka Nagode.

Delovni pogoji, v katerih dela kolektiv pekarnice v Črnomlju, so zares nemogoči. Le zaradi upanja v novo pekarno zaposleni še vztrajajo. Vztrajajo ob nočnem delu, ker so peči premajhne, da bi lahko kruh hitreje spekli. Pa tudi če bi ga, ga ne bi imeli kam dati, ker nimajo skladišča. „Ko bo zgrajena nova pekarna, bo dobro,“ pravijo. In pri tem so ponosni na svojo odločitev, da so se priključili k „Žitu“. Saj bi sami le životarili. In tudi pri odločanju niso bili potisnjeni na stranski tir. Črnomaljši imajo svoje predstavnike v delavskem svetu TOZD „Žita“ v Novem mestu, zastopani pa so tudi v osrednjem delavskem svetu združenega podjetja „Žito“.

**NOVO
NOVO
NOVO**

aktivni program pranja (bio)

popolnejše pranje
superavtomatsko
enostavno
z garancijo gorenje

cooldown - postopno ohlajevanje perila
podaljšano predpranje in pranje
maksimalni učinek encimov
tri tehnike pranja
povečano število obratov - boljše ožemanje
stop pranje
avtomatsko doziranje ustrezne količine praška in vode
novi pralni stroji z mednarodnim znakom volne

DOLENJSKA

LICITACIJA!

Komisija za nabavo in prodajo osnovnih sredstev pri KZ Črnomelj objavlja prodajo sledečih osnovnih sredstev:

A 3 enoosne prikolice
3 dvobrazdni plugi
1 enobrazdni vprežni plug
1 traktorska kosa
Stanovanjska montažna hiša - za garažo

B Obrobne zemljiške parcele v KO Mavrlen, Dobljče, Butoraj, Golek in Obrh.

Licitacija za sredstva pod točko A bo v torek 28. 5. ob 9. uri pri mehanični delavnici, za parcele pod točko B, ki se nahajajo v KO Mavrlen, KO Dobljče in KO Butoraj v sredo, 29. 5. 1974 ob 7. uri na upravi zadruga, za parcele v KO Golek in KO Obrh pa 29. 5. ob 11. uri na proizvodnem okolišu v Dragatušu.

Interesenti za licitacijo so dolžni položiti 10 % varščino od izklicne cene.
Vse informacije se dobijo na upravi zadruga.

„OSNOVNA ŠOLA KATJA RUPENA V NOVEM MESTU razglasa prosto delovno mesto SNAŽILKE. Nastop 1. junija 1974.“

PROSTA UČNA MESTA!

DOLENJKA, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto,

OBJAVLJA
prosta učna mesta, in sicer:

40UČNIH MEST ZA POKLIC PRODAJALCA
3UČNA MESTA ZA POKLIC MESAR - SEKAČ

v prodajalnah na območju občin Črnomelj, Novo mesto in Trebnje.

Pogoji za sprejem so:

1. Uspešno končana osnovna šola z vsaj dobrim uspehom
2. Starost do 18 let
3. Zdravstvena sposobnost za ta poklic

Pismene prošnje pošljite splošnemu oddelku podjetja Dolenjka do 7. junija 1974.

dolenjska

PROSTA DELOVNA MESTA!

„DOLENJKA“, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto,

objavlja
za TOZD „ENGRO-DETAJL“ Novo mesto za novo PRODAJALNO V ŠENTJERNEJU

prosta delovna mesta:

1. NAMESTNIKA POSLOVODJE
2. DVEH PRODAJALCEV
3. KUJARICE
4. NATAKARICE
5. SKLADIŠČNEGA DELAVCA

Pogoji:

pod 1.: visoko kvalificiran trgovski delavec s 3-letno ustrezno prakso ali kvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso;
pod 2.: končana šola za prodajalce;
pod 3.: kvalificirana kuharica;
pod 4.: kvalificirana natakarica;
pod 5.: zdravstvena in telesna sposobnost za opravljanje fizičnih del ter vožnja z vozila B kategorije.

Rok za vlaganje prijav je 8 dni po objavi.

JAVNA DRAŽBA

Kmetijska zemljiška skupnost občine Črnomelj

RAZPISUJE

javno dražbo spodaj naslednjih zemljišč, ki so družbena lastnina, za dne 27. 5. 1974 ob 8. uri v prostorih Kmetijske zemljiške skupnosti v Črnomlju, Zadružna cesta št. 6:

- a) parc. št. 318/11, pašnik v velikosti 1535 m², k.o. Stari trg ob Kolpi. Izklicna cena din 6140.-;
- b) parc. št. 1955/2, travnik v velikosti 478 m² v k.o. Obrh. Izklicna cena din 1912.-;
- c) parc. št. 4086/1, travnik v velikosti 1651 m² v k.o. Mavrlen. Izklicna cena je din 8255.-;
- č) parc. št. 1335/1, travnik v velikosti 3226 m², in parc. št. 1339/1, travnik v velikosti 860 m², obe v k.o. Dobljče. Izklicna cena za travnik je 5 din od m² zemljišča.

Kupci bodo morali položiti pred pričetkom dražbe varščino v višini 20 % izklicne cene.
Zdražitelj nosi poleg kupnine tudi vse stroške in prometni davek ter nanj pripadajoči del oglasnih stroškov.

Pred več kot desetimi leti se je po močvirjih in lokah pod straškim Srebotnikom prebijala skupina članov novomeškega aerokluba in novomeške občinske skupščine. Med njimi je bil tudi znani gradbeni strokovnjak, ki je ves čas odkimaval z glavo.

Novomeški letalci so se namreč pričeli boriti za novo vzletno-pristajalno stezo, ker je stara prekratka, večkrat poplavljena in na začetnem zemljišču. Izbrali so si gmajno med zaloško opekarno in strmim Srebotnikom – dovolj blizu mesta in res v lepi okolici, toda na nemogočih tleh!

„Tu naj bi bila os steze, tu letališka zgradba, tu kontrolni stolp...“ je ves zavzet razlagal v imenu letalcev arhitekt Zdenko Hlavaty in kazal skozi ločje in breze čez neprehodne divjine. Zajci in srne so bežali pred skupinico, ki je živahno mahala z rokami. Gradbeni strokovnjak pa je odkimaval: zemljišče je za letalsko stezo neuporabno, pa četudi bi kakšen striček iz Amerike postal še tako težke milijarde, kolikor bi stal „poskus gradnje“! Pa ni bilo ne strička ne milijard, občinska blagajna pa je padla v nezavest že, če je kdo vprašal za kakšen milijon – za bolj šaljavo stvar, kot je športno letališče.

Pri tem je ostalo, čeprav ne zaspalo, Nagel razvoj letalskega prevoza je tudi v naši državi stalno spodbujal široko misleče ljudi. Zgradili smo 14 mednarodnih letališč in promet na njih je iz leta v leto naraščal. Rasla pa je tudi industrija v novomeški okolici. Misel o novomeškem letališču so razširili s turistično zanimivo vstopno pokrajino vzdolž Krke, večale pa so se tudi poslovne možnosti za letalske prevoze. Vse seveda bolj v glavah, kot na papirju, vendar z velikim pogumom in naprednim gledanjem na pogoje, ki bi jih lahko nudilo večje novomeško letališče.

Tako je nekega dne obiskal novomeški aeroklub zdaj že pokojni general Viktor Bubanj, takratni komandant vojnega letalstva in protiletalske obrambe SFRJ. Obisk ni bil naključen, in Novomeščani so s predsednikom občinske skupščine na čelu uglednemu gostu razložili svoje brige in težave z gradnjo novega letališča, ki je novomeško gospodarstvo še dolgo ne bi zmoglo. Kocka je padla.

„Ni je naloge, ki bi se je naši fantje ustrašili!“ je odločil komandant. Vedel je, kaj so včasih lahko naredili partizani iz nič, pa ne bi mogla letalska inženjirija z najodobnejšimi stroji, strokovnjaki in opremo! Podpisali so pogodbo o pomoči armade novomeški skupščini pri gradnji letališča „Novo mesto“.

Usoda ničvredne gmajne pod Srebotnikom se je preselila na papirje, v načrte, predračune. Posekati je bilo treba precej ščavja in ločja, gaziti v gumijastih škornjih do pasu in podirati dreve, da so lahko zaplesali teodoliti vojaških geodetov.

Med Prečno in Zalogom je postavila šotore inženirska enota Jugoslovanske ljudske armade, specializirana za nizko gradnjo za potrebe vojnega letalstva in protiletalske obrambe, za vzletno-pristajalne steze in druge objekte ter naprave na letališčih. Civilno letališče se ne razlikuje od vojaškega in ista enota je že uspešno zgradila več civilnih letališč. V enoti je dovolj visoko strokovnega kadra med oficirji, sproti pa usposabljaljo voznike in upravljalce najraznovrstnejših gradbenih strojev med vojaki, tako da se po dnevnem učinku lahko merijo s kadrimo civilnim podjetjem za nizke gradnje v državi. Vsak dan so sposobni vgraditi več tisoč kubičnih metrov zemlje, gramoza in betona. Razpolagajo s stroji za izkop in transport, za beton in asfalt, vse do strojev za vgrajevanje in preizkus kakovosti del.

LETALIŠČE KOT DARILO

Kadar govorimo o letalstvu, mislimo na pilote. Redkokdaj se spomni vseh drugih strokovnjakov, brez katerih bi bila letala ptice s porezanimi krili: od mehanikov in orožarjev do kontrolorjev leta in meteorologov, od preskrbovalnih enot do graditeljev letališč. Naj sodobnejše reaktivno letalo je brez dolge vzletne steze uporabno samo še za muzej. Zato tudi skromni in vztrajni graditelji novomeškega letališča zaslužijo vso pozornost.

Med njimi so diplomirani gradbeni inženirji, geometri, laboranti in visoko kvalificirani upravljalci strojev. Vojak, ki pride v to enoto, se najprej teoretično seznanja z najrazličnejšo gradbeno tehniko, drugi del šolanja pa je že na gradbišču, kjer z neposrednim in koristnim delom postane pravi mojster na svojem stroju. Znano je, da se gradbena podjetja dobesedno trgajo za voznike težkih gradbenih strojev, ki so se izšolali v JLA.

Tako je enota kar trikrat koristna: z vsakdanjim delom, šolanjem in izpolnjevanjem vojaških nalog skrbe za bojno pripravljenost letalcev in protiletalske obrambe, vzgajajo vrsto strokovnjakov in visoko kvalificiranih delavcev za naše gospodarstvo, hkrati pa grade tudi objekte kot na primer novomeškega, katerih vrednost in pomen za napredek pokrajine si neuk težko predstavlja.

Naloga „Aerodrom Novo mesto“, ki se je je enofa lotila 1970, je bila še posebno zahtevna. Politični, gospodarski in vojaški dejavniki so zahtevali stezo po zemljišču, kjer morda že pol stoletja ni stopila človeška noga. Izogniti se je bilo treba čim več kmetijsko koristnim površinam, položiti os steze v letalsko najbolj ugodno smer, narediti trdno podlago za več ton težka letala – vse to sredi močvirnih mlakuž.

Letališče z istimi merami na ravne in prodnate terenu lahko zgradi ta enota v enem letu, v eni gradbeni sezoni. Tu so že naprej vedeli, da ne bo šlo tako hitro, vendar so računali, da bodo vsaj ob koncu 1973 slavili „likof“.

Ce so bili trmasti graditelji, pa se tudi straška gmajna ni dala kar tako ukrotiti: visoko plastična ilovica in glina, široke plasti kremenčevega peska vseh barv, od zelene in rdeče do vijolične, razpadajoča črnica in lepljivo močvirsko blato so se vrstili pod gosenicami buldožerjev, bagrov,

grederjev, valjarjev, rovokopalcev in drugih težkih gradbenih strojev. Krepka ploha je spremenila gradbišče v neprehodno blato, v katerem so obnemogli ostajali sloni sodobne gradbene tehnike, nekajednevna suša je zmlela ilovico v žolt dušljiv prah, ki so ga tovornjaki za prevoz gazili do osi in dvigali več deset metrov visoko pod nebo. Rumenj pekel.

V prvem in drugem primeru je bilo vgrajevanje nemogoče. Skoraj na prste bi lahko prešteli tiste dneve vsakega meseca gradbene sezone v letih 1971, 72 in 73, ko so bili delovni pogoji normalni. Suha zemlja ni ostala skupaj niti pod lahkim niti pod težkimi valjarji, obdelava s tlesnim (vibriranjem) sploh ni bila mogoča. Premokra zemlja pa se je vdajala in polzela na vse strani. Redki domačini in še bolj redki radovedneži iz mesta so ta leta obiskali velikansko gradbišče. Kdor pa je le stopil na tla nove steze, je obnel: saj to ni mogoče! Desetine in desetine strojev in tovornjakov, desetine in desetine marljivih fantov, ki so prišli iz vse Jugoslavije, da bi Dolenjski pomagali zgraditi naj sodobnejše okno v svet. Samo v stezo so vgradili več kot 400.000 kubičnih metrov zemlje, gramoza, tolčenca in betona. Civilni gradbeni strokovnjak mi je povedal, da stane vgrajevanje vsakega kubičnega metra v takih delovnih pogojih po dnevnih cenah od 6.000 do 20.000 S din.

Računanje vrednosti teh del prepuščam bralcu, da bo bolj verjel številki...

V gornjem podatku so upoštevani samo vgrajeni kubiki. Vsakega od njih pa je bilo treba najprej izkopati, prepeljati, odložiti, naložiti, spet prepeljati, vgraditi, utrditi, preizkusiti... Kdor dela hišo, že ve, kaj se to pravi! Na letališču je bilo še huje: kadar preizkus ni pokazal zadostne trdnosti, je bilo treba spet vse odko-

pati, odstraniti, pripeljati novo zemljo itd. Pogovarjal sem se z enim od starešin enote, Radojkom Aleksičem. Pravi je:

„Izkopano zemljo smo sušili in ob pravem odstotku vlažnosti vgrajevali. Strokovnost in zavest naših fantov sta bili tako visoki, da so se posvetili vsakemu centimetru površine. Tako smo dosegli fantastično visoko nosilnost tal – tudi do stokrat večjo kot zahtevajo predpisi!“

In to v nekdanj ničvrednem, obupnem močvirju! Nadaljeval je:

„Po vsej dolžini steze smo morali odstraniti vrhnje plasti zemlje od pol do 2 metra globoko. Močvirne kotanje smo izsuševali in postrgali z njih blato do dna, dokler nismo prišli do trdne podlage. Nekatero kotanje so imele premer 60 metrov, na primer tista pri Faleskinjeh hiši. Danes je nad nekdanjo gladino vode v tej kotanji še 7 metrov nasipa po vsej širini steze.“

Včasih neizkoriščena gmajna se sedaj spreminja v lep zelen trak, ki bo pripravljen sprejeti vsa letala domače izdelave in vsa druga transportna letala s klasičnimi motorji.“

To je povedal s ponosom in ljubeznijo. Fantje je odtok Dobrovoja Živadinovića so res lahko ponosni, da so tako zavidljivo izpolnili obljubo, ki so jo dali svojemu nekdanjemu komandantu. Z razmeroma majhnimi naložbami v primerjavi z vrednostjo vloženi del je mogoče to stezo delno ali v celoti pokriti z asfaltom ali betonom. Prirejena je tako, da nagiba za odtok padavin ne bo treba menjati, in zdaj je na novomeški pokrajini, da bo vsaj v naslednjih desetih letih izkoristila dar, ki ji ga poklanja armada ob tridesetletnici osvoboditve.

Pokrajina naj bi poskrbela tudi za letališke zgradbe. Zvezna uprava za civilno zračno plovbo prispeva letališko opremo, ker je letališče Novo

mesto vnešeno v razvojni načrt jugoslovanske zračne mreže, novomeška občina pa bi morala čimprej (po pogodbi še letos!) poskrbeti za rekonstrukcijo ceste do letališča. Brez ceste se letališču niti v prvih letih po odprtju ne obeta lepa bodočnost, hkrati pa je to ena redkih važnejših smeri v naši občini, ki še nima asfalta.

Kaj mislijo o novem letališču v novomeški občini, je povedal načelnik za gospodarstvo, diplomirani ekonomist Marjan Simič:

„Čas postaja vse bolj dragocen, svet vedno manjši. Prevoz na daljše razdalje se usmerja na letala. Tudi naša pokrajina se odpira v svet, naši izdelki gredo po vseh deželah in med njimi je precej takih, za katere se letalski prevoz nedvomno splača: iz šentjerjske ISKRE, NOVO-TEKSA, KRKE... Pa ne gre samo za industrijo, zanimiva postajata tudi dovoz in odvoz kmetijskih pridelkov.“

Kot gobe po dežju rastejo velika mednarodna letališča. Vendar pa se v času, ko lahko preletimo vso Evropo v slabi uri, vozimo z avtom ali avtobusom do nam najbližjega takega letališča nekaj ur. Z novomeškega letališča bošta ljubljanski Brnik in zagrebški Pleso dosegljiva v manj kot 15 minutah; tako se z našim letališčem pravzaprav navezujemo na mrežo velikih letališč, na ves svet.

Dolenjski turizem ima velike načrte, zlasti z zdravilišči v programu zdraviškega oddelka tovarne KRKA. Velikanska vlaganja v to področje bodo zahtevala tudi sodobnejši, varnejši in hitrejši prevoz gostov. Tisoči in tisoči zasebnih letal v državah, ki jih turistično privlači Jugoslavija, obetajo velik devizni dohodek.“

„Kakšno pa naj bi bilo novomeško letališče?“

„Projektantu, beograjski podružnici IBT iz Trbovelj, ki je gradila vsa letališča v Jugoslaviji, smo zastavili nalogo glede na prostor, v katerem smo, torej glede na urbanistična načrta Novega mesta in Straže, ter na oblikovanost zemljišča, ki narekuje manjše letališče za letenje v pogojih zunanje vidljivosti (VFR). Odločili smo se za tipično letališče za letala STOL (kratko vzletanje in pristajanje), ki se po svetu zaradi praktičnosti (beri: kratkih vzletno-pristajalnih stez v neposredni bližini mest), zaradi majhnega onesnaženja

zraka in majhnega hrupa vse bolj uveljavljajo.

V lepem vremenu bi na našem letališču lahko pristajala in vzletala tudi večja letala. Za začetek bo imelo letališče travnato površino, pozneje pa bi ga asfaltirali, kar bi omogočilo pristajanje vseh vrst letal.

Po načrtu za dostopne in odletne ravni bo novomeško letališče uvrščeno v kategorijo „D“ po mednarodnih pogojih (ICAO). Imelo bo 1100 metrov dolgo vzletno-pristajalno stezo, široko 23 metrov, z bočnima pasovoma vred pa 38 metrov. Na njej bodo lahko pristajala in vzletala skoraj vsa tipična letala STOL, med njimi tudi 48-sedežni DHC-7 (glej tabelo vzletno-pristajalnih dolžin za letališče Novo mesto). Tako letališče ne bo oviralo razvoja okolice, zlasti ne novega velikega stanovanjskega naselja v Bučni vasi in širjenja tovarne NOVOLES v Straži, čeprav bi bilo v izjemnih okoliščinah mogoče stezo hitro podaljšati, saj so zemeljska dela že opravljena.

Po projektu je blizu sedanje Faleskinjeh hiše predvidena letališka zgradba za sprejem in odpravo potnikov z letališko upravo in službo za varnost zračne plovbe, 10 metrov visok kontrolni stolp, manjša restavracija s priložno kuhinjo in razgledna terasa pred poslopjem.“

„Kaj pa je s prečensko cesto?“

„Prečenska cesta je začasna rešitev za dostop na letališče. Pozneje naj bi namreč zgradili novo cestno črto nad Zalogom in dostop do letališča z južne strani. Za cesto skozi Prečno pa je pripravljen načrt za celotno rekonstrukcijo. Ker ni dovolj denarja, jo bomo letos asfaltirali samo skozi vas v dolžini enega kilometra, od pokopališča pa do konca vasi. To nam narekujejo predvsem sanitarni razlogi, saj je Prečna zaradi vse večjega prometa po tej cesti v suhem vremenu dobesedno pokrita s prahom.“

Tako dobiva Novo mesto drugo v Sloveniji pravo letališče. Tako razsežnega je imela do sedaj samo Ljubljana na Brniku pri Kranju. Manjšo, 700 metrov dolgo stezo so za turistična in športna letala pred dvema letoma po idejnim načrtu Z. Hlavatyja zgradili v Portorožu, letos pa se začnejo zemeljska dela za letališče v Mariboru. Mariborčani so za letos vzeli 35 milijonov novih dinarjev posojila in upajo, da bodo v dveh letih že lahko leteli na novem letališču. Poleg Brnika, Maribora, Portoroža in Novega mesta so v slovenski zračni mreži predvidena še letališča v Slovenj Gradcu, Murški Soboti, Ajdovščini, Postojni, Ptujju, Celju in Radovljici.

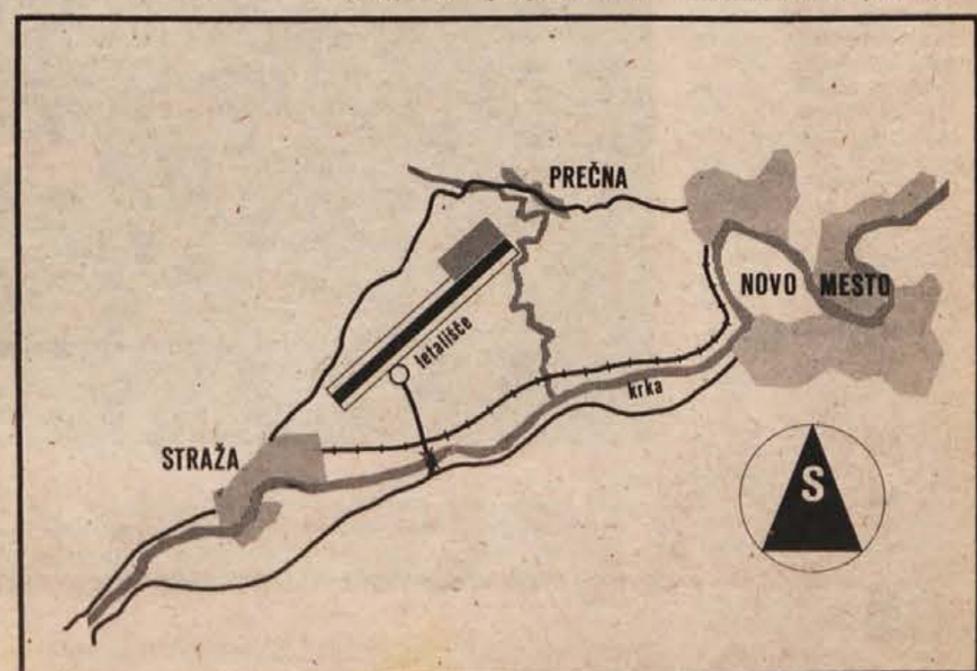
Zemeljska dela na letališču v Zalogu gredo h koncu. Posejati je treba še travo, urediti robnike, oznake in drugo. Morda bo za občinski praznik v jeseni že otvoritev. Fantje Dobrovoja Živadinovića bodo podrli šotore in se poslovlili od gmajne, ki je prepojena z njihovim znojem in vztrajnostjo. Stisnili si bomo roke.

Za njimi pa bo ostala dolga zelena preproga, ki jo armada poklanja svojemu narodu v trajen spomin: letališče Novo mesto.

M. MOŠKON

Slika v naslovu: traktor kmetijske zadruge seje travo po nepregledni poljani novega letališča. Levo spodaj „očetje“ letališča Novo mesto med posvetom, od leve: Avgust Avbar, takratni podpredsednik občinske skupščine, general vojaškega letalstva Enver Čemalović, pilot aerokluba Novo mesto Adolf Suštar, direktor aerodroma Ljubljana-Pulj Franc Sever, komandant vojaškega letalstva Viktor Bubanj, predsednik Dolenjskega letalskega centra Zdenko Hlavaty in upravnik letalske šole DLC Franc Klemenčič. Spodaj: skica letališča Novo mesto z okolico, novim mostom čez Krko in aerodromskimi zgradbami. (krčgoc): prostor za DLC je predviden na desnem koncu steze (črtkano)

letalo	za vzlet	pristanek	sedežev
JAK-40	920 m	910 m	24-27
L-410 TURBOLET	717 m	700 m	12-19
SKYVAN	528 m	489 m	19
CESSNA 402 B	997 m	600 m	8-10
VFW-614	1327 m	1273 m	40-44
TWIN OTTER	411 m	342 m	20
DHC-7	613 m	587 m	48

Tito je... Tito!

Tito ni legenda za narode Jugoslavije, ni uganka, hieroglif, Tito je del jugoslovanske stvarnosti, tako naraven in potreben, kakor sta zrak in voda. In če kdo nenadoma vpraša kakega mladega Jugoslavana, dečka ali deklico, kdo je Tito, v mnogih primerih gotovo ne bo odgovoril, da je Tito predsednik SFRJ, marveč bo malce v zadregi od srca in docela preprosto rekel:

— Hm, Tito je... Tito, naš tovariš Tito!

In ko na eni strani zunaj dežele kaže, da je Tito skrivnostna, legendarna osebnost, da so pota, po katerih se je vzpenjala in prišla na sedanje pozicije ena najmarkantnejših osebnosti naše dobe, neznana, ni na drugi strani za jugoslovansko občano v njegovem življenju v najbolj bistvenih vprašanih nobene nejasne in neznane strani. Vse je znano, vse je raziskano in objavljeno. In vsak jugoslovanski otrok lahko vidi Titovo rojstno hišo in izbo, v kateri je spal, kuhinjo, v kateri se je hranil, in travnik, na katerem je pasel živino. Vidi lahko šolo, v kateri se je učil, delavnico, v kateri se je izučil obrti, strgarsko stružnico v podjetju, kjer je delal, celice, v katerih je bil zaprt, stanovanja, v katerih je ilegalno živel. Če gre človek po bojnih stezah partizanskih odredov, brigad, divizij in korpusov, lahko vidi kolibe, v katerih je prenočeval, položaje, kamor je prihajal neposredno pred sovražnikove cevi, kmečke hiše, vojnake, pečine — vse je do podrobnosti znano.

Znana je vsaka Titova beseda, ki jo je napisal v težavnih okoliščinah ilegalnosti med vojno in po njej, v graditvi svoje dežele in boju za njeno politično in stvarno svobodo in neodvisnost. Znani so ljudje, s katerimi je živel, tovariši, s katerimi se je boril, znani so ljudje, ki so sli z njim, ki jih je navduševal, in ljudje, ki so ga zapustili in izdali.

• Znani so njegovi znanci in prijatelji na torišču mednarodnega sodelovanja, s katerimi je dolga leta delal in dela za stvar miru in naprednega razvoja v svetu.

Tito je zdaj res odprta knjiga, v kateri ni izpuščenih ali prečrtanih besed ne iztrganih strani. Ta knjiga se ni končana. Upajmo, da ni končana niti približno.

Tito je za narode Jugoslavije del njihove minulosti, njihova sedanost in v marsičem njihova anticipirana prihodnost. Zanje je lahko tudi nekoliko nenavadno, da se piše knjiga o Titu. Zakaj? Čemu? Narodi Jugoslavije jo poznajo iz stoterih podrobnosti in v njeni nedogovorni celotnosti.

Toda za tiste ljudi zunaj Jugoslavije, ki jim je le-ta pri srcu spričo svoje nedavne minulosti, spričo odločnosti njenih narodov, da se bore za svojo svobodo in neodvisnost, spričo njene pripravljenosti, da pomaga in podpre vse svobodoljubne narode v svetu, njene odkrite simpatije za boj narodov za njihovo neodvisnost v zapletenih razmerah sedanjega sveta, pa jugoslovanska verzija Tita lahko pove nekaj novega. Ne v faktografiji, ne v nečem, kar še ni odkrito niti objavljeno, marveč zaradi interpretacije sedanjih odnosov jugoslovanske družbe, v katerih postaja Tito še jasnejši, še bolj logičen v vseh oblikah svoje osebnosti, ki, čeprav mnogostranska, gotovo ni zapletena.

(Iz knjige Vilka Vinterhalterja „Življenjska pot Josipa Broza-Tita“)

Pri Čenetu dobra večerja

Andrej Podboj-Cene, gostilničar v Ribnici, se takole spominja letošnjega obiska predsednika Tita:

„Pri nas se je ustavil 12. januarja (letos), ko se je vračal z lova na Smuki v kočevski občini. Sprejeli smo ga v narodnih nošah in z ribniško krošnjo. Predsednik Tito in Andrej Marinc sta se pri nas zelo dobro počutila in sta pohvalila tudi našo večerjo.“

Cene je svojo pripoved podkrepil tudi s spominsko knjigo, v katero je predsednik Tito zapisal:

„V tej gostilni smo se prav dobro počutili. Smo tudi zelo dobro večerjali. V imenu vseh svojih tovarišev se zato vam zahvaljujem. Josip Broz-Tito“

Na sliki: predsednik Tito v gostilni „Pri Čenetu“.

»Nikoli se nisem bal težav«

Po teh besedah jim je bolj jasno vse, o čemer so tudi sami kdove kolikokrat že premišljevali: kako je tovariš Tito, ki je v življenju toliko pretrpel, vse to vendarle zdržal in kako je mogel priti iz vsake bitke kot zmagovalec.

— Nikoli se nisem bal težav, — je nadaljeval tovariš Tito. — Čim teže je bilo, tem bolje sem se počutil. Razen tega pa sem optimist.

mist že po naravi. Vendar ne optimist, ki bi ne videl vseli težav, marveč optimist, ki izhaja iz tega, da ni ničesar, česar ne bi bilo moč s trdim delom premagati.

Naslednji nasvet je bil: V življenju je potrebna vztrajnost. Nobena resna stvar ne gre zlahka in gladko.

Iz knjige „S Titom v maju“

Na zdravje, naš ljubljani Tito! Posnetek je z nedavnega obiska na Lisci nad Sevnico. (Foto: Alfred Železnik)

S Titom med trofejami

Znano je, da gre tovariš Tito kdaj pa kdaj tudi na lov. Največkrat s svojimi tovariši in sodelavci, včasih pa priredi lov tudi za diplomaté. Kot dober lovec ima redke lovške trofeje.

Skupino pionirjev, ki ga je obiskala nekega dne, je popeljal tudi skozi sobico, za katero je mirne duše moč reči, da je edinstvena razstava lovskih uspehov.

Prav pri vstopu v majhno gozdno hišico nas sprejme nagačen medved. Zelo velik je. Postavljen pa je tako, da je videti kot kak živ čuvaj pri vratih.

Tovariš Tito opozori otroke, da se ne bi mogoče prestrašili. Med smehom jim pove, kako je tudi tovarišica Jovanka, ko je nekega dne odprla vrata, osupla naredila korak nazaj. Ni še vedela za to najnovejšo trofejico.

Na nasprotni strani stoji na dnu prostora noj, visok več ko dva metra. Lahko bi rekli, da še kar naprej opazuje širne planjave v peščeni afriški savani. Ulovili so ga v Etiopiji ob prvem obisku predsednika Tita v tej deželi, ko so njemu na čast priredili lov.

Tu je tudi koža velikega vepra, ki se je nekaj let izmikal lovskim zasedam in delal veliko škodo okrog

Apatina. Zelo lokav in spreten je bil. Vsi so mislili, da mu nihče ne more do živga. Vendar je tudi ta nekega dne, kakor pravimo, dobil svoje.

Med trofejami je največ jelenjega rogova. Stene so okrašene z redkimi primerki, ki so odnesli veliko zlatih medalj.

Posebno pozornost je pritegnilo krzno muflona, divjega ovna. Za tem muflonom je tovariš Tito prepešal več deset kilometrov, da bi ga našel, potem ko ga je ranil. Pravi lovec ne sme po njegovem mnenju nikoli odstopiti od tega in tudi komu drugemu ne sme prepustiti, da bi storil to namesto njega.

Se v muzeju si ti dijaki ne bi bo obogatili svojega znanja o lovni divjadi. To, kar so tukaj slišali in videli jim bo tudi v šoli zelo koristilo.

Kakor številni ljubitelji tega športa tudi tovariš Tito kaj rad hodi na lov. Ko pa je človek že na lovu, mora tudi streljati, kakor je nekoč sam rekel.

In vendar, je dejal, raje počiva v naravi in iz obkrajka opazuje divjad, kakor da bi jo streljal in ubijal. Tovariši, ki hodijo z njim na lov, gotovo vedo za številne zanimive dogodke iz teh redkih ur njegovega počitka. Sam pa je povedal otrokom kakšen je bil nekoč lov na fazane.

Tistega dne je bil še z nekaj tovariši v Dobanovškem gozdu. Fazani so zleteli, toda tovariš Tito ni streljal. Vsi so se čudili, zakaj je izpustil toliko lepih priložnosti za strel. Za to so ga pozneje povprašali glede tega. In jim je razložil čisto preprosto: — Zakaj, zakaj? Mnogo lepše mi je bilo opazovati te lepe ptice, kakor da bi jih ubijal. Lovil sem jih s pogledom in užival v tistem poblikskovanju njihovega pisanega perja in v njihovem naglelem letu.

Se kot otrok se je tovariš Tito rad vrtel okrog konj. Rad jih je pasel in je večkrat ostajal pri njih pozno v noč. Kakor drugi njegovi vrstniki je tudi on rad obuzdal in zajahal kakega mladega in lepega konjiča. Pa ne samo to. Že izmlada ga je privlačevala tista dobrodružnost pri tej živili, ki človeku zvesto dela toliko uslug v življenju.

In ko je nekoč pred kratkim razkazoval otrokom konje, ki jih ima zdaj, je to delal, kakor da je želel svojo ljubezen prenesti tudi nanje.

— Vidite, to je „Mica“, — pravi naprej in potreplja po križu dobre negovano kobilu s popolnoma belimi dlakami. — Znana je po tem, da ima visoko dresuro in da je na prvomajskih paradah šla na čelu prvega oddelka.

Pokazal je tudi „Stelo“, ki pa ni več taka kot „Atara“. Zanj je dejal, da je sin nekega njegovega starega arabskega konja, vendar, je pristavil, da je bil oče lepši...

Prav tako je znano, da ima tovariš Tito posebno rad pse. Kateri otrok še ni slišal za njegovega Tigra? Za njegovega zvestega psa iz vojnih dni.

Na vrtu pri hiši, v kateri živi tovariš Tito, stoji zdaj Tigrov kip, kajti Tigra ni več. In tovariš Tito ga prav gotovo zmeraj pokaže svojim gostom, s katerimi gre na sprehod po vrtu.

Tudi tokrat ni pozabil na to. Za kip, za katerega je sam izbral lep prostor, je rekel, da je zelo podoben Tigru. Na njem se ustavi tudi prvi pogled na vrt iz njegovega delovnega kabineta.

Zdaj ima tovariš Tito lovškega psa, katerega spretnost in zvestoba prav tako cenim.

Otrokom je pripovedoval, kako je bil nekoč z njim v delovni sobi tudi njegov lovski pes Bil, pametna in ubogljiva žival, ki je vedela, kaj je njeno delo, posebno na lovu.

Vtem je nekdo vstopil in vprašal, ali naj odpelje psa ven. Tovariš Tito ga je mlo pogledal in rekel:

— To ni pes. To je Bil. Saj ima svoje ime...

— Kakopak! — je pritrdil neki deček in tako glasno izrazil misel, ki je bila jasna njemu in vsem njegovim tovarišem. Zakaj vsi so vedeli, da tovariš Tito ceni zvestobo psa, ki je spoznal že v dnevih svojega otroštva, posebno pa v vojni, ko ga je zvesti Luks s svojim telesom zavaroval pred smrtonosnimi kosci bombe — in sam poginil.

(Odlomek iz knjige „S Titom v maju“)

V Trebnjem pripravljajo III. salon likovnih samorastnikov, na katerem bo sodelovalo 50 povabljenih slikarjev in kiparjev iz vse Jugoslavije. Pod pokroviteljstvom Staneta Dolanca, sekretarja Izvršnega biroja predsedstva ZKJ, bo razstava odprta od 29. junija do 3. avgusta. Med tem časom bo tudi VII. delovno srečanje likovnih samorastnikov, na katerega so povabili 20 likovnikov. Na sliki je značilna pokrajina priznanega slikarja Ivana Lackovića-Croate, ki je reden gost trebanjskih razstav in delovnih srečanj. (Foto: M. Vesel)

kultura in izobra- ževanje

Koliko knjig

se natisne po svetu

UNESCO, mednarodna organizacija za prosveto, znanost in kulturo, posebna ustanova Združenih narodov, je nedolgo tega objavila vrsto zanimivih podatkov s področja prosvete in kulture, ki se nanašajo na leto 1971. Iz njih je razvidno, da je tisto leto bilo natisnjenih po vsem svetu 548.000 knjižnih del, medtem ko jih je bilo leta 1955 komaj dobra polovica tega števila ali natančneje: 285.000 različnih knjižnih del.

Največ knjig so natisnili v Sovjetski zvezi, in sicer nekaj nad 85.000 knjižnih del. Na drugem mestu so Združene države Amerike s približno 80.000 naslovi, sledijo pa Zvezna republika Nemčija (40.000), Velika Britanija, Japonska, Francija, Španija, Indija, Nizozemska in Poljska. Na enajstem mestu je z 9.815 izdanimi različnimi knjigami Jugoslavija.

Druga stvar pa je, kdo vse te knjige bere. Dejstvo je namreč, da je vsak tretji odrasli prebivalec našega planeta nepismen in mu je vse to knjižno bogastvo zaradi tega nedostopno. Spričo razmer pri nas v Sloveniji si to komaj lahko predstavljamo, vendar je v resnici tako, saj je bilo še leta 1970 na svetu kar 783 milijonov ljudi, ki ne znajo brati. Res pa je, da se je med letom 1960 in 1970 število nepismenih na svetu zmanjšalo za 5,1 odstotka.

KOMEDIJA LJUBEZNI

Zadnjapredstava članov ljubljanskega mestnega gledališča iz abonmajske sezone 1973/74 je bila v Kočevju v torek, 14. maja, ob 20. uri v Šeškovem domu. Gostovali so s komedijo v treh dejanjih Noela Cowarda „Komedijski ljubezni“. Igrali so: Milena Zupančičeva, Maja Šugmanova, Olga Gradova, Janez Škof in Zlatko Šugman.

V. I.

POGLED ZVEZD

V okviru prireditve Tedna slovenske glasbe so v sredo, 15. maja, slovenski filharmoniki s komornim zborom in ženskim tercetom izvedli premierno izvedbo kantate „Pogled zvezd“, ki jo je skomponiral mlajši slovenski skladatelj Jakob Jež iz Loke pri Zidanem mostu. Pod vodstvom dirigenta Lojzeta Lebiča je izvajalcom uspelo učinkovito podati to novo glasbeno delo, ki bo obogatilo našo resno glasbo.

S. SKOČIR

NAGRAJENE ŠOLE

Uredništvo Preseka, časopisa za mlade matematike, fizike in astronomije, ki ga izdaja Društvo matematikov, fizikov in astronomov SRS, je nagradilo novomeško gimnazijo z zbirko knjig, ker je imela v tem šolskem letu 200 rednih naročnikov. Preseka in bila s tem med dvanajstimi šolami z največ naročniki (Presek jih ima 14.000). Poleg novomeške gimnazije je Presek od dolenjskih šol nagradil tudi osnovno šolo v Sentjanžu.

D. M.

Mali kulturni barometer

RAZSTAVA MALIH PLASTIK – S svojo prvo samostojno razstavo se predstavlja te dni kranjskemu občinstvu ljubljanska kiparka Sonja Tavčar-Skaberne. V galeriji v Prešernovi hiši si obiskovalci lahko ogledajo njenih 41 malih plastik iz kamna, bronu, žgane gline in mavca. Upodablja človeške figure, rada pa goji tudi relief.

„BELA KRAJINA V STROKOVNI LITERATURI“ – Razstavo pod tem naslovom je priredila Studijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta prejšnji teden v Črnomlju, kjer je imel v počastitev 30-letnice prvega posveta knjižničarjev na osvobojenem ozemlju razširjeno plenarno zasedanje izvršni odbor Slovenskega bibliotekarskega društva. Ob tej knjižni razstavi je Mladinska knjiga pripravila v Črnomlju razstavo knjig, ki jih je sama izdala.

STOPIŠKI „KEKEC“ V NOVEM MESTU – Igralska družina osnovne šole Janeza Trdine iz Stopič je prejšnji

Marjan Pliberšek, akademski slikar iz Ljubljane, bo prvi gost XIX. Dolenjskega kulturnega festivala. Razstavo njegovih slikarskih del bodo odprli v Lamutovem likovnem salonu v soboto, 25. maja ob 18. uri. Na sliki: Pliberškovo delo „Pogled z Vršiča v Trento“, olje – platno, 1973.

CELJANI, GOSTITELJI GLEDALIŠKIH AMATERJEV

Vrh amaterskega snovanja

Na zaključni prireditvi XVII. srečanja gledaliških skupin Slovenije se bo predstavilo osem najbolje ocenjenih predstav s področnih srečanj - Dolenjci in Posavci se niso uvrstili na to prireditev

V ponedeljek se bo začela v Celju zaključna prireditev XVII. srečanja gledaliških skupin Slovenije. V Slovenskem ljudskem gledališču bo nastopilo osem skupin: Šentjakobsko gledališče, amatersko gledališče iz Velenja, Zarja iz Trnovelj, gledališniki iz Mežice-Prevalj, skupina iz Horjula, mladinska skupina iz mariborske pedagoške gimnazije, lutkarji iz Kranja in mariborsko amatersko gledališče Slava Klavara. Na zaključno prireditev se ni uvrstila nobena dolenjska in posavska skupina.

Pred zaključno prireditvijo je bilo osem področnih srečanj: v

Mariboru, Celju, Kranju, Ljubljani, Ptuj, v Zasavju, Posavju in na Dolenjskem. Sodelovalo je 33 gledaliških skupin, ki so bile le izbor najboljšega iz amaterskega gledališkega ustvarjanja. Celjsko srečanje bo izrazito delovno: v torek, sredo in petek

NA „SREČANJU 74“ 28 PEVSKIH OKTETOV

Razpis za sodelovanje na Srečanju oktetrov 74 prihodnji mesec v Sentjerneju je presegel pričakovanja: prirediteljici – ZKPO v Novem mestu – se je prijavilo kar 28 oktetrov iz raznih krajev Slovenije in iz Karloveca. Med prijavitelji do zdaj še ni nobenega okteta iz zamejstva, poskusili pa bodo pridobiti vsaj enega. Pred kratkim so imeli v Sentjerneju umetniški vodje oktetrov delovni sestanek, na katerem so se med drugim dogovorili o sodelovanju na koncertih v nekaterih večjih krajih na Dolenjskem na predvečer osrednje prireditve.

»Metlika skozi stoletja«

Knjigo bo izdalo Belokranjsko muzejsko društvo, ki slavi letos 25-letnico ustanovitve

Jeseni bo Belokranjsko muzejsko društvo praznovalo 25-letnico ustanovitve. Priprava na slovesnost, ki bodo v počastitev tega pomembnega dogodka, so namenili člani na nedavnem rednem občnem zboru društva osrednjo pozornost. Od ustanovitve je društvo odkrilo spominska obeležja desetim pomembnim Belokranjcem, priredilo je vrsto razstav in predavanj, izdalo več publikacij, organiziralo nekaj izletov, založilo razglednice itd.

Letos bo zlasti skrbelo, da se bo povečalo število članov. Spominski plošči bodo v tem letu odkrili Katki Zupančičevi, pesnici in pisateljici iz Doblja, ki je pred leti umrla kot izseljenka v Kaliforniji, ter zdravniku in biologu Janezu Mihaelu Žagarju (1732 – 1813), domačinu iz Damlja. Poleg tega bo društvo izdalo letos ponatis Dularjeve knjige „Metlika skozi stoletja“, priredilo nekaj poučnih predavanj in drugo. Za prihodnje leto pa ima v načrtu v Metliki na hišah, kjer je bila 1865 odprta prva čitalnica na Dolenjskem, odkriti večjo spominsko obeležje.

dopolodne bodo gledališki amaterji ocenjevali razmere v tovrstni gledališki dejavnosti na Slovenskem, 1. junija dopoldne bo četrta skupščina Združenja gledaliških skupin Slovenije. Na njej bodo pregledali dejavnost gledaliških skupin v letošnji sezoni in se dogovorili za nadaljnje delo.

Do jubileja: spoštljiva raven

Belokranjski muzej v Metliki bodo 1. maja 1976, ko bo praznoval 25-letnico ustanovitve, temeljito preuredili in zbirke strokovno postavili - Stavba bo poslej služila samo kulturnim dejavnostim

Belokranjski muzej v Metliki je pred pomembno obletnico: 25-letnico ustanovitve delovanja. Srebrni jubilej bo ta ustanova slavila 1. maja 1976. Do tedaj bi radi grad temeljito preuredili, tako da bi služil poslej le še kulturi.

Prireditvena dela so se začela, z njimi pa bo muzej pridobil sedem novih prostorov za svoje zbirke in dejavnost. Vse razstavne zbirke bi bile razvrščene v osemnajstih sobah in povezane s krožno potjo. Obiskovalec bo imel na tej poti po muzeju pregled nad vso zgodovino Bele krajine, od najstarejših časov do izgradnje po vojni.

Preureditev bo omogočala tudi boljšo strokovno postavitev zbirk v arheološkem, kulturnozgodovinskem in etnološkem oddelku ter oddelku NOB. Kulturnozgodovinskemu oddelku bodo priključili galerijo belokranjskih umetnikov, kamor bodo obiskovalci prišli po prej imenovani krožni poti. Po taki ureditvi bo možno Belokranjski muzej šteti med bolj urejene pokrajinske muzeje v Sloveniji.

Novost bo tudi likovni salon v prtiličju gradu, v katerem bodo raznovrstne občasne razstave. To bo hkrati prvi prostor za likovne razstave v Beli krajini, če izvzamemo zasilno razstavišče v črnomajskem prosvetnem domu ali druge prostore, ki se priložnostno spremenijo v likovne hrame.

Pozornost daje muzej ureditvi oddelkov, ki bodo povečani in zbirke v njih strokovno postavljene. Od oddelkov je zdaj le arheološki strokovno urejen, a še ta je nepopoln. Oddelk NOB bo nujno na novo postaviti in urediti po najnovejših strokovnih muzeoloških načelih. Dela so v teku, več stvari pa je še v načrtih, za katere pa denar še ni povsem zagotovljen. Za preureditve bi moral muzej imeti vsaj 250.000 din. Od kulturne skupnosti ne more veliko pričakovati, denar bo treba dobiti iz samoprispevka, posojil ali morebitnega solidarnostnega muzejskega sklada SRS.

PISOŠKA V DRAGATUŠU

Ob 25-letnici smrti pesnika Otona Zupančiča bodo v Dragatušu na hiši, kjer je Zupančič preživel mladostna leta, vzidali spominsko ploščo. Ploščo bodo odkrili 16. junija.

PISATELJICI PRIDETA

Pisateljici Vida Brest in Mimi Malenšek bosta 29. maja podelili Zupančičeve bralne značke in druga priznanja okoli 80 učencem osnovne šole v Šmarjeti. Slavje bo zares veliko, saj bo ta dan med učenci tudi basist Ladko Korošec, prvak ljubljanske Opere.

PREMALO PRIJAVLJENIH

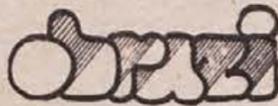
Likovno razstavo mladih, predvideno za 24. maj v novomeškem domu JLA, so preložili na jesen, ker je novomeška ZKPO kljub dovolji zgodnjemu vabilu na sodelovanje dobila premalo prijav. Ali so mentorji šolskih likovnih krožkov prezrli ali pozabili, da gre za občinsko manifestacijo likovnega ustvarjanja šolarjev?

Dve muzi, zliti v eno

Edinstveni zapisi velikih pesniških besedil izpod peresa arhitekta Scagnettija

„Napačno bi bilo, če bi gledali v umetnostnem delu inž. arh. Valentina Scagnettija samo poskus obnavljanja starega, bleščečega izročila umetnosti miniatorjev. Zunanja podobnost na prvi pogled nekoliko zavede, a se za njo skriva vse kaj drugega. Predvsem kajpak le navdušenje in občudovanje te srednjeveške umetnostne obrti, vendar tudi močan osebni delež oblikovanja novega iz duha znanih starih prvin in na bolj ali manj klasičnih književnih predlogah. Prav ta osebni delež pa je zares na

proglasil za neke vrste krasilno umetnost, medtem ko Mesesnel pravi, da gre pri Scagnettiju za „na Slovenskem najbrž edinstven opus zapisov velikih pesniških besedil v starinskih preoblekah: enkrat so to oblike, ki evocirajo čas, ko je poezija nastala, drugič čas, katerega poezija predstavlja.“

spoštovanju preoddanih vrednot in spoštljivem postopnem vključevanju in tvornem vraščanju v ta izbrani svet, v katerem si dve muzi pristrčno podajata roke.“

Tako je zapisal Janez Mesesnel v katalog za razstavo, s katero se v Krškem rojeni in v Ljubljani živeči arhitekt Scagnetti predstavlja te dni v svojem rodnem mestu in ki so jo minuli petek odprli v galeriji nasproti Valvasorjeve hiše hkrati z razstavo plaket akademskih kiparjev – medaljerjev Vladimira Štovička in Staneta Dremlja. Umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Cevc je svojas čas dela, kakor jih ustvarja Scagnetti,

Scagnetti se je z „ilustriranjem“ velikih pesniških tekstov, ki jih je hkrati pretil v „starinsko“ pisavo, ukvarjal že pred vojno. Bil mu je konjiček, s katerim je odvajal odvečno energijo poetično nastrojenega duha. Ščasoma je zgradil poseben svet, ki „v intimnem stiku z najboljšo umetniško dediščino preteklih dob ustvari ozračje komunikativnosti, v katerem se tudi danes vsi zlahka preobrazimo v sovrzne gledalce in porabnike“, kakor meni Mesesnel.

pedagoški kotiček

NAPREDOVANJE UČENCEV V SREDNJIH ŠOLAH

Učenci srednjih šol napredujejo v višji razred, če so iz vseh učnih predmetov ocenjeni pozitivno.

Učenci, ki so negativno ocenjeni iz enega ali dveh učnih predmetov, opravljajo popravni izpit iz teh učnih predmetov.

Učenci, ki so negativno ocenjeni iz treh ali več učnih predmetov, in tisti, ki niso opravili popravnega izpita po prejšnjem odstavku, ponavljajo razred.

Med šolanjem v srednjih šolah sme učenec dvakrat ponavljati razred. Isti razred istovrstne šole sme učenec ponavljati samo enkrat. Če je ponavljanje posledica bolezni ali drugih opravičljivih vzrokov, lahko učiteljski zbor dovoli učencu, da ponavlja še tretjič oziroma isti razred še drugič.

Učencu, ki je negativno ocenjen iz petih ali več predmetov, lahko učiteljski zbor odreče pravico, da ponavlja razred.

Zakon o srednjem šolstvu, 22. člen

Beti in Novoteks skupaj 221 košev

Danes ob 18.30 se bosta na košarkarskem igrišču na Loki v Novem mestu pomerili ekipi Novoteksa in mladinske republiške reprezentance

V slovenski košarkarski I. A ligi se je z zmago Metličanov vrh lestvice bistveno spremenil. Igralci Beti so sedaj na prvem, Novomeščani pa samo z dvema točkama manj na sedmem mestu. Tudi v Dolenjski košarkarski ligi je prišlo do sprememb, za presenečenje pa so tokrat poskrbeli igralci Dolenjskih Toplic, ki so z dobro taktično igro odpravili eno boljnjih ekip v ligi, Žuzemberk.

BETI - TRIGLAV 111:89

V derbiju lige so košarkarji Beti pred domačimi igralci prikazali odlično igro in zaslužno odpravili vodilno ekipo Triglava, ki je s tem porazom padla na četrto mesto. Metličani so zaigrali zelo dobro v prvem polčasu, saj so dosegli 63 točk, v

drugem delu pa so prednost še povečali; na trenutke so vodili že s 25 koši razlike. Proti koncu srečanja je trener Pšeničnik poslal na igrišče še rezervne igralce, ki so prav tako kot igralci prve postave, zaigrali zelo dobro. Beti: T. Vergot 6, Murko 1, Kosovac 10, Ž. Vergot 10, Jezerinac 12, Lalič 12, Dautovič 15, Rožič 7, Medek 34, Arbutina 3. M. P.

NOVOTEKS - TRNOVO 110:87

Košarkarji iz Novega mesta so si pred številnimi gledalci že v začetku priborili zanesljivo vodstvo, ki ga do konca tekme niso več izpustili iz rok. Tudi gostje so se izkazali za učinkovito igro v napadu, v obrambi pa so bili znatno slabši. Novoteks je z visoko zmago dobil precej samozaupanja in se povsem približal vodilnim na lestvici, za katerimi je po slabem začetku zaostajal že za štiri točke.

Novoteks: Splichal 10, Ž. Kovačević 32, Cukut 4, S. Kovačević 24, Blažič 2, Ivančič 12, Seničar 2, Poljšak 24.

Še enkrat - Jože Turk

Na prvenstvu teniškega kluba brez deklet

V soboto in nedeljo je bilo na teniških igriščih na Loki v Novem mestu klubsko prvenstvo, ki pa se ga je udeležilo veliko manj igralcev, kot se jih je sprva prijavilo.

Med posamezniki je tudi letos zanesljivo zmagal Turk, ki je v finalu premagal Zorka, ta pa je še prej pripravil presenečenje z zmago nad

Uhlom. Dobro je zaigral tudi Sekuranja, ki se je uvrstil na četrto mesto. Vrstni red: Turk, Zorko, Uhl, Sekuranja, Grein, Gerbec, Jenič in Verbič.

V klubskem prvenstvu v dvojicah sta po težkem dvoboju z Uhlom in Gerbecem zmagala Turk in Zorko, ki sta v finalu premagala Greina in Verbiča. Vrstni red: Turk - Zorko, Grein - Verbič, Uhl - Gerbec in Jenič - Sekuranja.

Klubski turnir si je ogledalo lepo število gledalcev, med njimi pa so bili predvsem člani teniškega kluba. Skoda, ker se tekem niso udeležile tudi igralke, saj jih je v klubu večletnih kar precej.

Zdaj Loka 74

V nadaljevanju dolenjske košarkarske lige je vse več presenečenj. V četrtem kolu velja omeniti poraza Žuzemberka in Metlike; zlasti slednja je izgubila naravnost katastrofalno v Sentejmerju, ki je bil doslej na začetju. Rezultati: Sentejmer - Metlika 84:49, Loka - Bršljin 82:64, Semič - Straža 59:64, Dolenjske Toplice - Žuzemberk 52:51, prost je bil Črnomelj. Vrstni red: Loka 74 in Črnomelj po 6 točk, Žuzemberk, Bršljin in Sentejmer po 4, Straža, Semič, Metlika in Dolenjske Toplice po 2 točki.

RALLY RIKO-RIBNICA

25. maja bo v počastitev dneva mladosti ribniško AMD pripravilo letos že drugi rally „Riko-Ribnica“. Proga bo dolga 249 kilometrov, na njej pa bo pet spretnostnih preizkušenj. Pokrovitelj letošnjih tekem bo RIKO iz Ribnice. F. Z.

ČRNO MELJ - Mladi košarkarji iz Črnomelja so se v prvenstveni tekmi republiške mladinske lige pomerili z igralci ljubljanskega Tabora in srečanje močno dobili s 102:62. Pri domačih so se izkazali Banovec, Kamnikar in Milič. (A. K.)

TURNIR VETERANOV

V počastitev dneva mladosti bodo v Krmelju organizirali turnir rokometnih veteranov. Na njem bodo sodelovali nekdanji igralci Olimpije, Trbovelj, Krmelja in mladi igralci domače ekipe. Ker bo nastopilo več nekdanjih slovenskih in državnih reprezentantov, bomo lahko gledalci zanimiva srečanja. B. DEBELJAK

METLIKA - V prvenstveni tekmi republiške mladinske košarkarske lige so v Metliki gostovali košarkarji iz Novega mesta in srečanje dobili s 85:76. Pri Novoteksu je najbolje zaigral Bajt, pri domačih igralci pa Orlič. (D. K.)

NOVO MESTO - V prvenstveni tekmi nogometne republiške mladinske lige so Novomeščani igrali z ekipo Cementa in tekmo izgubili kar s 7:0. Pionirji so igrali z vrstniki Slavije in srečanje zaslužno dobili s 3:0. (S. M.)

TREBNJE - V počastitev krajevnega praznika je odbojkarjski klub TRIMO priredil tradicionalni turnir, na katerem so letos sodelovala štiri moštva. Zmago in pokal krajevne organizacije ZB je osvojil domači klub, druga je bila Krka iz Novega mesta, tretji Žuzemberk in četrti Mokronog. Rezultati: Trimo - Žuzemberk 2:0, Krka - Mokronog 2:0, Žuzemberk - Mokronog 2:0 in finalna tekma Trimo - Krka 3:1

KRMELJ - V prvenstveni tekmi so domači rokometarji katastrofalno odpravili igralce Zagoja (19:8). Najboljša sta bila vratar Kraj, ki je izredno branil, s sedmimi zadetki pa je bil najboljši strellec Klatnus.

CEMENT - ELAN 1:0

V prvenstveni tekmi ljubljanske nogometne podzvezne lige so Novomeščani gostovali pri enajsterici Cementa. V izenačeni tekmi so doživeli nepotreben poraz, ki pa ne spreminja vrstnega reda na lestvici.

PO PRIČAKOVANJIH

Na Stadionu Borisa Kidriča v Celju so v finalu atletskega pokala Slovenije za starejše mladince nastopili tudi Novomeščani. Ker je večina mladincev poškovanih, so Novo mesto zastopali v glavnem pionirji, ki so dosegli dobre rezultate. Nekateri boljši rezultati: 100 m: Keržan 11,3, 400 m: Keržan 51,4, 110 m ovire: Nagode 18,0, 4 x 100: Novo mesto 45,4, troskok: Krizman 12,63. V končnem vrstnem redu so se Novomeščani uvrstili na osmo mesto s 50 točkami.

Za starejše mladince so bile tekme v Kranju, tu pa Novomeščanke niso dosegle vidnejših rezultatov. Med ekipami so zasedle tri najstarejša mesta, boljša rezultata pa sta dosegli Padovanova v metu krogle (9,35) in Valentičeva v metu kopja (26,24 metra).

KAJ, KJE, KDO?

V drugi zvezni rokometni ligi bodo v Sevnico prišli zadnjevrščeni igralci Splita, v Brezicah pa bodo gostovale zadnjevrščene rokometarice Metalca. Novoteksovi košarkarji gostujejo to soboto v Ilirski Bistrici pri Lesonitu, igralci Beti pa gredo v Maribor. Rokometarice Črnomelja gostujejo v Ljubljani pri igralkah Slovana, Ribničani pa gredo v Maribor k Braniku. V vrhodni članski nogometni ligi se bodo Brezličani pomerili z igralci Olimpa, ki so trenutno na zadnjem mestu.

Na osnovni šoli 29. oktober v Šmarjeti je namizni tenis med učenci priljubljena športna panoga, najboljša igralca na šoli pa sta Ivan Bobnar in Andrej Košak, ki sta na šolskem republiškem prvenstvu v Lendavi ugnala marsikaterega nasprotnika. Na sliki je z njima še njihov mentor Franc Glavan.

Pomembna zmaga Belokranjk

V drugi zvezni rokometni ligi - poraza za ekipi Sevnice in Brežice

Brezličanke, Sevnici in Ribničani so to nedeljo ostali brez točk, Belokranjke pa so na domačem igrišču slavile zaslužno in pomembno zmago. Tudi po drugih slovenskih ligah so naši predstavniki in predstavnice dobro zaigrali.

CELJE - SEVNICA 26:20

Kot kaže, so se Sevnici že pred tekmo sprijaznili s porazom. Zaigrali so slabo, neborbeno. V drugem polčasu so domačini povedli z devetimi zadetki prednosti in v igro poslali nekaj mlajših igralcev, ki pa se niso najbolje znašli in gostje so z dobrima Trbovcem in Radičem rezultata ublažili. Za Sevnico so nastopili: Sirk, Simončič 1, Juršič 1, Bizjak, Radič 6, Koprivnik 2, Stojs, Silc 2, Trbovc 8, Možic. E. R.

Fortun 2.

RIBNICA - SL. GRADEC 21:25

Tradicija je tudi tokrat obveljala - zmagali so gostje, po mnenju številnih gledalcev pa sta jim pri tem pomagala sodnika. S tem porazom so Ribničani s 25 točkami še vedno na drugem mestu. Za Ribnico so nastopili: I. Kersnič, Mikulin 3, Matelič 1, J. Kersnič 12, S. Kersnič 1, Andoljšek 2, Abram, Ambrožič, Tanko 1, Abrahamsberg 1. F. L.

NOVO MESTO - MOKREC 19:22

V prvenstveni tekmi ljubljanske conske rokometne lige so se Novomeščani doma pomerili z ekipo Mokrec. V izenačeni in lepi tekmi, ki si jo je ogledalo okoli 200 gledalcev, so zaslužno zmagali gostje, ki so se izkazali predvsem s hitrimi protinapadi.

KRKA - MOKREC 20:6

Novomeščanke so v ljubljanski medobčinski ligi zabeležile še eno visoko zmago in se tako utrdile na prvem mestu. Ves čas so igrale hitro in domiselno, tako da jim igralke Mokrec niso predstavljale niti resnih nasprotnic za trening.

KRKA - ŠENTJERNEJ 20:8

V prvenstveni tekmi ljubljanske medobčinske rokometne lige so igralke Krke brez večjih težav odpravile rokometarice Šentjerneja z

20:8. Pri domačih je bila najuspešnejša Pintaričeva s petimi, pri gostjah pa Zoretičeva s štirimi zadetki.

ALPLES - LISCA 12:23

V prvenstveni tekmi ljubljanske conske rokometne lige so Sevnicianke še enkrat zabeležile prepričljivo zmago, njihova žrtev pa je bila tokrat ekipa Alples iz Zeleznikov. Pri gostjah je najbolje zaigrala Rugljeva. E. R.

Jasna-premlada?!

- Prejšnji četrtek so bile v Zagrebu za mladinke, stare do šestnajst let, izbirne tekme za državno reprezentanco (olimpijski upi). Med devetnajstimi udeleženkami je odlično nastopila tudi najmlajša telovadka izbirnih tekem, komaj destoletna Novomeščanka Jasna Dokl, ki je zavzela četrto mesto. S tem uspehom si je Doklova kot rezervna tekmovalka pridobila pravico nastopa za reprezentanco. Nato pa so organizatorji napravili napako - Jasne niso vzeli v poštev, češ da je še premlada. Na izbirnih tekmah je zmagala ljubljanka Djakovičeva, ki je zbrala 33,45 točk, Jasna pa je z 32,35 točkami zasedla odlično četrto mesto.

Na stezi več kot 400 atletov

Mladi atleti so na področnem prvenstvu dosegli nekaj dobrih rezultatov

Na področnem atletskega tekmovanju, ki je bilo prejšnji teden v Šentjerneju, so nastopili učenci iz naslednjih občin: Črnomelj, Novo mesto, Metlika, Krško, Brežice, Grosuplje in Trebnje.

Nastopilo je več kot 400 atletov, kar je za taka tekmovanja rekordna udeležba. S svojimi rezultati so presenetili predvsem skalcali v višino pa tudi v drugih disciplinah smo videli nekaj lepih bojev in solidnih dosežkov. Organizacija tekmovanja je bila dobra, čeprav je organizatorje presenetila tako velika udeležba.

Rezultati: srednješolke - 100 m: Zajelšnik (gim. Brežice) 14,0; Kalčič (gim. N. mesto) 14,0 in Kalinovič (gim. N. mesto) 14,4. 600 m: Močan (gim. N. mesto) 1:52,6; Vodeb (gim. Brežice) 1:53,2; Hočevar (gim. Stična), 4x100 m: gim. N. mesto 56,1; gim. Brežice 57,2; gim. Stična 58,6. daljina: Smid (gim. N. mesto) 4,25; Kastelic (gim. N. mesto) 4,21 in Kastelic (gim. Stična) 4,21; višina: Omerzu (gim. Brežice) 1,35; Zevnik (gim. N. mesto) 1,30; Hrovat (gim. Brežice) 1,30; krogla: Glavič (gim. Stična) 8,87; Valentič (gim. N. mesto) 8,63; Kolesa (gim. Stična) 8,56; troboj: Beg (gim. N. mesto) 51,5; Kostanjšek (gim. Brežice) 21,5; Kot (gim. Stična) 21,5.

srednješolci: 100 m: Kramar (kovinar Črnomelj) 11,5; Keržan (gim. N. mesto) 11,9; 300 m: Brezovar (kovinar N. mesto) 38,9; Nagode (gim. N. mesto) 39,4; Novšak (gim. Brežice) 39,6; 1000 m: Moveren (kovinar Črnomelj) 2:53,9; Peterlin (kovinar N. mesto) 2:54,0; Zupančič (gim. N. m.) 2:54,3. 4x100 m: Gim. N. m. 46,8; (gim. Črnomelj) 47,8; TSS N. m. 47,8; daljina: Krizman (gim. N. m.) 5,85; Hudelja (gim. Črnomelj) 5,84; Grahek (TSS N. m.) 5,82; višina: Rangus (TSS N. m.) 1,80; Suštar (gim. N. m.) 1,75 in

Avsec (Gm) 4,60; Povšak (Gm) 4,39; Sušak (N. m.) 4,28; višina: Gutman, 145; Papič (oba Gm) 1,40; Teppy (Brežice) 1,30; krogla: Grgič (Črnomelj) 10,25; Rešetič (Sentejmer) 9,75; Judež (Sentejmer) 9,52; troboj: Zupančič N. m. 74,5; Zupančič (Grosuplje) 71,5; in Kocjan (Grosuplje) 59,0;

pionirji: 60 m: Kraševac (Gm) 7,5; Stupar (N. m.) 7,7; Zorko (Brežice) 7,8; 400 m: Kapš (Gm) 57,7; Vidrih (N. m.) 58,3; in Bele (N. m.) 68; 4x60 m: Gm I. 29,0; Novo mesto 30,5; Gm II. 31,0; daljina: Ritonja (Gm) 5,38; Kranjčič (Gm) 5,36; Slak (Trebnje) 25,88; višina: Kovač (Gm) 1,75; Bartolj (Gm) 1,70; Jamlovič (Črnomelj) 1,55; krogla: Kozamernik (Grosuplje) 12,18; Vodopivec (Senovo) 10,89; Mijalovič (Gm) 10,86; troboj: Lapajne (Gm) 81,5; Polak (Bizel) 79,0; in Cianič (Gm) 76,0.

Občinska strelska zveza v Kočevju je v občini med najbolj delavnimi športnimi društvi, ki zelo vestno skrbi za naraščaj. Na zadnjem tekmovanju za Zlato puščico so se izkazali predvsem strelci iz okolice Kočevja, še posebej pa mladinci. (Foto: J. Prime)

ŠPORTNI KOMENTAR

Liga se potrjuje!

Dolenjska košarkarska liga, ki se je pričela letos, je dokazala, da so jo mladi košarkarji pri nas močno pogrešali. Vse ekipe tekmujejo resno, tekme pa potekajo po programu brez zastojev. Če na hitro izračunamo, vidimo, da s srečanja v ligi vsak petek privabimo na košarkarska igrišča 150 in več gledalcev. Tako je načrt Novoteksovega košarkarskega tehničnega vodstva z ligo v celoti uspel.

In kako je s košarkarskimi sodniki? Večinoma so izprašani sodniki. Le štirje so brez izpitov, vsi ti pa so aktivni igralci novomeškega Novoteksa, ki sodijo že vrsto let, a jim do sedaj ni bilo potrebno opraviti izpitov. Tako, ko bo za to možnost, jih bodo naredili.

S tem je odgovorjeno tudi vsem tistim igralcem v dolenjski ligi, ki se zaradi svojega neznanja in porazov izgovarjajo na pristransko pisanje. Naj vedo, da so tudi

novomeški sodniki pomagali pri ustanovitvi te lige z željo, da bi se košarka pri nas kar najbolj razvila in postala še bolj kvalitetna, z njeno pomočjo pa lahko obetajoči mladi igralci tehnično vodstvo Novoteksa opozorijo nase.

Zato se ne bi smelo dogajati, kar se že je, da se nekateri igralci v tej ligi obnašajo „zvezdniško“, pa četudi še nimajo niti osnovnega košarkarskega znanja. Razen tega so vsi igralci še premladi, da bi po sodnikovi odločitvi nastopili živčno in grozili s pretepi, kajti s takim obnašanjem vplivajo na gledalce, ki so do sedaj že vse tekme spremljali v mejah sportnega. Zato čaka vse tiste veterane, ki so prevzeli vodstvo pri nekaterih ekipah, važna naloga: igralce, ki se že v prvem letu ligaškega tekmovanja obnašajo nešportno, bi morali takoj poklicati na klop - pa čeprav za ceno zmage!

J. PEZELJ

Dežurni poročajo

TAT NA GRADBISČU - Pri Lutrškem selu, kjer gradijo zbirališče, je z gradbišča Vodne skupnosti Dolenjske neznanec 15. maja odnesel 19 kosov ploščic ter nekaj opažnih desk in letov.

SREDI MESTA PO KURE - Francu Slaku s Ceste komandanta Staneta v Novem mestu je nekdo v noči na 15. maj vlomil v kurnik in ga osušil za 7 kokoši.

V SAMOPOSTREŽBI RAZGRAJAL - 15. maja so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Tomaža Hudorovca iz Križevske vasi, ker je razgrajal v samopostrežni trgovini. Moral bo tudi pred sodnika za prekrške.

IZPRED DOMAČE KLETI - Filipu Galiću iz Regerče vasi je neznanec 13. maja izpred kletnih vrat odnesel hrastov sod, vreden 800 din.

UKRADLI BETONSKO ŽELEZO - Antonu Matku iz Malih Poljan je nekdo prve dni maja ukradel kar 500 kg betonskega železa, ki ga je imel shranjenega v Zburah. Oškodovan je za 4.500 din.

NALASČ POŠKODOVAN? Jovu Grobovšču iz Novega mesta je v noči na 16. maj nekdo z ostrim predmetom potegnil razo po vsej dolžini spačka, ki je stal pred hišo.

PONOČI OB GUME - V noči na 7. maj sta Metličana Mirko Jenič in Mirko Matekovič parkirala avtomobila pred bloki na Tovarniški cesti. Okrog polnoči so z njihovih avtomobilov izginile rezervne gume. Neznanci so se polotili tudi drugih avtomobilov, a so jih mimoidoči pregнали.

Razigrano je omahnil v smrt

Tudi če se pelješ samo na traktorju, si lahko ob življenje, posebno ako gre za lahkomišelnost - Primer Janeza Halerja to dokazuje

Ko so prišli iz gostilne, 60-letni Janez Haler ni hotel več sestati na prikolico, ampak je vesel in preveč pogumen sedel kar na blatnik. Toda med vožnjo je omahnil pod kolo. Nesreča se je zgodila pri Krmelju, zanjo pa je pred sodiščem odgovarjal 20-letni Franc Žagar.

Ko je 27. avgusta lani s še neregistriranim traktorjem Franc Žagar opravil zadnjo vožnjo betonskih kvadrov za Janeza Halerja iz Tržiča v Krmelj, so se skupno napotili proti domu. Haler je z ženo sedel na prikolici vse do Majcnove gostilne. Tam sta možaka še „privezala dušo“ po napornem delu, toda iz gostilne je Haler prišel na

moč korajžen. Sedel je kar na desni blatnik traktorja, čeprav ga je Žagar posvaril, da to ni varno, in ni hotel ubogati niti žene, ki ga je prosila, naj sede k njej.

Po makadamski slabi cesti so se nato prešerno peljali v temi, ko je Haler naenkrat omahnil pod zadnje desno kolo, traktor pa je šel čezenj. Dva dni zatem je v novomeški bolnišnici zaradi hudih poškodb umrl.

„Posvaril sem Halerja, a ni ubogal,“ je rekel obtoženec v zagovor. „V tistem hipu, ko je omahnil, sem zavrl in stisnil sklopko, zagrabil padajočega

Halerja za suknič, vendar se je izmuznil in padel. Ustavil sem takoj, položil Halerju suknič pod glavo, žena pa je tekla v Tržišče telefonirat po rešilni avto. V 15 minutah so bili na kraju nesreče in ga odpeljali v bolnišnico...“ Tako je pred senatom, ki mu je predsedoval Janez Smolej, povedal obtoženec.

Čeprav je sodišče ugotovilo, da je v glavnem vse res, kar je povedal v zagovor, ni moglo mimo tega, da je bil Žagar kot voznik motornega vozila odgovoren za vožnjo in varnost. Moral bi bil vztrajati in ne bi smel dopustiti, da je Haler sedel na blatnik, zato je bil tudi spoznan za krivega. V njegov prid govori sicer več olajševalnih okoliščin, kljub temu pa je bil obsojen na 5 mesecev zapora, pogojno za dobo dveh let. Sodba še ni pravomočna.

JE KRIV OVINEK?

19. maja sta pri Dobriču naproti pripeljala mopedist Alojz Pekolj iz Artmanje vasi in osebni avto, ki ga je vozil Stanislav Korelc iz Gorenje vasi. Med srečanjem v nepreglednem ovinku sta trčila, v nesreči pa se je mopedist tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Tudi gmotna škoda je precejšnja, saj jo cenijo na 7.000 din.

PRETEP NA OTOČCU

Novomeški miličniki so 19. maja zjutraj pridržali do iztreznitve 21-letnega Draga Sušina iz Družinske vasi, 21-letnega Andjelka, Bekovskega, 22-letnega Omera Bukviča ter 43-letnega Albina Kovačiča iz Otočca, ker so se v bifeju pretepali in nedostojno obnašali. S tem zadeva še ni končana, ker bodo morali vsi še pred sodnika za prekrške.

MOPEDIST V PEŠČA

Mopedist Franc Janež iz Goriče vasi je 14. maja ob 21.50 v Hrovači trčil v pešca Janeza Pucija, ki je šel pravilno po levi strani ceste v smeri Ribnice. Janež je bil lažje, Pucelj pa težje poškodovan.

KRŠKO: NEPREVIDNO ČEZ CESTO

9. maja opoldne je Vitomir Žičar s Kremena vozil kolo s pomožnim motorjem od Sevnice proti Drnovemu. V Krškem je na Cesti krških žrtev dohitel osebni avtomobil, takrat pa je nenadoma z desne strani stopila na cesto in jo prečkala izven prehoda za pešce Jožica Sajevec iz Brestanice. Mopedist jo je zadel in so jo morali zaradi hudih poškodb odpeljati v brežiško bolnišnico.

NE DVE LETI!

V prejšnji številki smo poročali, da je bila na drugostopenjskem sodišču spremenjena kazen Antonu Tesariju iz Kota, ker je grobo kršil lovska pravila in sprožil nesrečni strel, ki je na lovu usmrtil Nandeta Kapša. Zgodila pa se je pomota v podnaslovu članka, kjer piše, da bo Tesari 2 leti zaprt. Pravilno nova sodba glasi: 6 mesecev zapora nepogojno (prej je bila kazen pogojna za dobo dveh let).

„Udari! Zabodi, mečka! Nož pod rebra!“ Take lahko slišiš med kinopredstavo iz ust nedoraslega fantiča, pa tudi dekleta, ko spremlja dogajanje na film-

paragrafi med

Starši: »Ne vsak film!«

skem platnu. Človek se zgrozi ob teh medklicah! Nehote se vpraša: Le kaj bo iz teh pubertetnikov? Da so kinematografi preplavljeni z gangsterskimi filmi, vemo vsi in da kvarno vplivajo na razvoj nedoraslega otroka, smo si odrasli tudi edini. Pa vendar je pri vseh takih kinopredstavah največ pubertetnikov. Kaj menijo starši?

ANICA ANDJELIC, službenka iz Gorenje vasi pri Krškem: - Starši pre malo poznajo filme, zato je težko oceniti, kateri je za otroka primeren in kateri ni. Vsekakor pa sem mnenja, da otroci pod 16. letom ne bi smeli videti vsakega filma. Tak doraščajoč otrok ne zna prav oceniti dogajanja na platnu. Steljanje, umori, seks - to ni „duševna hrana“ za otroke. Žal, vrtijo podediški kinematografi največ filmov s tako vsebino zaradi komercialnega učinka. Sami starši smo pri prepovedi obiskovanja takih programov nemočni. Potrebna bi bila širša družbena akcija.

PROF. MARKO KOBE iz Starrega trga ob Kolpi: - Sem proti temu, da bi doraščajoč otrok videl vsak film. Pri nas, kjer predstav ni, glede tega ni huje nevarnosti, pač pa otroci v mestih lahko vidijo vse. Prav gotovo gangsterski filmi slabo vplivajo na otroka. Prepovedati obisk predstav ni tako lahko, pa vendar bi se po mojem mnenju dalo to zaježiti. S tesnejšim sodelovanjem staršev, šole in uprav kino podjetij bi lahko dosegli, da pubertetnik do 16. leta ne bi hodil nekontrolirano v kino dvorano.

RUŽA ZUPANC, vodja poslovne enote Mladinske knjige v Novem mestu: - Kavbojke, kriminalke in filmi s tako vsebino niso za otroka v času, ko je še posebej podvržen slabim vplivom. Nisem starokopitna in sem za to, da hodijo otroci v kino, toda potreben bi bil izbor. Če fant vidi, da „junak“ na filmskem platnu uspeva s pištolo in nasiljem, mu bo to nehote postalo vzor, ker ne zna oceniti resnične vsebine filma. Mislim tudi, da življenje mladih v prostem času ni dobro organizirano, sicer bi se preusmerili drugam. Starši sami težko zajezimo ta problem, potrebna bi bila širša in organizirana akcija.

R. B.

KRONIKA NESREČ

CRNOMELJ: SMERNI KAZALEC JE ODPOVEDAL - 13. maja zjutraj je domačin Anton Sober vozil avtoBUS po Kolodvorski cesti, in ko je pred hotelom začel obračati, ni deloval smerni kazalec, zato sta trčila s tovornjakom, ki ga je za njim vozil Rajko Janoš iz Crnomolja. Ta je hotel avtoBUS prehiteti. Na obeh vozilih je za 4.000 din škoda.

NOVO MESTO: DVA RANJENA IN PRECEJ ŠKODE - Ljubljancan Milan Gajič je 13. maja dopoldne na Karloški cesti z osebnim avtom zaviral na levo h gradbišču, ko je naproti pripeljal avto Božidar Bajuk iz Primostka. Vozili sta trčili; pri tem je Bajukova sopotnica Alojzija Blatnik dobila huje poškodbe in je morala v bolnišnico, laže pa se je poškodoval tudi Bajuk. Vrh vsega je še za 13.000 din škoda.

MAČKOVEC: TRČIL V AVTOBUS - Franc Kržan iz Zalok je 13. maja popoldne pripeljal avtoBUS v

Mačkovec do priključka na glavno cesto, in ko je obstal, je vanj trčil tovornjak, ki ga je vozil Jožef Adlešič iz Vrhovcev. Na srečo potnikom v avtoBUSu ni bilo nič, škoda pa je za 3.000 din.

STARI TRG: ZAPRL POT KOLESARJU - Karel Račić iz Cerkelj je 13. maja popoldne vozil avto skozi Stari trg in prehitel Cirila Bukovca iz Trebnjega, ki se je peljal na kolesu s pomožnim motorjem. Avtomobilist je takoj zavil na desno na dvorišče ter tako zaprl pot kolesarju. Ta je trčil v bok avtomobila. Škoda znaša 2.000 din.

NOVO MESTO: NENADOMA NA CESTO - Jože Murgelj z Gor. Kamenc je 14. maja zjutraj vozil z avtom po Cesti komandanta Staneta, ko je pri zadržani trgovini nenadoma stekel čez cesto 17-letni Marjan Zupancič iz Smolenje vasi. Voznik je pešca zadel. Fant je zaradi poškodb moral v bolnišnico.

POLJANE: PO STRMINI NAVZDOL - Semičan Jože Rus je 14. maja zjutraj hudo karamboliral. Z avtom se je peljal proti Ljubljani, ko je pri Poljanah iz neugotovljenega vzroka avto zaneslo v levo preko železne ograje, potem pa se je prevrčal po strmini navzdol. Rus se je hudo poškodoval, njegov sopotnik Janez Švajger iz Crnomolja pa laže, medtem ko je na vozilu za 20.000 din škoda. Oba ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico.

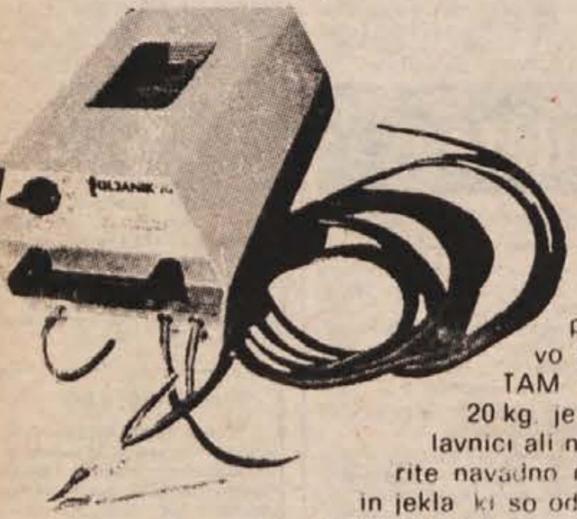
KASČA: TRK PRI SREČANJU - 14. maja zjutraj sta pripeljala naproti avtoBUS, ki ga je vozil Jože Kapš iz Semiča, in Martin Savorn iz Bušnje vasi z osebnim avtom. Med srečanjem sta se zaletela in imata za 5.000 din škoda. Sopotnik v osebnem avtomobilu Stanislav Strumbelj je bil laže ranjen.

PODLISEC: V NEPREGLEDNEM OVINKU - 16. maja dopoldne je Vincenc Vovk iz Trebnjega vozil tovornjak proti Dobriču, ko mu je med potjo na nepreglednem ovinku pripeljal naproti z osebnim avtom Alojz Canjko iz Zužemberka. Ko je voznik tovornjaka zavrl, ga je zaneslo s ceste, na vozišču pa je ostal zadnji del, v katerega je Canjko trčil. Škoda je za 5.000 din.

Luže na cesti so kot nevidne pasti za avtomobiliste. V začetku maja je luža povzročila nesrečo s smrtnim izidom v vasi Ribnica na cesti Ljubljana-Zagreb. Petru Djuriću, ki je s fiatom 750 vozil proti Zagrebu, je voda zalila vetrobransko steklo. Ker nenadoma ni nič videl, je verjetno pritisnil na zavoro, da se je vozilo obrnilo in zpeljalo na levi vozni pas. Tedaj je fiat trčil v nasproti vozeči ami (na sliki). Voznikova žena Angela Semic je umrla na kraju nesreče. V obeh avtomobilih je bilo osem ljudi huje in laže ranjenih. (Foto: Sava Vujanović)

ULJANIK

PRENOSNI TRANSFORMATOR ZA VARJENJE

TBH 140 Bantam

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator, ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko in teko nerjavno jekla in jekla ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega - po zelo nizki ceni.

Brodogradilište, tvornica dizel motorja i tvornica električnih strojeva i uredaja - Pula

P. P. ŠTEV. 208 TELEFON: CENTRALA (052) 22-322 TELEX: 25 252 YU ULJTES

VSE POSLOVNE PRIJATELJE VABIMO NA MEDNARODNI SEJEM VARJENJA, ZAGREB

od 20. V. do 25. V. 1974

PAVILJON 8. RAZSTAVNI PROSTOR 6

ČETRTKOV INTERVJU

O marsičem le svitanje

Aleš Kulovec: »Nismo še našli oblik za povezovanje krajevnih skupnosti in TOZD«

Krajevne skupnosti so bile dolgo preveč odmaknjene od resničnega samoupravljanja, čeprav jim je že prejšnja ustava odmerila pomembno vlogo. Odločanje je bilo v rokah peščice ljudi, izvoljenih v svete, če pa le-ti niso delovali, sta krajevno skupnost predstavljala predsednik in tajnik. Tudi nazven ni bilo prave povezave, da je krajevno skupnost na občinski skupščini pogosto predstavljal njen predsednik.

Poslej naj bi bilo drugače, saj je nova ustava zagotovila krajevnim skupnostim ne le

krajevne skupnosti v občini, tudi v prihodnje nepogrešljiv za reševanje skupnih nalog.

„Kaj pa mislite o povezavi med TOZD in krajevno skupnostjo?“

„Kakšna naj bo, v kakšnih oblikah se lahko uresniči, bo treba še potuhtati. Ena oblika je znana; po tej naj bi v TOZD izvolili delegacije za krajevne skupnosti, hkrati pa bi bile lahko te delegacije tudi delegacije krajevne skupnosti za TOZD. Kaj več je zdaj težko reči, stvari morajo dozoreti, učiti se bo treba ob svojih izkušnjah, ker za to povezovanje ni receptov in tudi ne modelov, ki bi jih bilo možno posvojiti.“

„Za kaj se boste vi zavzemali?“

„Da bo šel vsak dinar tja, odkoder je delavec, ki ga je ustvaril. To mi bo osrednje vodilo v mandatni dobi. Zavzemal se bom tudi, da bi pri občinski skupščini čimprej ustanovili strokovne službe, ki bi vsestransko pomagale krajevnim skupnostim. V mislih imam tako pripravo gradiv za najrazličnejše seje; kot hitro in učinkovito reševanje vlog. Postopke bo nujno skrajšati in poenostaviti, saj moramo upoštevati, da krajevne skupnosti nimajo plačanih ljudi, ki bi imeli čas letati od vrat do vrat. Zaradi lažjega delovanja organov in delegacij krajevnih skupnosti bi kazalo na sedežih krajevnih skupnosti nastavitvi poklicne sekretarje.“

„Ali dobro poznate probleme krajevnih skupnosti?“

„Ne, poznam pa krajevno skupnost v Straži, ki je nekje na sredini med premožnejšimi in siromašnejšimi krajevnimi skupnostmi. Mislim pa, da bom moral kot predsednik zbora krajevnih skupnosti nič manj kot do vratu v to problematiko. Zato bi kaj več o tem lahko povedal šele čez kako leto.“

I. ZORAN

Aleš Kulovec

„lažje dihanje“, marveč tudi enakopravno odločanje na vseh ravneh, od občinske navzgor, financiranje in podobno. V občinski skupščini bo zbor krajevnih skupnosti samostojno obločal o mnogih pomembnih zadevah. O tem, kako se bo poslej godilo krajevnim skupnostim v novomeški občini, razmišlja Aleš Kulovec, predsednik zbora KS pri občinski skupščini, takole:

„Gmotne podlage za življenje in delo so imele do zdaj pri nas le nekatere krajevne skupnosti. Nova ustava je pogoje za delovanje krajevnih skupnosti izenačila v nekem smislu s tem, ko je navedla, naj bi občani z delom dohodka, ki ga ustvarjajo v temeljnih odpraznicah združenega dela, urejali vprašanja v krajih, kjer živijo. To naj bi bil pomemben, vendar ne edini vir dohodkov. Po mojem bo samopri-spevek, ki so ga uvedle vse

»Že predolgo ga požiramo!«

Franc Udovč, predsednik sveta KS: »Asfaltirali bomo 4 km ceste od Biške vasi do Jablana. Računamo, da bodo ljudje sodelovali s prispevki«

Mirna peč se bo, kot kaže, že letos znebila nadležnega prahu. Asfaltirali bodo vsa cestišča in glavna dvorišča v tem kraju, poleg tega pa imajo v načrtu tudi asfaltiranje 4 km republiške ceste II. reda od Biške vasi do Jablana. Delovni načrt je skupščina krajevne skupnosti že sprejela, imenovali so komisijo za zbiranje sredstev, Socialistična zveza pa v kratkem na vaskih sestankih pojasnila, za kaj gre, in ljudi pozvala k sodelovanju.

Po predračunu, ki so ga napravili v novomeškem Cestnem podjetju, naj bi dela veljala 3,6 milijona dinarjev. Glede na nenehne podražitve energije in materiala se bodo končni stroški povečali za 15 do 20 odstotkov. Predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Udovč pravi, da so na to pripravljene in bodo toliko več zbrali.

Okoli 2 milijona naj bi dala

PROSLAVA Z BAKLJAMI

OBČINSKA KONFERENCA ZMS Novo mesto je za letošnji 25. maj sestavila še posebno slovesen program. Pripravila bo zborovanje mladine iz novomeške občine, ki se bo zbrala v petek, 24. maja, ob 19,30 z bakljami pred Domom kulture v Novem mestu. Od tam bodo vsi predstavniki mladinskih aktivov in mladina s prižganimi baklami krenili proti Ločni k tovarni perila Labod, ki 25. maja praznuje 50. obletnico obstoja. Nato se bo pričelo zborovanje s programom. Najprizadevnejšim mentorjem mladine in mladim družbenopolitičnim delavcem pa bodo podelili letošnja priznanja občinske konference. Po končanem zborovanju se bodo mladi spoznavali ob brezplačnem partijskem golažu in mladinskemu plesu.

Suhokrajinski drobiž

NOVOIZVOLJENA SKUPŠČINA KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽUZEMBERK se je pred dnevi sestala na prvi seji in se konstituirala, izvolila pa je tudi svet in izvolila komisije. Za predsednika skupščine je bil izvoljen inž. PETER ŠTOR, za predsednika sveta krajevne skupnosti pa STOJAN JAKOVLJEVIČ. Komisije pri svetu krajevne skupnosti vodijo IVO PLUT, LUDVIK MARINČ, VEKO GABRIČ, JOŽE PLUT in SLAVKA ANDREJČIČ, ki ob enem skupaj s predsednikom sveta in tajnikom sveta predstavljajo svet krajevne skupnosti. Po končani seji skupščine, se je sestel novoizvoljeni svet na prvo sejo in obravnaval tekoče naloge v krajevni skupnosti.

NA JAMI PRI DVORU bo 23. junija združeno slavlje – proslava 30-letnice ustanovitve prve slovenske artilerijske brigade in proslava krajevnega praznika Žuzemberka. Več bo o pripravah na to proslavo objavljeno v naslednji številki Dolenjskega lista.

jih lahko poslej podpisali tudi tam, kjer tega še niso storili.

Po 1,20 din kg je prejšnji teden odkupovala krompir v Mirni peči Kolinska v Mirne. Alojz Jarc iz Dolnjega Podboršta (na sliki) ga je med prvimi prelozil z voza na tovarnjak. S ceno pridelovalci sicer niso prehudo zadovoljni, vendar pravijo, da je tudi taka boljša kot nič. (Foto: I. Zoran)

je zagotovila, da bo zbrala 700.000 din, okoli 300.000 din, pa naj bi prispevale delovne organizacije, ki imajo v Mirni peči svoje obrate oziroma TOZD. Poleg tega računajo, da bodo 100.000 din dobili od obrtnikov in Mirnopečanov, ki živijo izven krajevne skupnosti.

700.000 din bo krajevna skupnost zbrala takole: vsi zaposleni naj bi prispevali za asfalt povprečno po 800 din, kmetje po 500, gospodinjstva ob cesti pa ne manj kot po 2.500 din. Franc Udovč pravi, da so sklenili denar pobirati takoj, ko bodo ljudje soglašali s prispevki. V vodstvu krajevne skupnosti so tudi pričrpani, da to za ljudi ne bo prehuda obremenitev.

V Mirni peči bodo ob asfaltiranju postavili tudi temelje za kanalizacijo in vodovod, ki ju bo kraj dobil kasneje. „Komunalno je naselje silno slabo urejeno, zato si bomo prizadevali, da tudi druge reči dobimo čimprej,“ napoveduje Udovč.

Franc Udovč

Otrokom morje

Blizajo se šolske počitnice in čas dopustov ter letovanja, ki se ga verjetno najbolj veselijo ravno otroci. Veliko jih bo letovalo s starši, precej pa je tudi takih, ki so letovanja potrebni zaradi telesne šibkosti, a si ga ne morejo privoščiti. Kakor vsako leto bo za take organizirala letovanje občinska organizacija Rdečega križa in tudi letos se bo ta organizacija znašla pred problemi, ki se vlečejo iz leta v leto.

Predvsem gre za vprašanje prostorov, ki ob vse večjem zanimanju in porastu števila letujočih otrok postaja čedalje huji problem. Rdeči križ Novo mesto nima stalnih prostorov, če izzamemo stavbo v Fazanu, ki lahko sprejme samo 40 otrok. A še ta prostor bodo verjetno izgubili. Turizem kot panoga gospodarstva postaja vse močnejši in na že tako majhnem koščku naše obale po novem urbanističnem zazidalnem načrtu ne bo prostora za zgradbe letovišč Rdečega križa, ker pač ta dejavnost ne prinaša gospodarstvu nikakršnih koristi. Tako bo novomeški Rdeči križ izgubil še to majhno stalno točko. Ze sedaj se mora seliti iz kraja v kraj, s tem pa izgublja veliko sredstev, ki bi se s stalnimi kapacitetami bolj smotno trošila.

Odveč bi bilo govoriti o pomenu zdravstvenega letovanja otrok; dejstvo je tudi, da Rdeči križ te svoje dejavnosti ne more zmanjšati, potrebno jo bo celo povečati, vprašanja prostorov pa se samo zaostrujejo. Prej ali slej bo treba misliti na odkup stalnega prostora, ker se bodo le na ta način sredstva, ki jih prispevajo delovne organizacije in družba, smotno in dolgoročno nalagala. Rešitev je samo v tem, drugače za zdravstveno in socialno ogrožene otroke lepega dne ne bo več ne sonca ne koščka morja. MiM

TUNIZIJI V NOVOLESI

9. maja je obiskala Novoles delegacija treh vodilnih delavcev firme SKANES iz Tunizije, ki so v tej državi odgovorni tudi za razvoj lesne industrije. Zanimali so se za finalne izdelke, ker želijo tudi v Tuniziji še bolj razviti lesno industrijo.

IZLET ZA UPOKOJENCE

V torek, 4. junija, bo novomeška podružnica Društva upokojencev pripravila za svoje člane izlet v Vraždin. Ptuj in Rogaško Slatino. Odhod bo ob 6. uri zjutraj z novomeške avtobusne postaje, domov pa se bodo izletniki vrnili okoli 21. ure. Cena za prevoz je 73,00 dinarjev, vsi zainteresirani pa se prijavit v podružnični pisarni Društva upokojencev najkasneje do 24. maja.

Obvestilo o stanovanjih

Obveščamo vse občane, ki so zainteresirani za pridobitev stanovanj iz solidarnostnega stanovanjskega sklada v občini Novo mesto, da sta v današnjem Skupščinskem Dolenjskem listu objavljena:

- Pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada, in
- Poziv upravičencem za pridobitev stanovanj za vlaganje prošenj za uvrstitev v prednostno listo.

SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD OBČINE NOVO MESTO

Novomeška kronika

PISANI NATAKAR – V kavarni na Glavnem trgu je prejšnji torek stregel tudi mlajši natakar v sukničju, ki je bil nekoč bel, sedaj pa še najbolj spominja na – močerada.

PROPAGANDA IN SMETI – Ljubljanska Alpe Adria je prejšnji teden zasula Glavni trg s prospekti, ki vabijo na počitnice v Sočij ob Crnem morju in na ogled Moskve. Zal je večina vabil obležala na cesti in prav gotovo se novomeški cestarji že iz protesta do take reklame vabilu na cenen dopust ne bodo odzvali.

HULIGANI V BRSLINU – Ko so na številne prošnje Brslinčanov postavili pred železniškim prehodom sodobno čakalnico za lokalni promet, ki je v slabem vremenu vedno polna, so se je vsi razveselili. Sedaj je močno poškodovana, nepridipravi pa še kar naprej razbijajo steklene obloge.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE – Prejšnji teden je novomeški transfuzijski oddelek obiskalo kar 81 krvodajalcev, največ (55) pa jih je tokrat prišlo iz šentjernejske Iskre.

ROJSTVA – Prejšnji teden je rodila Marjana Žižek iz Foersterjeve 5 – Simona.

POGREBI tehnik, Nad mlini 44. TRŽNICA – Prejšnji petek so novomeško tržnico ponovno zasedli prodajalci kiča, suhe robe, roštiljev, obleke in obutve, pri cenah pa so

MINI ANKETA:

Srečanje mladih, ki iz leta v leto bolj krepi bratstvo in enotnost mladine iz mest Banjaluke, Bihača, Gospića, Karlovca, Novoga mesta, Prijedora in Siska, to je XII. zlet bratstva in enotnosti, bo letos spet v Novem mestu, in to 8. in 9. junija. Na njem bo sodelovalo okoli 3000 mladih iz omenjenih mest bratskih republik ter okoli 2300 cicibanov, pionirjev, mladink in mladincev iz širše okolice Novoga mesta. O tem velikem srečanju menijo mladi naslednje:

Zlet

JANEZ GOTLIB, delavec: „Zlet je ena od možnih poti za zblizevanje mladine iz treh bratskih republik na zabavno-kulturnem, športnem in tudi političnem področju, zato zasluži vsa pozornost in ga je treba skrbno razvijati še naprej.“

JOŽE TISU, graver: „Zletno srečanje je vsekakor pozitivno, zlasti glede zblizevanja mladih, ki ob tej priložnosti izmenjujejo izkušnje in utrjujejo prijateljstvo. Sam delam na področju zabave mladih v Novem mestu, zato se bomo potrudili, da bomo gostom nudili kar največ sproščenih ur v mladinskem disko klubu.“

BOGDAN AVBAR, uslužbenec: „Zlet je bil vsekakor zanimiva zamisel za krepitev bratstva in enotnosti med republikami, še posebej, ker je postal tradicionalna prireditve mladih. Letos bo zlet v Novem mestu, zato je škoda, da ne bo športnih srečanj, ki bi me najbolj zanimala.“

ROZALIJA TESARI, dijakinja: „Tudi sama bom nastopila v skupnem programu na Stadionu bratstva in enotnosti. Zlet je gotovo zelo posrečena oblika za zblizevanje mladih, kar je razvidno tudi iz tega, da je vsako leto bolj množičen in pester.“

JANEZ FABJAN, strojni ključničar: „Zlet na neki način nadaljuje tradicijo prvih srečanj mladih po vojni, ko so v delovnih brigadah gradili porušeno domovino, zato predstavlja pomembno obliko zblizevanja in tvornega sodelovanja med mladimi.“

MILAN DJAJP, dijak: „Ko je bil v Novem mestu prvi zlet, smo dobili Stadion bratstva in enotnosti. Kaj bomo pa zdaj? Gotovo veliko na področju zblizevanja in utrjevanja prijateljstva med mladimi.“

D. R.

Štirje sporazumi »podtaknjeni«?

Izvršni organi občinske skupščine, ZK, SZDL in sindikata na skupni seji ocenjevali podpisovanje samoupravnih sporazumov v občini

Predsedstvo občinske skupščine, komite ZK, izvršni odbor občinske konference SZDL in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu so 16. maja ocenjevali družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje o splošni in skupni porabi v občini v letošnjem letu.

Uvodoma je predsednik sindikata Franc Borsan menil, da so bili številni podpisniki samoupravnih sporazumov 25. aprila na Otočcu slabe volje, saj so morali v imenu delovnih kolektivov podpisati tudi štiri sporazume, o katerih – kakor so ugotovili na tej skupni seji – ni bilo predhodnih razprav. To so sporazumi o financiranju osnovnošolskega prostora, o sanaciji srednjega šolstva, o financiranju komunalnih zadev (novoga mostu v Novem mestu) in financiranju narodne obrambe.

Zaradi številnih pomanjkljivosti, naglice, prešibkega obveščanja in drugih razlogov so se podpisovanja vzdržali podpisniki večjega števila organizacij združenega dela in nekaterih krajevnih skupnosti. Od tega jih štirinajst ni podpisalo nobenega

sporazuma, drugi pa niso podpisali vseh prej omenjenih dodatnih sporazumov. Na skupnem sestanku 16. maja so menili, da so s tem postavili na kritično točko predvsem nadaljnjo izgradnjo osnovnošolskega prostora in razvoj srednjega šolstva.

Ocenjevalci sporazumevanja so posebej poudarili, da ne kritizirajo družbenih akcij, marveč način in pristop, saj je prišlo prav zavoljo tega do odpora nekaterih delovnih organizacij, ki do zdaj niso še nikoli pokazale hrbta, ko je šlo za reševanje pomembnih skupnih zadev. Menili so, da mora biti to dobra šola za sporazumevanje v prihodnjih letih, ko bomo tako urejali čedalje več stvari splošnega pomena. Sklenili so tudi, da bodo javno razpravo o „spornih“ štirih sporazumih ponovili, da bi

NOVOMEŠKA TRIBUNA

S tradicionalnega teka mladosti v Brežicah. Udeležilo se ga je 320 tekmovalcev. Največ prvih mest so osvojili učenci osnovne šole Cerklje. Sodelovali so tudi člani mladinskih aktivov ter pripadniki JLA.

Kmetom pomoč pri združevanju

O svojem položaju bodo kmetje sodločali preko izvoljenih delegacij - Občinska skupščina bo podpirala sodelovanje kmečkih proizvajalcev z organizacijami združenega dela, podpirala bo vse oblike kooperacije

Iz nastopnega govora predsednika občinske skupščine Franca Bukovinskega povzemamo njegove misli o odnosu nove skupščine do kmetijstva in tako odgovorjamo na vprašanja, ki ta čas najbolj zanimajo občane na podeželju. Kmečko prebivalstvo je namreč še vedno najštevilnejša socialna skupina v brežiški občini.

V okviru splošne družbeno-ekonomske politike in danih možnosti si bomo morali prizadevati za večjo donosnost kmetijstva z nadaljnjo krepitvijo in posodobitvijo visoko produktivne proizvodnje v družbenem sektorju; pa tudi z razširitvijo kooperacije med kmeti in organizacijami združenega dela. To je pogoj za večanje produktivnosti osebne kmečkega dela.

KEGLJIŠČE DO 24. MAJA

V Čateških Toplicah hitro dokončevati avtomatsko kegljišče, ki ga je projektiral inž. arh. Karl Filipčić. Rok za dograditev je 24. maj, ker se bo tedaj začelo prvenstvo Združenja jugoslovanske kemične industrije v kegljanju.

MLADI V BOLNIŠNICI IMAJO SVOJ AKTIV

V splošni bolnišnici v Brežicah so te dni ustanovili aktiv mladih delavcev. To je prvi aktiv s področja družbenih dejavnosti. V bolnišnici je med zaposlenimi 33 odstotkov mladih. Aktiv ima 68 članov. Na ustanovnem srečanju so med drugim ugotovili, da so mladi slabo zastopani v samoupravnih organih. Ob tem so poudarili probleme v zvezi z razvojem bolnišnice, načeli so vprašanje nadaljnega izobraževanja, stanovanjske težave in podobno. Del razprave so namenili tudi vlogi mladih v okviru uresničevanja ustavnih dopolnil. Zavzeli so se za to, da bi delo zdravstvenih delavcev vrednotili v vseh zdravstvenih ustanovah po enakih merilih.

Pričakujemo lahko, da bodo zgledu mladih v bolnišnici sledili tudi drugod. Za zdaj razmišljajo o takem aktivu v šolstvu in občinski upravi. F. BABIČ

NOVO V BREŽICAH

V LEPSIH PRÓSTORIH - Ljubljanska banka že več mesecev preureja poslovne prostore ekspoziture v Brežicah. Pred kratkim je bilo obnovljeno pritličje, kjer je zdaj precej več svetlobe, pa tudi prostora za stranke. Delo nadaljujejo še v prvem nadstropju, zato bodo zaposleni še nekaj časa prebili v stiski za življenjski prostor.

MEHANOGRAFSKI TEČAJ KONČAN - Trideset slušateljev je od 16. aprila do 17. maja obiskovalo tečaj za strojne knjigovodje v prosvetnem domu v Brežicah. Uspesabljali so se za delo na strojih znamke Ascotta. Tečaj je organiziral Biro stroj v sodelovanju z Društvom knjigovodij v Brežicah.

SPET O PLINARNI - Predstavniki občinske skupščine so se pred dnevi sestali s predstavniki Jugoslovanske armade. Razpravljali so o plinarni in udeležbi pri njenem financiranju ter o potrebi takega objekta za civilne in vojaške namene. Del razprave so posvetili prodaji starejših vojaških stanovanj občini Brežice. Razpravljali so še o idejnem projek-

tu za nova stanovanja JLA ob Bizelj-ski cesti.

RAZSTAVA O PARTIJI - V Domu JLA so 15. maja zaprli dokumentarno razstavo pod naslovom „Pred X. kongresom ZKJ“. Na njej so na tridesetih panojih prikazali razvojno pot naše partije ter njene kongrese. Razstavo si je ogledalo veliko obiskovalcev.

POTREBUJETE POTNI LIST? - Če si ga ne utegneta priskrbeti sami, vam ga bo posredovala turistična poslovalnica podjetja SAP v Brežicah. Tudi za podaljšanje potnega lista se lahko obrnete nanjo.

PEVSKA REVIIJA V DOBOVI - Občinska revija šolskih pevskih zborov bo letos v Dobovi. Za srečanje mladih pevcev so določili nedeljo, 9. junija.

PODRAŽITEV - Stanovanjsko komunalno podjetje je podražilo odvoz smeti za sto odstotkov. Za kvadratni meter koristne stanovanjske površine je prej zaračunalavo po deset par, za prvo tromesečje letos pa že izterjuje po dvajset par.

V takšnem procesu se bo vedno bolj uveljavljal položaj kmeta in njegove družine na podlaži dela. Zmanjševal pa se bo pomen zemljiške lastnine v kmetijstvu. Z usmerjanjem in dogovarjanjem v kmetijski zemljiški skupnosti pa se obdelovalcem kmetijskih zemljišč odpira perspektiva dejanskega podružbljanja kmetijske zemljiške politike.

Bolj kot doslej bomo morali razviti sodelovanje kmetijskih delovnih organizacij in obratov za kooperacijo z drugimi TOZD in delovnimi ljudmi v krajevnih skupnostih pri gradnji cest, vodovodov in drugih skupnih objektov za potrebe vasi ter z roko v roki skrbeti za varstvo kmetijskih zemljišč. To je pot k hitrejšemu izenačevanju delovnih pogojev ter življenja delavcev in kmetov s pogoji v razvitejšem okolju. Iz tega povezovanja izhaja temeljni interes kmetijskih proizvajalcev, da preko delegatskega sistema soddoločajo o pogojih svojega dela in življenja. Njihovo soddoločanje in sodelovanje moramo podpirati z vso vnemo, saj vsaka družbena skupnost, ki zanemari skrb za razvoj kmetijstva, slej ko prej zaide v razvojna nesorazmerja in težave.

Komu denar

za kulturne namene?

V finančnem načrtu temeljne kulturne skupnosti v Brežicah je letos predvidenih za kulturne akcije in delo kulturnih ustanov 1.586.000 din. Iz tega denarja bo kulturna skupnost financirala dejavnost Posavskega muzeja, osnovno dejavnost in nakup novih knjig v občinski matični knjižnici ter spomeniško varstvo, kamor sodi obnova dvoriščne fasade v brežiškem gradu, ureditev spominske sobe jezikoslovca Maksa Pleteršnika v Pišecah, etnografska akcija v Pečicah, restavriranje umetniških del in obnovitev mlinov v Pišecah.

Iz te blagajne so namenjena sredstva še za arhivsko dejavnost ter Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, za dve godbi na pihala, za gledališka gostovanja ter kulturni del programa Radia Brežice. Za kulturne domove skupščina ni odštela nič sredstev. Dobila je samo vlogo Prosvetnega doma iz Brežic, vendar jo je odklonila, ker je že na eni prejšnjih sej sklenila, da je treba razčistiti najprej lastninska vprašanja.

Gledališka gostovanja v sezoni 1974/75 bo kulturna skupnost financirala po predloženem programu. Ob tem so člani v razpravi opozorili, da je škoda denarja za drame in koncerte, če je dvorana prazna. Zavod za kulturo bo moral v prihodnje posvetiti več skrbi propagandi in se povezati s sindikati, ki lahko marsikaj napravijo za kulturno rekreacijo delavcev.

Krško: stečišče pionirskih

Na Bohorju so bo zbralo več tisoč pionirjev Štirinajste - V Krškem nje mladih zadružnikov iz vse Jugoslavije

Krčanom so v zadnjem času poverili organizacijo številnih pomembnih pionirskih prirediteljev. Občinska Zveza prijateljev mladine je zbrala širok krog sodelavcev, s katerimi je pripravila mnogo akcij, ki so po pomenu presegle občinske in celo republiške meje.

Uspešno delo pa že prinaša Krčanom nove naloge. Republiška ZPM

NA SENOVEM V STISKI ZA DENAR

Organizacija Zveze borcev na Senovem šteje nekaj nad 360 članov. V kraju se ne zapira vase in zaradi tega nekaj pomeni. Vedno sodeluje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami in delovnimi kolektivi. V rudniku ima ZB tudi svoj aktiv. Organizacija ZB se pri uresničevanju delovnega programa srečuje s finančnimi težavami. Obrača se za pomoč na kolektive in druge organizacije, vendar največkrat zaman. Lani so si pomagali iz denarne zagate s srečelovom na Ložicah in tako zapolnili praznino v blagajni. Organizacija ima precej izdatkov s pogrebi članov. Za te izdatke so ji prispevali denar nekateri kolektivi in posamezniki.

je krški poverila organizacijo letos že drugega zbor slovenskih pionirjev v počastitev 30-letnice pohoda XIV. divizije na Štajersko. Na Bohorju pričakujejo 1. junija več tisoč pionirjev iz šentjurske, šmarske, laške, sevnjske, krške in brežiške občine, mladino, pripadnike cerkljanske garnizije in partizanskih enot ter druge. Med njimi bodo tudi nekdanji borci „Štirinajste“, tako da bodo skupno pričakali udeležence pionirske divizije, ki bodo, razdeljeni na Tomiščevo, Serčerjevo in Bračičevo brigado, prehodili vso legendarno pot. Seveda bo na Bohorju ta dan tudi slavnostni kulturni program z nastopom pevskih zborov, folklornih skupin, recitatorjev in drugih, zatem pa družabno srečanje vseh udeležencev te velike manifestacije slovenskih pionirjev, s katero negujejo tradicije narodnoosvobodilnega boja.

Druga velika prireditev bo v Krškem le nekaj dni kasneje. Med 6. in 9. junijem bo osnovna šola „Jurija Dalmatina“ gostitelj udeležencev šestega zbor pionirjev iz vseh jugoslovanskih šolskih zadrug. Med njimi bodo tudi gostje iz Bolgarije, Češkoslovaške, Francije, Romunije, Sovjetske zveze, Madžarske in Demokratske republike Nemčije. Da bo prireditev potekala v splošno zadovoljstvo, bo poskrbelo šest komi-

Nobeden noče biti črn

Med mladino malo zanimanja za dimnikarski poklic

Malo jih je, ki se odločijo za dimnikarski poklic. Za vajence so povsod v zadregi.

Če bo slo tako naprej, bo treba dimnikarje za lučjo iskati meni mojster Janez Sovec s Senovega. Zaposlen je pri ljubljanskem Dimnikarskem podjetju v enoti Novo mesto. Mojster Sovec je predtem delal kot zasebnik, pa pravi, da mu ni slo, da so bile dajatve prevelike.

Ali ima vajence v vaši stroki kake ugodnosti v primerjavi z drugimi poklicji?

V uk ga sprejmemo z dokončanimi šestimi razredi osnovne šole. Takoj dobi 500 din mesečne nagrade in še poklicno šolo ima zastoj. Za začetek ni slabo.

Pa pozneje? Prepričan sem, da bi spodbudnejši osebni dohodki zadržali v tem poklicu več ljudi. Danes nihče več noče biti črn. Vsakdo raje opravlja čisto delo, četudi je manj plačano. Zaposleni ste v Novem mestu. Se na delo vozite ali stanujete tam?

Ljubljano h govornim vajam. Tudi s tem so stroški.

J. TEPPEY

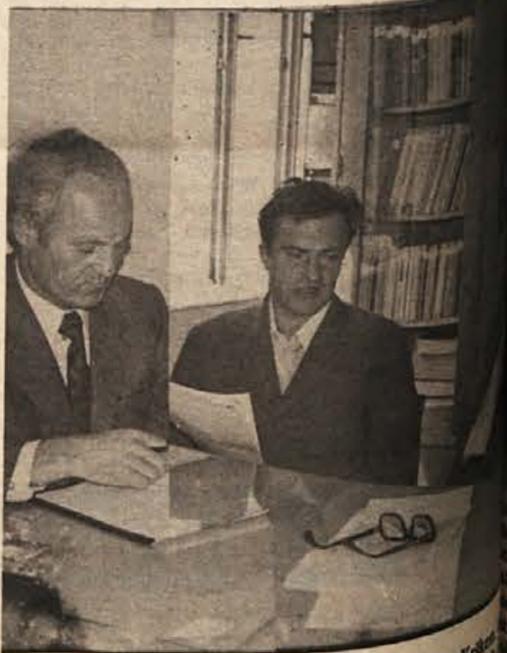
Janez Sovec

S pomočnikom Francem Četrtičem imava tam sobico, ker je delo take narave, da ne moreva vsak dan domov, pa tudi zvez ni. Pozimi, ko je največ dela, ostajava v Novem mestu po ves teden, poleti prideva včasih domov tudi med teden. Včeraj sva na primer delala ves dan in vso noč. Ometala sva bolnišnici, kjer dela ne moremo prekinjati. Koliko zaslužite kot mojster? 3100 din mesečno. In vaš pomočnik? 2080 din. Ali dobita kake dodatke, ker živite v Novem mestu, ali vam morata povrnejo prevozne stroške?

Franc Četrtič

Prav nič. Meni nekaj obljublja za ločeno življenje, ker imam družino na Senovem. Zelo prav bi mi prišlo. V Novem mestu na primer plačujeva za sobico po 400 din na mesec, prehrana je pa tudi dražja, kot bi jo imela doma. Skromna morava biti, da kaj prihraniva. Ste v družini sami zaposleni? Da, žena je doma, hčerka pa se vsak dan vozi v pedagoško gimnazijo v Novo mesto. Imam še devetletnega sina, vendar je bolehen in ga moramo vsakih štirinajst dni voditi v

Z zadnje seje medobčinskega sveta ZK Posavje v Krškem sta se je tudi člana izvršnega komiteja CK ZKS Ljubljana Franc Šali. Na sliki: od leve na desno sekretar sveta Mirko Kambič, Franc Šali in Franc Bukovinsky. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

SE DVA OVITKA - Krško filatelistično društvo bo v kratkem izdalo še dva spominska ovitka s priložnostnima žigoma. Prvi bo posvečen zboru slovenskih pionirjev, ki bo na Bohorju 1. junija, drugi pa bo izšel ob zboru članov pionirskih šolskih zadrug iz vse Jugoslavije, ki bo v Krškem med 6. in 9. junijem.

SEST PRIZNANJ - Žirija za podeljevanje občinskih priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda je dokončno sklenila, da jih bo letos dobilo trije organizaciji in prav toliko posameznikov. Slovensna podelitev bo na prvi prihodnji seji članov občinske konference SZDL.

ŠTOVIČEK V ZALCU - Akademski kipar in medaljer Vladimir Štoviček je minulo nedeljo zaprl razstavo plaket in medalj v Zalcu. Pokrovitelj prireditelje, ki je bila v tamkajšnjem „Savinovem salonu“, je bila tovarna nogavic s Polzele.

sij, ki so že pričeli pa bodo tudi občinski teljev mladine, občinski domači „Agrokoloni-

Obeti trg in gost

Nov hotel in

V trgovini in Krškem obetajo pogoje ložb. Turist hotel menil letos deset narjave za graditve s pripadajočimi storil. S tem bo pridobil 140 tisoč rakijskih sodelavcev storih in 280 delavcev. V opremo hotela bodo investirali 220 tisoč lektiv si bo pomagal novo gradnjo prostora 760 tisoč dinov. stev.

V turizmu krško kaj let stagnira, zanj vse naravnost te panoge najhujše ne bo, zato nekdo do tega načrta. V bližini novega Vidmu bo zrasla hiša podjetja P. ga. Na gradbišču se živo, saj mora biti dokončano še leto. streho bo 1.300 rovo prodaje poslojcijsko vrednost prilo nijo na 4.500.000 opreme pa bo zrasla din.

Letos bo Prešerni samopostrebo in vino v Brezanci rala odšteti 2,7 jev. V tej vsoti so izdatki za opremo, prišla tudi adaptacije na Velikem prebivalci kom do dobili soddob-

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Malkovski cviček še v negotovosti

Domalo vse vino je še v sodih - Mnenja vinogradnikov

Po mnenju Lojzeta Udovca, vodje krajevnega urada v Trzinu, se pridelava samo na ožjem območju Malkovca 300.000 kg grozdja, v celotni krajinski skupnosti pa še okrog 10 vagonov vina. Pravega odkupnika lanskega vina pravzaprav še ni bilo. Kaj meni o tem troje vinogradnikov?

LOJZE UDOVC, Malkovec: "Ljudje trto preveč oblagajo, kar tudi pripomore k temu, da"

Kletar novomeškega Hmeljnika na Malkovcu Ivan Pungerčar pravi, da jim povzroča največ težav pridelek kmetov iz predlanske letine. Takrat je bilo največ padavin ravno takrat, ko je grozdje zorelo. Tudi on predlaga druge sorte: kraljevina in črna dajeta posebej ob slabih letih tudi slabše vino, povečati

IVAN PUNGERČAR: "Druga obnova bo morala biti temeljitejša. Ljudje niso za spremembe, dokler ne vidijo uspehov."

bi bilo treba razmerja sorte frankinje. Ravno tako po njegovi

vem mnenju sedaj ni več dvomov glede sadik, ki jih dobivajo. Vse je pregledano, trte za cepiče so bile pozorno izbrane. Sadike imajo deklaracijo, kar zagotavlja pravo sorto. "Hmeljnik je lani odkupil 100 ton grozdja, vina pa nič, čeprav so ga ponavadi odkupili 150.000 litrov. Dogovorili smo se le s tistimi vinogradniki, ki imajo res dobro vino, vzeli ga bomo, okrog 18.000 litrov. Tod se je obnova začela prehitro; ljudje so računali na ročno obdelavo. Konkurenčno pa je vino z nizko ceno, kar lahko ponudi tisti, ki ima majhne stroške. Druga obnova bo morala biti temeljitejša. Slabo je to, ker ni posojil za tisto, za kar je največ izdatkov: buldožer, trsne cepljenke, morda še žico. Ostalo uredijo ljudje sami," pravi Ivan Pungerčar.

IVAN CAMLOH, Planina pri Jelovcu: "Hmeljnik je storil dobro, ko so ustanovili združenje vinogradnikov Dolenjske. Koristna so bila predavanja o škropljenju, ravno tako tudi ekskurzije. Doslej so mi vedno vse odkupili, pravijo, da bodo tudi sedaj."

Vinogradništvo je tod poleg živinoreje glavni vir dohodkov na kmetijah. Kot trdi tudi Lojze Udovec, bi bilo treba dolenjsko združenje vinogradnikov le še okrepiti. Družbene organizacije, ki se ukvarjajo z vinarstvom, pa bi morale poiskati vire za posojila.

A. ŽELEZNIK

Voda do kleti

Zaenkrat priključenih 13 vinogradnikov

Malkovski vinogradniki so pridelovanje cvička vzeli zares. 13 se jih je to pomlad tudi odločilo, da napeljejo vodovod do svojih zidanic. Pričakujejo, da se jih bo pridružilo še pet.

"Sprva nas je bilo pet, zatem so kar pristopali, ko smo začeli kopati jarko. 'Vzemite še mene zraven!' so govorili." Tako pripoveduje danes Ivan Camloh iz Planine, zatem ko so na Jurjevo nedeljo vodovod tudi krstili, tako da je mogel vsak popiti tudi kozarec vode.

V vinogradu je namreč treba precej vode za škropljenje. Pri Camlohovih so jo morali nositi tudi po 500 metrov daleč. Kar je bilo izdatkov, so bili le za cevi, cement in pesek, drugo so opravili vse sami. "V enem dnevu smo izkopali za zbiralnik, pod večer smo ga tudi še zabetonirali. Svetili smo z mopedi. Take zavzetosti in navdušenja za akcijo, kot je bilo tu, še nisem videl. Navsezadnje je ostalo nekaj denarja še za ureditev poti," lahko danes pohvali vse skupaj Camloh.

Tako so si vnaprej olajšali nekaj dela, da vsaj vode ne bo treba več nositi. Camloh je prepričan, da bo svoje vino prodal. Ponavadi so ga pri njem in še marsikom odkupili, ne da bi ga ob prevzemu poskusili, sedaj so zaradi formalnosti potrebne analize. "Vinogradnik je zapečaten, če zapravi zaupanje, pravi Camloh."

A. Ž.

KRMELJ: VODOVOD DELA

V začetku minulega tedna je pritekla voda tudi v zadnje vasi, Hinjce in Kamence ter sam Krmelj iz velikega vodovoda, ki zajema nad 10 vasi v tej dolini. Obsežni novi vodovod pomeni veliko delovno zmago krmeljske in šentjanske krajevne skupnosti.

Ob 30-letnici bojev Cankarjeve brigade za Trebnje, kar slavijo kot krajevni praznik razen v mestu tudi na Štefanu in v Dol. Nemški vasi, je bil v soboto mimohod pripadnikov članov teritorialne partizanske enote, članov civilne zaščite, Rdečega križa, tabornikov in seveda tudi borcev teh bojev. Zborovanje je pričel predsednik občinske skupščine Slavko Kržan, spregovoril pa je tudi komandant brigade Vid Jerič. (Foto: Železnik)

Vas ne bo napredovala brez mladih

Značilnosti gibanja prebivalstva: fe Trebnje in Mirna v porastu

Ekonomske center iz Maribora izvaja po naročilu Sklada Borisa Kidriča obsežnejšo raziskavo o značilnostih delovne sile na manj razvitih območjih, kamor spada tudi trebanjska občina. V minulem mesecu so izdelali analizo o sestavi prebivalstva občine.

Slika še ni povsem popolna, saj so v teku še nekatere druge raziskave. Ko bo opravljena celotna naloga, bo

razvidno, kakšne so zaposlitvene možnosti, izdelan bo izračun, koliko ljudi je potrebnih za delo v kmetijstvu, v kakšnem obsegu bi bilo treba odpirati nova delovna mesta ipd. Tudi mariborski raziskovalci so ugotovili že znano dejstvo, da se manjša števila prebivalstva v občini. Le to je značilno za vse matične okoliše, izjemi sta le Mirna in Trebnje. Prebivalstvo okoliša Mirne se je od 1953 do 1971 povečalo za 96 odst., v Trebnjem pa za 101 odst. Med vsemi nerazvitimi občinami ima trebanjska občina najneugodnejšo poselitveno sestavo; ima mo-

čno razpršenost malih naselij, v katerih živi nad 50 odst. prebivalcev. Zaradi tega je, po podatkih popisa prebivalstva, leta 1971 delalo izven kraja stalnega bivališča 80 odst. vseh zaposlenih delavcev. Ta odstotek je v Sloveniji večji le še v Sentjurski občini.

Raziskovalci ugotavljajo manjše število žensk med prebivalstvom, kar med drugim pripisujejo tudi odseljivanju delavk zaradi slabših zaposlitvenih možnosti v občini. Med odlivom prebivalcev na druga območja je največ mladih. Tako je odšlo kar 1.499 delavcev. Odhajanje v tujino po ugotovitvah analize ni tako izrazito, po popisu leta 1971 znaša 285 občanov. Na drugi strani je za občino značilno razmeroma veliko število starejšega prebivalstva in tudi otrok.

Med zmanjševanjem števila kmečkega prebivalstva so raziskovalci ugotovili, da gre le-to v glavnem na račun odhajanja mladih iz vasi, kar je neugoden spremljajoči pojav spreminjanja sestave prebivalstva na vasi.

A. ŽELEZNIK

TREBNJE: DOGOVOR SKUPNOSTI

Minuli teden je občinska konferenca SZDL pripravila razgovor z nekaterimi predstavniki interesnih skupnosti v občini o medsebojnem sodelovanju in usklajevanju programov. Tako bosta temeljna izobraževalna skupnost in telesnokulturna skupnost sodelovali pri gradnji športnih objektov. Telesnokulturna skupnost bo nasploh pripravila triletni program urejanja športnih objektov, za posamezne športne zvrsti naj bi v občini razvijali posamezne centre. Podobno bo tudi kulturna skupnost naročila načrte za prepotrebna obnovitvena dela v vrsti kulturnih dvoran v občini. Pri teh delih bodo morale sodelovati tudi krajevne skupnosti. Nasploh bodo za boljše usklajevanje pri občinski konferenci SZDL ustanovili odbor za usklajevanje dela interesnih skupnosti. Vse te skupnosti naj bi imele tudi skupen prostor in administracijo.

KRVODAJALCI SO SE IZKAZALI

Zadnja letošnja krvodajalska akcija v občini je spet dobro uspela, občani so pokazali veliko mero človekoljubnosti. Na odvzem krvi v Trebnjem, na Mirni in Mokronogu so prišli skupno kar 703 občani. Po načrtu republiškega odbora Rdečega križa naj bi v tem letu v občini darovalo kri 800 občanov, to število pa bodo v drugi letošnji akciji zlahka dosegli. Tradicionalno dobremu odzivu med delavci letos lahko pridružio še razveseljiv odziv med kmeti, posebno v Mokronogu in Dobrniču. V tej akciji so na občinskem odboru Rdečega križa ugotovili tudi trikrat večji odziv kot ponavadi na območjih, kjer za krvodajalstvo poprej ni bilo večjega odziva, npr. v Velikem Gabru, Šentlovcu in Veliki Loki. Sami krvodajalci so pohvalili tudi izredno dobro delo ekipe, ki je jemala kri.

IZ KRAJA V KRAJ

MIRENSKO KOPALIŠČE LETOS SUHO? - Predstavniki mirenske krajevne skupnosti nelagodno pričakujejo letošnje poletje. V urejevanje kopališča pod gradom je bilo vloženega vsa leta mnogo truda, ob vsem tem pa so morali doslej požirati tudi dosti pikrih pripomb predvsem na račun čistosti vode v kopališču. V poletnih mesecih je namreč dotok sveže vode prepričel. Večkrat so si že pomagali z vrsto gasilskih brizgaln, pa ni kdo ve kaj pomagalo vodi za jezom. Rešitev bi bila le v močni črpalki, ki pa bi terjala tudi transformator v tem predelu in še marsikaj. Za to pa doslej ni bilo denarja.

VOJNE RUŠEVINE ZAKRITJE - Ob najboljši prometni cesti je Mokronog vsa dolga leta po vojni "krasila" podrtja nekdanje usnjarne. Takih ostankov bombardiranja res že ni bilo lahko kajti kje drugod. Mirensko gradbeno opersko podjetje je lani klavmo barako svoje žage podzidalo, letos pa so z zidovjem zakrili dovršen del žalostnih ostankov nek-

danje tovarne. Delavci bodo lahko kmalu imeli prostor za svojo garderobo, na voljo bo prostor za pisarno.

PRIPRAVE ZA KRESNO NOČ - Letošnja kresna noč bo nepreklicno v soboto, 22. junija. Mokronoško turistično društvo bo zavoljo priprav imelo poslej redne tedenske posvete. Po lanskem uspehu želijo letošnjo prireditev vključiti v okvir prireditev letošnjega kulturnega tedna v občini. Podobno kot lani računajo na baletno skupino iz Ljubljane, pionirsko folklorno skupino, pevce in seveda tudi Krjavlja. Za pokroviteljstvo so že pridobili predsednika občinske skupščine Slavka Kržana.

SOLARJI ZA AFRIKO - Poročali smo že o uspešnem poteku zbiranja pomoči za žrtve lakote in suše v Afriki na mokronoški Soli. Razumevanje za pomoč so pokazali tudi na drugih solah: na Mirni so zbrali 1.200 dinarjev, v Sentrupertu pa nad 1.000 dinarjev.

Sejem manj živ

Mokronog: najbolj živahno je, kadar kupčujejo kmetje med seboj

Vsako tretjo soboto zaživi mokronoško sejmišče, vsak prvi četrtek v mesecu pa še sejmičica za prašičke. Upokojenec Marjan Uhan poskrbi takrat za tehtnico, izdelek kroparskih kovinarjev, ki po starosti prav gotovo sodi daleč nazaj v zgodovino tega trga. V nasprotju s sodobnimi tehtnicami je še na uteži. Uhan pravi, da ni nikoli težav z natančnostjo.

Med sejmarji na prašičjem sejmu se zasledijo kmete iz Dul v litijski občini, na sejme govodi pa prihajajo namesto vozov kot nekdanji traktorji celo iz Leskovca, Šentjerneja, Šmarjete, Boštanjja okoliških krajev. Ni jih pa več iz Blok.

Značilno za nekdanje sejmarske dni je bilo, da je bilo živahno v celem trgu. Kupčijo je bilo namreč treba še zaliti. "Danes pa se vse hitro izprazni, ponavadi je okrog pol desete vse končano. Večinoma namreč odkupujejo podjetja, tu pa denar ne pade na roko. Bolj živo je, kadar kmetje menjavajo med seboj," potoži Marjan.

Tudi sicer sejmski prostor ni tako poln kot nekdanj. Priženejo po 50 glav govodi in po 500 do 600 prašičev. "Prašički so dragi, z drugo živino pa ni prave kupčije," meni Marjan o kupčiji. Prepričan je, da se bodo mokronoški sejmi navkljub vsemu obdržali tudi naprej. Do takrat bo sejmišče pomenilo tudi enega od skromnih virov krajevne skupnosti.

A. Ž.

MARJAN UHAN: "Starinska tehtnica še dobro služi, le kamioni ne morejo na njen most."

SEVNIŠKI PABERKI

PROTI KIOSKU? - TOZD Casopisi, enota Zasavje, ima velike težave z novim kioskom, v katerem prodajajo časopise, tobak in še nekatere malenkosti v trgovskem centru v Sevnici. Za lokacijo se potegujejo že dve leti, dobili so izris na občini, kje naj bi kiosk stal, bilo je mnogo razgovorov in še več tudi hudih besed, ko je kiosk pričel z delom. Takih kioskov je v Sloveniji že 150, niso pa motili niti tako strogih strokovnjakov, kot so pri Spomeniškem varstvu za postavljanje teh rdečih hišic, ki so dobile celo nagrado za dognano obliko, na turističnem Bledu ali v drugih mestih. Da je neki poslovodja umaknil avto tik izpred prodajnega okenca, je morala posredovati celo milica!

MLADI NA NANOS - Konec minulega tedna je odšlo na izlet po Notranjskem nad 40 članov sevniskega pionirskega planinskega odseka. Med potjo so si ogledali vrsto znamenitosti, načrtujejo pa še več zanimivih izletov.

PROCI V NOVIH PROSTORIH - Minuli teden so preselili iz zgradbe stare občine v Sevnici v prostore novega pisarne občinske organizacije ZB Sevnica. V domu so voljo dva manjša prostora. Člani bodo vse našteje organizacije te delale v novih prostorih. Na voljo so bili v starih prostorih bližnjim upravni uradom.

SEVNIŠKI VESTNIK

21 (1296) * 23. maja 1974

SEMINAR ZA KOMUNISTE

Seminar za na novo sprejete člane ZK se je začel pred kratkim v Kočevju. Obiskuje ga 40 komunistov, trajal pa bo 3 tedne. Ko bo končan ta tečaj, se bo začel naslednji, ki ga bo tudi obiskovalo okoli 40 novih komunistov.

DOREMI NA TV

Skupina RTV snemalcev iz Ljubljane je 9. maja posnela vokalno skupino DOREMI z osnovne šole Kočevje za oddajo „Pisani svet“, ki bo v kratkem na TV programu.

V. I.

Plača na hranilno knjižico

Koristno za zaposlene, banko in organizacijo

Ljubljanska banka je te dni poslala nekaterim TOZD, med drugimi tudi osnovni šoli Kočevje, ponudbo za prehod na sodobnejši način izplačevanja osebnih dohodkov brez kuverte, kakršnega so nekatere delovne organizacije že uvedle in se kar dobro obnese. Delavec prejme na plačilni dan poseben „nalog za vpis“ zneska mesečnega dohodka v hranilno knjižico. Tako ima zavarovan denar, zagotovljene pa so tudi obresti. V delovnih organizacijah zaradi tega odpadejo nekatera dosedanja opravila, kot so: dviganje, preštevanje, razdeljevanje denarja in podobno.

Tako izplačevanje osebnih

dohodkov omogoča večje varčevanje in bolj smotnejšo porabo denarja. Razumljivo je, da imajo zaradi takega poslovanja koristne banke, delovne organizacije, kakor tudi posamezniki.

8. razred zmagal na kvizu

Pred kratkim je bila v avli nove osnovne šole v Kočevju v počastitev praznika dela svečana proslava. Udeležili so se je tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Kočevje. Na proslavi so se učenci 7. in 8. razredov pomerili v poznavanju zgodovine NOB na Kočevskem. Zmagali so učenci 8. razredov.

Na proslavi so podelili učencem tudi nagrade za najboljše spise „Moj kraj med NOB“. Prejeli so jih iz osnovne šole Kočevje: Olga Tršič,

Olivija Metelko, Lidija Vardijan in Metka Lisac; osnovna šola Trava: Zalka Mihelič; OS Struge: Nada Pujelj; OS Podpreska: Anica Kalčič in Vesna Klepac; OS Osilnica: Zdravko Strumbelj; OS Vas-Fara: Jože Stefančič in Anica Božko; Posebna osnovna šola Kočevje: Silvo Tkaličič, Jožica Pozderac, Tatjana Rozinc in Danica Hočevar.

Zvedeli smo tudi, da je zavržena prošnja za posojilo za ureditev centralnega ogrevanja v Kidričevi ulici. Vprašanje je, kdo in kako bo zdaj ogreval stanovanja, ki nimajo dimnikov.

Vsi, ki s svojimi vlogami niso uspeli, se lahko pritožijo. O pritožbah bo zbor razpravjal v kratkem.

VIKTOR DRAGOS

ZAPLOTNIKI

V zadnjem času dobivamo iz kočevske občine precej nepodpisanih pism, nekatera pa so podpisana s „prizadeti stanovanci Trdnjave“, „ogorčene žene“, „očividci žalostnega dogodka“, „prizadeti občani“ itd.

Vsi opisujejo dogodke, ki bi res bili vse obsodbe vredni, če bi bili taki, kot jih ti nepodpisani neznanci opisujejo. Že površno preverjanje pa pokaže, da trditve v pisnih drža le deloma ali sploh ne in da so običajno nastavljena na napačen naslov.

Žalostno je, da nepodpisani kritiki ne skušajo sami na pristojnih mestih, v krajevni skupnosti, TOZD, v drugih samoupravnih organizacijah in organih ali pri odgovornih občinskih in drugih organih, urediti teh zadev. Zahtevajo, naj bi njihove zadeve urejal nekdo drug in nekdo drug „s svojimi rokami lovil zanje gade“. Vse to ni lepo in tudi samoupravno ni.

Nova ustava SFRJ v 155. členu lepo pravi, da je nedotakljiva in neodtujljiva pravica delovnega človeka in občana do samoupravljanja, pa tudi da je vsakdo odgovoren za samoupravno odločanje in za izvajanje odločitev.

Z nepodpisanimi pismi torej ni treba prenašati svojih samoupravnih pravic na druge. Vsakdo lahko sam pove, kaj meni, da ni prav, oziroma kaj bi bilo bolje urediti drugače. Če tega ne stori, pove, da ni zrel za sprejem pravic in dolžnosti, ki mu jih daje oziroma nalaga nova ustava.

J. PRIMC

Urednikova pošta

Izginil je Nace Klun – Prejeli smo pismo brez podpisa, vendar je v njem bil naslov, kot da ga je napisal Nace Klun iz Prigorice 45. Ko smo preverjali, kdo je ta Nace Klun, smo ugotovili, da ga na tem naslovu sploh ni, pač pa je tu doma Jakob Bojc. Stvari, o katerih je pisal oziroma prošil pojasnilo, pa so zelo stare. Na sodišču so nam dejali, naj se tisti, ki je pisal (takrat smo še mislili, da je to res Nace Klun) oglasi pri njih, pa mu bodo dali začetne podatke, če je do njih upravičen.

Dva degradirana – Tiskarski škrat je pri Ivanu Petriču v 19. številki zapisal, da ima nižjo upravno šolo, v resnici pa ima višjo, saj nižje sploh ni. Podobno je degradiral „salamnadi škrat“ v poročilu s „Salamnadi“ veterinarja Staneta Ivanca v

Ivan Gradič, komandir miličniške postaje Ribnica, prejema odlikovanje predsednika Tita. (Foto: Andrej Debeljak)

Odlikovanje Ivanu Gradiču

Dvema nagradi za praznik UJV

V ribniški občini so svečano proslavili praznik organov za notranje zadeve 11. maja pri Francetovi jami. Na proslavi je govoril predsednik občinske skupščine Ciril Grilj. Proslave se je udeležilo tudi 16 nekdanjih pripadnikov VOS in narodne zaščite, ki so delali v obeh teh organih od njene ustanovitve. Na svečanosti sta prejela na-

grado za nad 25-letno delo v organih za notranje zadeve člana kolektiva postaje milice v Ribnici Ivan Gradič in Jože Binger. Komandir postaje milice Ivan Gradič pa je prejel tudi orden zasluge za delo s srebrnim vencem, s katerim ga je za prizadevno delo na področju javne varnosti odlikoval predsednik Tito.

Po uradnem delu svečanosti je bil še piknik za vse slavljence in goste.

OTROCI NA CESTI

Na zadnji seji sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kočevje so med drugim razpravljali tudi o varnosti otrok in mladine v prometu. Prav bi bilo, da bi se o teh vprašanih pogovorili tudi na sestankih aktivov mladinske in pionirske organizacije. V prometu na javni cesti večkrat vidimo mlade, ki se vedejo po svoje, objestno in celo neodgovorno. S kolesi dirvijo navkljub vsem prometnim pravilom, se držijo za roke ter vozijo vstric po dva, po trije. Nekateri tudi ne upoštevajo, da je pločnik namenjen pešcem. Predrzno vozijo po njem in ogrožajo življenja drugih, pa tudi sebe izpostavljajo nevarnosti.

V. I.

IZOBRAZITI DELEGATE

Občinska konferenca SZDL Ribnica pripravlja izobraževanje delegatov vseh zborov občinske skupščine, ki jih je skupno 478. Prva predavanja bodo še pred počitnicami, seminarji pa bodo trajali predvidoma še do zime ali celo dalj. Na njih se bodo delegati seznanili z našo gospodarsko in politično ureditvijo, delegatskim in skupščinskim sistemom, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi ter s komuniciranjem (občevanjem) v delegatskem sistemu. Predavanja bodo po območjih Ribnica, Sodražica, Loški potok, Dolenja vas.

Hotel nudi prostor in zabavo

Po otvoritvi hotela bolj živahno v Ribnici

Kulturno zabavnega življenja je v Ribnici precej več, odkar je odprt novi hotel JELKA, ki je vedno na razpolago za razne zabave in prireditve. Zadnjih nekaj let v Ribnici ni bilo živahnije, kot je v zadnjem mesecu dni. Vsak teden so zdaj zabave in ve se. Kje: v hotelu JELKA.

Delovni kolektiv JELKE razume vlogo in namen svojega hotela in prireja zabave v veliko zadovoljstvo mladine in odraslih. Veliko prostora bi porabili, če bi hoteli opisati vse prireditve, zato naj omenimo le nedavno modno revijo.

To je bil prijeten večer, ko so ob dobri glasbi vojskega orkestra manekeni prikazali modele modne kolekcije SUKNA Zapuže. Največ za sluge za uspehi večer imata gotovo organizator, aktiv ZMS TOZD SUKNO Jurjevica, in pokrovitelji, občinska konferenca ZMS Ribnica. Priznanje zaslužijo tudi manekeni Sonja, Majda, Jolanda, Marija, Jelka, Mimica in Matija. Polna restavracija in spontani aplavzi so bili najlepše priznanje organizatorjem in izvajalcem.

Po prireditvi, smo se pogovarjali z mnogimi prisotnimi. Vsi so hotel in osebje le hvalili. Ena najstarejših,

PAPIR ZA ZDRAVJE

V sodelovanju občinskega odbora RK in Unije Papir servis iz Ljubljane je bila 30. aprila v Kočevju nabiralna akcija starega papirja. Denar za zbrani papir so nakazali Društvu za boj proti raku. Nova akcija bo spet 29. oktobra. Če bodo posamezna podjetja ali hišni sveti že prej zbrali večje količine papirja, bodo prišli s kamioni po papir že prej. RK predlaga, naj bi po večjih stanovanjskih blokih hišni sveti določili poseben prostor, kamor bi stanovniki odlagali odpadni papir.

Ivanka Smalc, je bila navdušena zaradi prikazanih modelov; dejala pa je še, da je otvoritvijo hotela rešena skrb za kulturno in zabavno življenje v Ribnici.

Restavracija hotela je zelo primerna za razne zabave in plesne prireditve, ki jih je zadnje obdobje v Ribnici primanjkovalo. Sodeč po besedah šefa strežbe Draga Jagra, ki je rekel, da bodo vrata hotela vedno odprta mladim in odraslim, je problem zabav tudi za mlade, vsaj kar se tiče prostorov, rešen. Zvezi mladine pa ostane le, da zabave organizira.

RADE RADENKOVIČ

Detajl iz restavracije hotela JELKA. (Foto: Edvard Bukovič)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

POVABILI PISATELJA – Na zaključno proslavo značkarjev iz osnovne šole Sodražica so povabili mladinskega pisatelja Lojzeta Kovarčiča. Datum proslave še ni določen.

PRIPRAVA NA SEZONO – Zna Kaprolova gostilna je že okoli mesec dni zaprta. Belfjo jo in opravljajo druga dela, da bo čim bolj pripravljena na turistično sezono.

NIČ KOSILA – Trenutno v Sodražici ni mogoče dobiti kosila, če pride kakšen gost: dve gostiči sta zaprti, dve pa ne kuhata toplih jedi. NEKATERI TOPLO, DRUGI MRZLO – V TOZD INLES in DONIT imajo tople malice, v KRIMU pa ne, čeprav prihajajo nekatere delavke od zelo daleč in bi je bile potrebne. Dobe sicer bloke za malico, s katerimi pa si pri Mikoliču lahko kupijo le mrzlo hrano.

NOVA STAVBA – Načrte za poslovnostanovanjsko stavbo delajo.

V njej bo na razpolago 468 kvadratnih metrov za samopostrežno trgovino, 254 za samopostrežno restavracijo in 714 kvadratnih metrov za 8 enosobnih stanovanj, dve dvosobni in dve trosobni stanovanji. Investitorji še nimajo zagotovljenega vsakega denarja.

medved odgovarja – Kako to, da le v obratu KRIM, kjer so zaposlene same ženske, ne kuhajo tople malice?

– Verjetno zato, ker nobena ne zna kuhati.

Pomočnica direktorja osnovne šole Kočevje Ana Savič izroča nagrade zmagovalkam kviza. (Foto: F. Brus)

DROBNE IZ KOČEVJA

ČUDNE CENE – Cene vstopnic za razvedrilo niso nikoli previsoke, posebno za razne plesne. Često stanejo tudi do dva in pol stara tisočaka. Izgovor je, da so orkestri dragi. Čudno ni, ker morajo fantje v orkestrih igrati vso noč, ko se drugi zabavajo in veselijo. Tako imajo orkestri kar lep zaslužek. Zdaj pa primerjajmo: enkratna vstopnina za ples velja 25 din, članarina v športnih društvih pa za vse leto le 12 din, za kar dobi član dvakrat na teden po 2 uri na razpolago vse športne prostore in naprave. Pa še ena razlika: vstopnino za ples plačujejo brez negotovanja, pri pobiranju članarine za društva pa so vedno pripombe. Vprašanje je še, če od vstopnic za ples plačujejo prispevek za Rdeči križ?

VEČ PLANINCEV – Planinska zveza Slovenije je objavila nekaj uradnih podatkov o stanju v planinskih društvih. Kočevsko društvo ima 260 članov ali 26 več kakor leta 1972. Od tega je 195 članov, 15 mladincev in 50 pionirjev. V letu 1973 so naredili ob koči na Mestnem vrhu pri Jelenovem studencu 220 prostovoljnih delovnih ur v vrednosti 3.000 din. V koči je 16 postelj. Obiskalo jo je 1500 domačih planincev, nočitev pa je bilo 124. Tujih planincev ni bilo.

KIČ IN RIBE – Trznica v Kočevju je oživila. Sedaj se že dobijo na njej raznovrstne sadike, pa tudi sadje in solata. Vendar pa še vedno prevladuje prodaja raznih volnenih izdelkov in kiča. Gospodinjice si želijo, da bi redno prodajali sveže ribe z ribogojnice Dvor.

medved odgovarja – Pri nas, na Roški cesti 2, imamo vedno lepa, sveža jajca. – Imate pa zato grde, stare kurnike, ki kaže videz tega dela mesta.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Banka - trdna opora razvoja

Odobreno posojilo »Beltu«, ki mora sedaj skupaj s strokovnjaki TAM dokazati, da so bila posojila upravičena - Posojila za stanovanja

Gospodarstvo in negospodarstvo v obeh belokranjskih občinah, v večji meri iz črnomaljske občine, ima trenutno na voljo 58 milijonov dinarjev posojil. Nekaj tega denarja je bilo za posojilo odobrenega že lani, pa ga posojilojemalci še niso izkoristili, večino posojil pa je Ljubljanska banka oziroma njena črnomaljska podružnica odobrila letos.

Pred kratkim je izvršni odbor črnomaljske podružnice Ljubljanske banke dokončno odločil, da bodo »Beltu« posojila za dokončanje investicije in za sanacijo 32 milijonov dinarjev. Od skupnih gospodarskih rezerv v republiki pa je »Belt« že dobil posojilo za kritje izgub v letnem in predletnem letu ter prvo tranšo za stalna obratna sredstva. Do konca maja pa se bo izvršni odbor ljubljanske banke odločil - kaže, da bo odločitev za »Belt« ugodna - o 11.500.000 din posojila temu črnomaljskemu kolektivu, s katerim bi poravnal svoje obveznosti do ljubljanske »Avtomontaže«, h kateri se je priključil nekdanji »Bel-

to» partner »Cosmos«. Družba je tako priskočila na pomoč črnomaljskemu kolektivu, njegovi člani pa bodo morali sedaj skupaj s strokovnjaki mariborskega TAM za delom dokazati, da so pomoč upravičeno dobili.

Črnomaljska podružnica Ljubljanske banke je za letos odobrila semiški »Iskri« 15.900.000 din posojila, »Begradu« za usposobitev za gradnjo stanovanj za trg 2.030.000 din ter za gradnjo objektov za tržišče in stanovanj za trg 6 milijonov dinarjev.

Razen tega bo izvršni odbor črnomaljske podružnice Ljubljanske banke kmalu dokončno sklepal o

prošnji črnomaljske kmetijske zadruge, ki je zaprosila za 2.400.000 din posojila; porabila bi ga za modernizacijo »Belsada«, ureditev servisne delavnice, adaptacijo hlevov ter za dodelitev posojil kmetom - kooperantom. Črnomaljska podružnica Ljubljanske banke bo kot posojilo prispevala 70 odstotkov denarja za gradnjo enega stanovanjskega bloka v Semiču in dveh v Črnomlju. Posojilo bodo dobili graditelji. Razen tega bo črnomaljska podružnica letos samostojno odločala še o prošnjah za posojila, ki jih je nanjo naslovil »Petrol« za gradnjo bencinske črpalke na Vinici, ter o dodelitvi posojila za gradnjo poslovne stavbe na Vinici.

Skupaj z Dolenjsko banko in hranilnico pa se bo črnomaljska podružnica LB kmalu dokončno odločala o dodelitvi posojil metliškemu »TGP«, »Kometu«, metliški kmetijski zadrugi za ureditev vinske kleti in »Novotehni« za kreditiranje prodaje avtov v Metliki. Prošnji metliške »Beti«, ki je zaprosila za 7.520.000 din posojila za ureditev obrata v Črnomlju, ter novomeškega »IMV«, ki je zaprosil za 28.500.000 din posojila za razširitev in modernizacijo svojega obrata v Črnomlju, bodo obravnavali po posebnem postopku skupaj črnomaljska podružnica LB, centrala LB v Ljubljani ter Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu.

Toplega pomladnega sonca se veselijo tudi metliški malčki (Foto: Podobnik)

Surovine so vse dražje

Surovine, ki jih uporablja semiška »Iskra«, so se letos podražile za 25 odstotkov

Kljub temu da je kolektiv »Iskre« v Semiču in v Črnomlju v prvih štirih mesecih letos naredil kar 55 odstotkov več kot lani, mu je ostalo manj dohodka. Zaradi zamrznjenih cen njegovih izdelkov ali izdelkov njegovih poslovnih partnerjev, ki vgrajujejo v svoje izdelke Iskrine elemente, ter zaradi vrtoglavega naraščanja cen suro-

vinam, ki jih »Iskra« uvaža. Te so se samo v letošnjem letu podražile za okrog 25 odstotkov.

Tako se je kolektiv znašel v nič kaj zavidljivem položaju, čeprav še ni mogoče govoriti o kakšni krizi. V takem stanju se je znašel kolektiv zgolj zaradi stanja na svetovnih tržiščih, sam pa za to ni prav nič kriv. Surovine, iz katerih izdeluje »Iskra« svoje izdelke, so vezane na nafto in baker, oboje pa se hitro draži. Izdelki »Iskre«, ki naj bi se - v tovarni vsaj upajo - kmalu vsaj nekoliko podražili, pa s svojimi cenami vseeno še ne bodo dohajali podražitev surovin. Zanimivo je, da se surovine, ki jih uporablja »Iskra«, do lani že dvajset let niso podražile. Zato so lahko ostajali »Iskrini« izdelki pri vedno enakih cenah. Sedaj, ko so cene surovinam poskočile za 25 odstotkov, pa to ne bo več mogoče.

»Iskrin« kolektiv šteje od pred meseca dni dalje že več kot 1.000 članov. Ti delajo v semiški tovarni, v novi tovarni v Črnomlju ter v prostorih nekdanjega obrtnega servisa. Tu dvanajst zaposlenih izdeluje aluminijasta ohišja za kondenzatorje. S svojim delom na zelo dragem stroju, ki je veljal tri milijone dinarjev, krijejo potrebo po teh ohišjih za lastno tovarno, kjer bodo letos naredili okrog 20 milijonov poliestrskih kondenzatorjev, ter za ostalo združeno podjetje »Iskra«. Kmalu pa naj bi v Semiču izdelali že 50 milijonov kondenzatorjev na leto.

B. PODOBNIK

Skrb za Romčke

Vera Jukič iz Črnomlja je kar dvakrat tajnica. To dolžnost je opravljala doslej za črnomaljsko TIS, odslej pa bo še tajnica pred dnevi ustanovljene samoupravne skupnosti otroškega varstva. Za to pomembno problematiko bo odslej skrbel posebna skupnost in nič več le komisija, ki je delovala v okviru TIS. Nalog pa ima nova skupnost več kot dovolj. »Organizirano otroško varstvo zajema v naši občini premalo otrok, tistih predšolskih. V črnomaljskem vrtcu jih je 137, v semiškem, ki deluje v neprimeren prostorih, pa 17 ali 8,96 odstotka vseh predšolskih otrok iz občine. Naša skupnost si bo prizadevala, da bomo že letos pričeli graditi otroški vrtec in jasli v Semiču, kjer bi našlo prostor 70 malčkov. V Semiču zato, ker je to dolgotrajna in nič lahka naloga, toda moramo jo izpolniti. Člani delegacij, ki bodo posredovali mnenja svojih sredin na sejah zborov skupščine, si bodo morali prizadevati za razvoj na vseh področjih tako, da bomo v naši občini v doglednem času dosegli tako življenjsko raven prebivalcev, s kakršno se lahko sedaj pohvalijo bolj razvite slovenske in jugoslovanske občine,« je povedal novi predsednik metliške občinske skupščine, 46-letni Franc Vrvišcar.

»Se kaj...?«
»O, seveda! V organizirano varstvo bi radi vključili otroke Romov. Tiste predšolske in take, ki bi se morali obiskovati šolo, pa je ne obiskujejo. Razen tega, bo treba organizirati v Starem trgu in v Semiču oddelke za podaljšano bivanje učencev. Taki oddelki obstajajo v Črnomlju, na Vinici in v Dragatušu. Če bo le mogoče, se bomo zavzeli tudi za to, da bi dobivali učenci-vozači, ki jih je na naših solah 910, tople opoldanske obroke. Pri posebni osnovni šoli pa bomo, če bo denar, odprli poseben oddelk za duševno težje prizadete otroke.«

»Lepi načrti. Pa denar?«
»Zaposleni bodo prispevali 0,70 odst. bruto osebnih dohodkov. Letos se bo tako zbralo 1.327.000 din. Nekaj pa bo dala TIS.«

B. P.

OHRANILI BODO RAZVALINE

Razvaline nekdanjega mogočnega gradu Podbrežje pri Adlešičih ne bodo več propadale. Črnomaljska kulturna skupnost je pričela akcijo, za katero je pridobila tudi republiško kulturno skupnost, ki bo tudi prispevala nekaj denarja za ureditev razvalin nekdanjega gradu. Upajo, da bodo za ureditev pridobili tudi turistično podjetje »Viator«, saj bi lahko v Podbrežju uredili lep lokal in kamp, ki bi privabljal in zadrževal turiste. Dela, ki se jih bodo lotili delavci ljubljanskega regionalnega Zavoda za spomeniško varstvo, se bodo pričela letos.

B. P.

Kaj ovira gradnjo stanovanj?

Denar za gradnjo stanovanj, ki leži v bankah, je nekoristen - Do konca maja letos mora zaživeti samoupravna stanovanjska skupnost

Stanovanjsko vprašanje je eden najbolj perečih družbenih problemov. Prav zato smo se lani odločili povečati sredstva za stanovanjsko, predvsem družbeno izgradnjo. To naj bi bila z istočasnim povečanjem bančnih sredstev v te namene osnova, da v doglednem času odpravimo ali vsaj močno omilimo stanovanjske probleme.

Kljub temu da financiranje stanovanjske gradnje ni več pro-

blematično, pa se ti problemi rešujejo vse prepočasli. Lani se je zbralo v metliški občini od 6-odstotnega izločanja denarja za stanovanja 3.740.000 dinarjev, v prvih štirih mesecih letos pa 1.813.000 dinarjev. Zakaj torej zastoji?

V metliški občini primanjkuje sedaj 478 stanovanj, od tega na ožjem mestnem področju 382. Če bi hoteli uresničiti srednjeročni načrt stanovanjske gradnje, bi morali vsako leto narediti 70 stanovanj. To pa je precej več, kot naredimo stanovanj sedaj. Lani smo jih namreč zgradili skupaj z zasebnimi graditelji 35, polovico manj, kot predvideva načrt občine. Vendar smo vseeno dosegli napredek, saj smo zgradili v občini do 1972. leta povprečno le 9 stanovanj na leto.

Razen tega, da vsa razpoložljiva sredstva uporabimo za stanovanjsko gradnjo, bi si morali bolj prizadevati predvsem za to, da denar ne bi ležal predolgo v bankah. Skoraj tretjina zbranskega denarja, ki ga prispevamo za gradnjo stanovanj, in dela bančnih sredstev še nismo izkoristili. Vzroki za to so s'bjektivni in tudi objektivni. Razdrobljenost denarja, ki ostaja za stanovanjsko gradnjo gospodarstvu, predvsem TOZD in OZD, v katerih je malo zaposlenih, nasprotujoči si interesi med investitorji in graditelji stanovanj, to sta dve močni zavori.

Ugotovimo lahko, da ima industrija gradbenega materiala svoj, projektantske organizacije svoj, gradbena podjetja pa svoj interes. Vsi pa imajo skupno to, da hočejo trenutno stanje obrniti vsak v svojo korist.

Da bi navedene in še druge pomanjkljivosti odpravili, moramo v občini čim hitreje ustanoviti samoupravno stanovanjsko skupnost, s programiranjem gradnje stanovanj pospešiti akcijo za gradnjo, omogočiti kreditiranje stanovanjske gradnje in spremljati politiko dodeljevanja stanovanj. Tako so se dogovorili na zadnji skupni seji predstavniki občinskega komiteja ZKS, predsedstva občinskega sindikalnega sveta ter komisije za spremljanje gradnje stanovanj za delavce. Skupnost naj bi ustanovili do konca maja. Še pred tem pa bomo morali ustanoviti svet vlagateljev za namensko stanovanjsko varčevanje, ki je sopodpisnik samoupravnega sporazuma.

BLIŽE MESTU

Prebivalci Radovice, Boldraža in sosednjih vasi so dobili lepo prvomajsko darilo: delavci TGP in osi-ješke Gradnje so konec aprila uredili in asfaltirali kilometer dolg odsek ceste, ki vodi iz ceste v Drašiče proti Radovici. Dela so veljala 500 tisočakov in jih je dal občinski cestni sklad. Prebivalci omenjenih vasi bi si seveda želeli asfalt prav v vasi, vendar za zdaj njihovim željam najbrž še ne bo mogoče ugoditi, saj blagajna občinskega cestnega sklada ni dovolj bogata, pa čeprav je res, da se mnogo prebivalcev iz vasi vozi na delo v mesto in da bi asfaltna prevleka vasi približala mestu.

MENTORJA BI RADI

Kljub prizadevnosti metliških mladincev življenje v njihovem klubu ni zaživel tako, kot so ga načrtovali. Res je, da imajo mladi sedaj svoj prostor, v katerem gledajo televizijski program, berejo in šahirajo. Tudi literarni večer so že pripravili pa na predavanja ob republiškem kongresu ZKS ter o zveznem kongresu ZKJ niso pozabili. Mladi pa bi radi organizirali tudi dramsko, lutkovno, športno in še kakšno sekcijo. Zato pa bi že potrebovali mentorja. Pripravi se namreč, da bi bilo njihovo življenje v klubu potem še bogatejše.

SPREHOD PO METLIKI

OBISK - 26. maja bodo dobili mladinci na obisk okrog dvesto mladih Karlovcianov. Poleg kulturnega programa in razgovorov bodo na programu športna tekmovanja v šahu, namiznem tenisu, košarki, kegljanju in v streljanju z zračno puško. Mladi obeh občin bodo podpisali tudi listino o pobratenju.

TRŽAČANI - Slovensko ljudsko gledališče iz Trsta je gostovalo v sredo, 22. maja, s komedijo Božič pri Couvilovih. To je bilo zadnje gostovanje v jesensko-spomladanski sezoni 1973/74, katerega je pripravila temeljna kulturna skupnost.

VETERANI - Z rednimi treningi so pričeli košarkarji - veterani, ki nastopajo v dolenjski ligi in so že

osvojili prve točke. Košarka je zavzela v mestu prvo mesto med vsemi športi.

DA BO LEPO - V nedeljo, 19. maja, je bila v domu Partizana proslava ob tednu Rdečega križa, na kateri so med drugim podelili krvodajalcem in aktivistom RK priznanja. Prejšnji teden se je sestala tudi komisija za ureditev dvorane in okolice Gradca za proslavo 30-letnice obnove RK.

RAZSTAVA - Foto-kino klub Fokus, ki zadnje čase zelo dobro dela, pripravlja za 25. maj otvoritev klubske razstave umetniške fotografije v mladinskem klubu. Razstava bo odprta teden dni.

Predsednika

FRANC VRVIŠCAR

Franc Vrvišcar Metličanom in tudi drugim Belokranjcem ni neznan. Pred leti je bil predsednik metliške občinske skupščine, bil je republiški poslanec, sedaj pa je direktor uspešnega »TGP«. Razen tega so mu prebivalci občine na nedavnih volitvah še enkrat izkazali zaupanje in mu naložili še eno odgovorno dolžnost: izbrali so ga za predsednika nove, delegatske občinske skupščine.

»Delo nove skupščine bo zelo zahtevno in odgovorno. Delegatski sistem moramo zares izjaviti, ustanova določila ne smejo ostati le na papirju. Največ pozornosti bomo morali posvetiti tistim področjem življenja v občini, za katera so občani najbolj zainteresirani. Vem, da bo to dolgotrajna in nič lahka naloga, toda moramo jo izpolniti. Člani delegacij, ki bodo posredovali mnenja svojih sredin na sejah zborov skupščine, si bodo morali prizadevati za razvoj na vseh področjih tako, da bomo v naši občini v doglednem času dosegli tako življenjsko raven prebivalcev, s kakršno se lahko sedaj pohvalijo bolj razvite slovenske in jugoslovanske občine,« je povedal novi predsednik metliške občinske skupščine, 46-letni Franc Vrvišcar.

JOŽE KOČEVAR

Občinski izvršni svet, v katerem bo 11 delegatov, pa bo vodil 43-letni Jože Kočevar, doslej sekretar v »Kometu«. Ko je spregovoril o delu občinskega izvršnega sveta, je med drugim dejal: »Izdelati si moramo tak program razvoja naše občine, da nam bo zagotavljal napredek in da bo obenem tudi uresničljiv. Pri tem bomo morali vsi sodelovati. Gospodarstvu moramo zagotoviti trdno ekonomsko osnovo, ga okrepiti. Dosedanje gospodarske panoge moramo dopolniti z drugimi, s tem pa bomo obenem izboljšali strukturo zaposlenih in zmanjšali fluktuacijo zaposlenih.«

B. P.

TITO JIH JE ODLIKOVAL

»V naši občini redko podeljemo odlikovanja, zato so odlikovanci, katerim odlikovanja podeljujemo, to vedno zares zaslužili,« je med drugim povedal enajstim odlikovancem predsednika republike Josipa Broza-Tita predsednik črnomaljske občinske skupščine inž. Martin Janžekovič, ko jim je predal ta priznanja.

Odlikovanja so dobili: Anton Panjan - red zasluge za narod s srebrno zvezdo, Metod Plut - red dela s srebrnim vencem, Red J. Povše - red republike z bronastim vencem. Z medaljo dela pa so bili odlikovani Obrad Radojčić, Amalija Polak, Valerija Ogrinc, Ivanka Mirt, Jože Grabrijan, Ivan Strucelj, Tihomir Tomc in Obrad Batenič.

ČRNOMALJSKI DROBIR

OGLED PARTIZANSKE BOLNICE - Mestni odbor ZKB NOV iz Črnomlja bo priredil 16. junja enodnevni izlet na Petrovo goro in v Topusko, kjer so znane toplotice. Na Petrovi gori si bodo udeleženci lahko ogledali partizansko bolnico in partizanske bivake ter spomenik NOV. Prijave za izlet zbirajo v turističnem biroju v Črnomlju, za izlet, ki bo veljal 50 dinarjev, pa se lahko prijavi tudi pri Enici Škof.

ker pred tednom še niso vedeli, ali jurjevanje letos bo ali ne.

DAN MLADOSTI - Mladi iz črnomaljske občine ga bodo proslavili v soboto, 25. maja. Spored se bo pričel že ob 8. uri pred gimnazijo, v njem pa bodo nastopili mladinci in vojaki. Po kulturnem programu bodo na sporedu športna srečanja v raznih disciplinah. Prireditve organizira občinska konferenca ZMS.

SPOMENIK PROPADA - Zob časa, predvsem pa voda, močno ogrožata spomenik na Gričku. Črnomaljska kulturna skupnost sama nima dovolj denarja, da bi spomenik zaščitila, vse prošnje na republiško kulturno skupnost pa so bile doslej zaman. Letos pa bodo vseeno zbrali denar za najnujnejša dela, s katerimi bodo spomenik zaščitili.

IZ NEW YORKA NA JURJEVANJE - Odbor, ki vsako leto prireja jurjevanje v Črnomlju, je pred nedavnim prejel pismo nekega našega rojaka iz New Yorka, v katerem sprašuje, kdaj bo letos jurjevanje, ki bi si ga rad ogledal skupaj s svojo družino. Zal mu Črnomaljski niso mogli odgovoriti nič natančnega.

Sinko, ali si prizgal radio?

Zgodilo se je...

ELEKTRIČNI AVTO - V Beogradu se vse več govori o tem, da bomo Jugoslavlani kmalu dobili svoje dostavne avtomobile za mestni promet, ki jih bo pogajala elektrika...

OJOUJ SPOMNILA SEM SE, DA SEM POZABILA IZKLJUČITI LIKALNIK, PREDEN SVATA NA IZLET.

SPEKTAKLI - Ameriški policaji so se zadnje čase lotili tudi snemanja filmov. Ker so spretni advokati na sodiščih njihove trditve o pijanosti kršiteljev zakona stalno izpodbijali...

DAVEK ENAKOPRAVNOSTI - Svetovna zdravstvena organizacija je sporočila, da je povprečna življenjska starost žensk v Evropi sicer še višja od povprečne življenjske starosti moških...

NAJVIŠJE MOST - V Angliji so pričeli graditi največji most na svetu. Most bodo postavili preko reke Humber. Dolg bo 1520 metrov.

BESEDA VSE POVE - Objava prepisov Nixonovih službenih in zasebnih pogovorov, ki jih je imel v Beli hiši, je Američane presenetila iz besednjaka, kakršnega so uporabljali Nixon in njegovi sodelavci...

KDOR NE DELA, NAJ NE JE - Skrajni štiri mesece je trajala stavka delavcev angleške tovarne Leyland v Cowleyu. Ker se je stavka le predolgo vlekla, denarja pa so delavci nosili domov vse manj...

ZLOBNEŽ - Znani filmski igralec in režiser Peter Ustinov je znan po svojem ostrim jeziku. Tako je nedavno dal novinarjem izjavo, nad katero pripadnice nežnega spola niso prav nič navdušene...

NE GRE - Zivalski vrtovi po svetu ne morejo spodbuditi lepših in povod pri ljubiteljih kitajskih medvedov panda, da bi se razmnoževali. Poskus je spodletel tudi v zivalskem vrtu v Washingtonu...

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 21. maja 1954)

Dolenjski list pred 20 leti V službi ljudstva

DESETO OBLETNICO obstoja in dela jugoslovanske varnostne službe je pretekli te len dostojno in slovesno proslavilo tudi Novo mesto. Na predvečer praznika je bila v dvorani Doma ljudske prosvete svečana akademija...

TITO BOTROVAL. V Šentrupertu so v nedeljo imeli prav posebno svečanost, kakršne tam še ni bilo. Marsal Tito je botroval enajstemu otroku Ferdinanda in Marije Lukek.

V POLJEDELSTVU so bili na Kočevskem doseženi lepi rezultati in uspehi s semenskiimi in sortnimi poskusi. Predvsem je bila pozornost posvečena vzgoji semenskega krompirja...

V KOBLIČJI JAMI, ki je ob Kolpi pod vasjo Špeharji in je dolga okrog 500 metrov, so razen kapnikov tudi človeške ribice - močerili. Pred dvema letoma sem z zagrebškimi študenti preiskal to jamo in našel 15 centimetrov dolgo človeško ribico.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Blaginja po vsej deželi

(Po dolgotrajnih) naporih posrečilo se je v Novem mestu, kot središču Dolenjske, ustanoviti denarni zavod - hranilnico, ki naj bi postala središče vsega denarnega prometa Dolenjske.

drevje in grmovje zlasti v ranih urah pridno otrtesajo ter hrošče pokončavajo. Posebno rada jih zobje perutnina in tudi prašiči.

(V sled toplega) dolgotrajnega vremena so se hrošči letno mnogo prej prikazali nego druga leta ter že sedaj v velikem številu obveščajo prvo nežno zelenje sadnih in drugih dreves.

(Na Madžarskem), zlasti se v glavnem mestu gode se take reči, kakor bi se bila že vstaja začela. Ker je vlada zavrgla predlog o civilnem zakonu je hudo. Neverjetno je, kako grdo je madžarska mladina in poulična drhal napadala in zasramovala eno gospo, ki so se izrekli zoper civilni zakon.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. junija 1894)

Elektrika in srce

Električni sunek, ki ozdravlja srce

Srce je eden najbolj občutljivih človekovih organov, ki plačuje najtežje davke modernemu načinu življenja...

Ob koncu 19. stoletja sta švicarska znanstvenika prva odkrila napravo, ki je imela v sebi električni tok jakosti desetinke ampera...

Naprava deluje na osnovi močnega električnega impulza. Ker je za človeka že električni tok jakosti desetinke ampera smrtno nevaren...

Ugotovili so, da človeško telo brez škode prenese električne sunke tudi do 30 amperov. Če traja sunek samo izredno majhen delček sekunde...

Najnovjši defibrilator, izdelan v Sovjetski zvezi, omogoča izredno enostavno upravljanje in ga lahko upravlja en sam človek.

Beseda fibrilacija ne bo več dolgo tako zlovesča.

Priznanje zmage

Anti se pomnite, kako je bilo na Dunaju, ko sem premagal krvi žejnega Brdvasa? Pomnil je že sto junakov, ki so bili boja vajeni in se niso bali smrti ne sovražnika...

Tudi pri nas so se pred tremi desetletji ljudje izkazali v boju s sovražnikom. Mnogi so padli v boju, veliko jih je ostalo. Lepo je in prav, da preživeli poiščemo vsako leto ob praznovanju zmage in se skupaj veselimo v svobodi...

Se sreča, da so prvi čas poslali pome. Prišel sem na Dunaj in rešil državo hude nadloge. Menite, da mi je kdo pomagal? Kje neki! Le od daleč so gledali, kako se bo izteklo. Ko je bilo opravljeno, so pa vplili: 'Krapan nas je otel! Hvala Krapanu, dokler bo Dunaj stal!'

Vst Dunačani so se veselili zmage in pivovali, kaj bi bilo celo mesto prostor za veselico. Vse so mi obljubljali, kar bi želel. Vendar, ko je prišel dan plačila, so brž pozrli svojo besedo in me napadli, kot bi bil največji hudodelec na svetu.

Boksarska pijanost

Med bučanjem množice boksar uničuje svoje in življenje drugih

Svet ostal brez nafte

Ocene obstoječih svetovnih rezerv nafte, te smrdljive a dragocene tekočine, ki je zadnje leto v središču svetovne pozornosti, spominjajo na prerokove astrologov (napovedovalcev usode iz zvezd)...

Geološka služba ZDA je leta 1920 ocenila, da znašajo svetovne zaloge nafte 7,15 milijarde ton. Takrat je znašala svetovna poraba nafte 150 milijonov ton (za primerjavo: lani 2,85 milijarde ton)...

V naslednjih desetletjih so nova vrtnanja in raziskave pokazale, da je zemlja mnogo bolj bogata s to tekočino, kot so računali sprva. Zdjaj trdijo, da znašajo svetovne rezerve kar 90 milijard ton...

Nafta je tako dragocena surovina in vir energije, da njene porabe ne more zaustaviti niti štirikratna podražitev. 'Gospodarski vestnik' poroča, da se je lani proizvodnja petroleja povečala za 8,7 odstotka...

Višja cena pa je 'povečala' tudi svetovne zaloge. Slabša nahajališča so čez noč postala donosna, izplača se izkoriščati naftonosni pesek in naftonosne škrljavce. V teh pa so zaloge tolikšne, da cenijo 'zemeljski naftni rezervarji' kar na 1.000 milijard ton...

Priznanje zmage

Boksarska pijanost

Med bučanjem množice boksar uničuje svoje in življenje drugih

Svet ostal brez nafte

Ocene obstoječih svetovnih rezerv nafte, te smrdljive a dragocene tekočine, ki je zadnje leto v središču svetovne pozornosti, spominjajo na prerokove astrologov (napovedovalcev usode iz zvezd)...

Geološka služba ZDA je leta 1920 ocenila, da znašajo svetovne zaloge nafte 7,15 milijarde ton. Takrat je znašala svetovna poraba nafte 150 milijonov ton (za primerjavo: lani 2,85 milijarde ton)...

V naslednjih desetletjih so nova vrtnanja in raziskave pokazale, da je zemlja mnogo bolj bogata s to tekočino, kot so računali sprva. Zdjaj trdijo, da znašajo svetovne rezerve kar 90 milijard ton...

Nafta je tako dragocena surovina in vir energije, da njene porabe ne more zaustaviti niti štirikratna podražitev. 'Gospodarski vestnik' poroča, da se je lani proizvodnja petroleja povečala za 8,7 odstotka...

Višja cena pa je 'povečala' tudi svetovne zaloge. Slabša nahajališča so čez noč postala donosna, izplača se izkoriščati naftonosni pesek in naftonosne škrljavce. V teh pa so zaloge tolikšne, da cenijo 'zemeljski naftni rezervarji' kar na 1.000 milijard ton...

Priznanje zmage

Priznanje zmage

Anti se pomnite, kako je bilo na Dunaju, ko sem premagal krvi žejnega Brdvasa? Pomnil je že sto junakov, ki so bili boja vajeni in se niso bali smrti ne sovražnika...

Tudi pri nas so se pred tremi desetletji ljudje izkazali v boju s sovražnikom. Mnogi so padli v boju, veliko jih je ostalo. Lepo je in prav, da preživeli poiščemo vsako leto ob praznovanju zmage in se skupaj veselimo v svobodi...

Se sreča, da so prvi čas poslali pome. Prišel sem na Dunaj in rešil državo hude nadloge. Menite, da mi je kdo pomagal? Kje neki! Le od daleč so gledali, kako se bo izteklo. Ko je bilo opravljeno, so pa vplili: 'Krapan nas je otel! Hvala Krapanu, dokler bo Dunaj stal!'

Vst Dunačani so se veselili zmage in pivovali, kaj bi bilo celo mesto prostor za veselico. Vse so mi obljubljali, kar bi želel. Vendar, ko je prišel dan plačila, so brž pozrli svojo besedo in me napadli, kot bi bil največji hudodelec na svetu.

OVEDANO, PA (MORDA) SE NE ZAPISANO

Dolenjci krožijo po svetu rogle in špicaste - le da je malo zapisanih. Pred dnevi v veseli družbi ujeti tile

Kaj je rekla Dolenjec, ko je del v Krko? 'Tole se spijemo, potem greva domov.'

Zakaj imajo Dolenjke toliko vreme? 'Nič čudnega - saj spijo leta leta ob fajhtnih' mozeh ...'

Življenje iz globin vesolja

V sestavi meteoritov, ki padajo na zemljo, so odkrili sledi življenja - Je bilo življenje na zemljo prineseno?

Iz globin vesolja pritaivajo v ozračje naše zemlje mnogi drobci materije, ki so pogoj za nastanek življenja, ampak tudi ostanke raznih mikroorganizmov. Leta 1961 so v meteoritu Ivun in Orgej odkrili pet vrst fosilnih alg...

Prvo, kar je presenetilo znanstvenike, so bili sledovi ogljika v drobcih meteoritov, od leta 1950 pa z najmodernejšimi napravami v njihovi sestavi odkrivajo ne samo organske spojine...

Delčke bakterije so odkrili tudi v kasnejše padlih meteoritih, toda s spektralno analizo, spektroskopoljo in termično analizo so ugotovili, da so ti delci prišli v sestavo meteorita šele na zemlji.

Iz neznanih daljav je priletel do nas. Kakšno sporočilo nosi?

PARADIŽNIK V STAREM RIMU

25. Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil! Furunkel je utihnil. Paradižnik je pomežiknil Antoniju in tu je podpisal pisemce. 'Ko že pisemo Kleopatri, ali ne bi bilo dobro, da jo poprosimo še za sodeček smole?' je dejal priljubljeni Paradižnik razbojniku, preden je ta zalepil ovojnico. Furunkel je pogledal v steno podpalubja. Kapljalo je tu in tam in moral je pritegniti Paradižniku. 'Kazalo bi zamoltili razpoke, prav imas!'

In Paradižnik je spet prijel v roke gospe pero, kajti zlikovca sta bila nepismena, in pripisal pod Antonijevo pisemce pripis, ki bo veljal glavo Furunkla in Karbunkla ter vsvo razbojniško družino na cesarjevi galeji. Potrpilo, dragi bralec, od prihodnjega nadaljevanja, izvedeli bomo, kaj je skuhal naš junak!

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Iz neznanih daljav je priletel do nas. Kakšno sporočilo nosi?

PARADIŽNIK V STAREM RIMU

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Table with columns: D L, STRELESTV, PRODAJALNICE, TRATA, GARDNER, BIVSI, NATRIJ, PIVO, NEKONJAN, MLADIN, SOKA, DRU, KONORSKA, GALERIJA

Table with columns: D L, VPLIVANJE, MESTO OBSTOJANJA, VREMENJE, DRŽAVNI UPRAVNI ORGAN, TRAVNI PASTLINA, LEO SLESAK, LETOVISCI PRI OPATJI, EL MERA

Table with columns: D L, VREMENJE, MESTO OBSTOJANJA, VREMENJE, DRŽAVNI UPRAVNI ORGAN, TRAVNI PASTLINA, LEO SLESAK, LETOVISCI PRI OPATJI, EL MERA

Table with columns: D L, VREMENJE, MESTO OBSTOJANJA, VREMENJE, DRŽAVNI UPRAVNI ORGAN, TRAVNI PASTLINA, LEO SLESAK, LETOVISCI PRI OPATJI, EL MERA

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Paradižnik je pisal: Moja najdražja! Na poti k Tebi so me ujeli ubrajatelji. V podpalubje so me vrgli, zavezali usta in roke in zdaj čakam na bridko smrt. Samo Ti, preljuba Kleopatra, me lahko rešiš. Pripravi zaboj dragih kamnov, zlatih in zlatih srebra. Poslji vse to na ladjo in ubrajatelji mi bodo razvezali roke, da Te bom lahko spet objel ter odmašil usta, da Te bom lahko spet poljubil!

Petelin - simbol plodnosti - čaka na prevoz.

Balo odpeljejo

Nekdaj so posebno pozornost posvetili praznovanju bale. Ko so fantje prišli v nevostno hišo, so navadno zunaj zapeli 'snubaško': 'Ti, nevesta, ti ne veš, kaj se tebe čaka...'

Domachi so jih povabili v hišo, kjer jim je morala nevesta postreči. Fantje so se hitro razvili in pri naganju bale so začeli zganjati norčije. Če so le mogli, so kaj 'ukradli'. Običaj je bil, da so na vrta ujeli petelina in ga spravili prav na vrh voza, da je bil na najbolj vidnem mestu.

Zakaj petelin? Danes vidimo petelina kot simbol na strelah in na vrhu zvonika. Gre za ostank iz staroslovanske mitologije in čaščenja sonca - Svetovita. Petelin namreč zjutraj oznanja dan, sončni vzhod. Petelin v balu pa ima najbrž drugačen pomen. Po vsej verjetnosti pomeni simbol plodnosti in naj bi zagotovo dovolj otrok v novostnovljeni družini.

Z današnjim zapisom končujemo vrsto zanimivosti o nekdanjih običajih in predmetih iz kmečke baje. Vse opisane predmete in prevoz bale pa lahko vidite jutri, 24. maja, v Ribnici, ko bo v okviru kmečke občeti prevoz bale po ribniško. JANEZ DEBELJAK

SKRIVNOSTI DAVNINE

Sveti teksti in miti raznih narodov so v bistvu najstarejša ohranjena pričevanja pravadnih dogodkov. Vedno nova odkritja modernih znanosti in arheologije potrjujejo, da dejstva, zapisana v starih epih in verstvih, niso povsem izmišljena ter da so vsi ti teksti neke vrste odmev na nekdanje resnične dogodke.

VESOLJNI POTOPI

Eno takih dogajanj, ki ga omenjajo številni stari teksti, je velika poplava, tako imenovani vesoljni potop. Če bi smatrali vse, kar je o potopu zapisano, za golo izmišljotino, potem bi morala biti izmišljena tudi mesta Eridu, Bab-Tibir, Larak, Sipar in Surupak, ki jih omenjajo glinaste tablice Sumerce. Arheologi so iskali sledove teh mest in jih tudi našli. Celotno več med odkopavanji so odkrili sledove velikih poplav. To je bil eden od vzrokov, da so začeli misliti, da leži za biblijskimi in sumerjskimi teksti o vesoljnem potopu resničen dogodek.

Pričanja o katastrofi, ki naj bi uničila skoro vse človeštvo, najdemo tudi v egiptovskih svetih knjigah, v starodajskih sanskritskih tekstih, v izročilih polinezijskih narodov in letopisih prvotnih prebivalcev obeh Amerik. Staromexikanski kodeks Čimalpopoka piše: 'Nebo se je približalo zemlji in v enem dnevu je vse propadlo. Tudi gore so izginile pod vodo...'

Zanimivo je, da azijska ljudstva po potopu omenjajo veliko sušo in da se je morsko vodovje povleklo od obal na juhovzhod. Naravna razlaga tega pričevanja kaže, da je dvig vodovja na eni strani zemeljske krogle nujno moral povzročiti veliko oseko na drugi. V Južni Ameriki je voda segala do planin, na Kitajskem pa je nastopila huda oseka. Tako podobno nam kažejo pričevanja o katastrofalnem dogodku, ki se je pripetil v pradavnini in katerega sledove najdemo v mitih skoraj vseh takratnih kultur.

KAJ JE POVZROČILO KATASTROFO?

Ko govorimo o vzroku nesreče, ki je zadela zemljo, omenjajo starodajnske svete knjige boga Hajagriva iz brezdna, kaldejski miti pa omenjajo nekega arhangela podzemlja. Med množico grških mitov je tudi mit o Faetonu, sinu sonca, ki je za en dan izprosil očeta, da mu je dovolil voziti sončni voz po nebu. Zaradi nespretnosti se je Faeton povzvil približal zemlji in jo zažgal.

Precej je znanstvenikov, ki v osnovi teh mitov vidijo poročilo o padcu ogromnega meteorita iz brezdna vesolja na zemljo. Izračuni astronomov so pokazali, da bi iz mase asteroidov, ki se gibljejo v našem osončju, lahko zamislili planet s premerom 5900 kilometrov. Nekateri pa so mnenja, da je tak planet nekoč resnično krožil med Marsovo in Jupitrovo orbito. Imenovali so ga Faeton. Ta planet je v davni prazgodovini vesoljstva razpadel, njegovi ostanki pa so se razleteli po našem osončju. Veliko verjetnosti je, da so posamezni ostanki treščili tudi na zemljo.

Sicer pa pogledimo, kaj je zapisal že Platon o Solonovih potovanjih po Egiptu. Med drugim so egiptovski žreči Solonu pripovedovali tudi, da se v mitu o Faetonu 'skriva' resnica, da svedila, ki so se gibljejo na nebu in okoli zemlje, krenejo s svojih poti in včasih uničijo z ognjem vse, kar se nahaja na Zemlji.

Ali obstoje razen mitov še kakšni drugi dokazi o padcu nebesnih teles na površino naše Zemlje? Na estonskem otoku Saaremi leži veliko jezero Kaalipjuru-hajara. Raziskovanja so pokazala, da je jezero pravzaprav ogromen krater, ki je nastal pred 2500 leti, ko je v zemeljsko atmosfero zasel velikianski meteorit. Zaradi velikega trenja je meteorit razpal in v obliki meteorskega dežja padel na Zemljo. Ena od 'kapelj' tega dežja, težka 550 ton, je izrila krater, ki je zdaj jezero.

Na več krajih našega planeta so podobni dokazi o trčenju z nebesnimi telesi, največja taka brazgotina pa je gotovo 40 kilometrov dolga dolina v južni Afriki. Dolgo so jo smatrali za dolino vulkanskega porekla, z nadaljnjim preučevanjem pa so odkrili, da je dolina nastala pred 250 milijoni leti, ko se je neko telo iz vesolja razletelo nad Zemljo.

Eksplozija je prekašala za več kot dvajsetkrat moč največje hidrogenske bombe. Kadar se podobni dogodki pripete pred človeškimi očmi, potem ostanejo dolgo v spominu. Nekdanji človek si verjetno ni znal razložiti silnih trkov, zato jih je povezoval z nadnaravnimi silami. Tako Indijanci iz plemena Navajo v nekem svojem mitu govorijo o bogu, ki se je spustil z neba v ognjenem stebri in uničil vse okoli sebe. Na kraju, ki ga mit označuje kot točko pristanka, so znanstveniki odkrili sto metrov globok in kilometer in pol širok krater.

Omenili smo že, kako stari teksti in izročila pripovedujejo, da se je v času velike katastrofe morje povleklo od kitajskih obal in se dvignilo v Ameriki do vrha planin. Direktor astronomske opazovalnice v Sofiji N. Bonev meni, da je tako hud val plime lahko povzročil ogromen asteroid, ki je se približal Zemlji. 'Ko bi asteroid Cerera krenil s svoje poti in se našemu planetu približal za šest Zemljinih premerov,' piše Bonev, 'bi to povzročilo največjo plimo, kar jih je poznano. Val vodovja, ki bi ga povlekla sila asteroida, bi prekril velike površine kopnega.' Nekateri znanstveniki dopuščajo tudi možnost, da je v davni preteklosti v Zemljo treščil komet, ameriški znanstvenik Velikovsky pa govori o starodavnem trku z repom kometa.

V petem zvezku kodeksa Majev, 'Čilam Balam', je zapisano: 'Padel je ognjen dež. Zemlja je bila pokrita s pepelom, dreve je frčalo po tleh. Kamenje in dreve je bilo uničeno. Z neba se je zrusila Velika kača... Nebo je skupaj z Veliko kačo padlo na Zemljo in jo potopilo.' Morda je Velika kača, kakor so nebesni pojav videli stari Maji, ravno komet.

Nadaljevanje prihodnjic

JOŽE MIKULIČ

Jože Mikulič, Andrejev, iz Bele vode pri Loškem potoku se je rodil 3. januarja leta 1903 malemu kmetu. Po osnovni šoli je delal v gozdu. Bil je priden in varčen delavec, ki je vzljudil gozd in domačo zemljo, zato si tudi ni nikdar iskal boljšega kruha v tujini.

Ko si je privarčeval lepo vsoto denarja, si je kupil par konj ter vlačil in vozil les tudi iz Borovskih gora v Ravne in Borovce. Potem si je z ženo Frančiško privarčeval toliko, da sta že leta 1931, ko mu je bilo 28 let, v Novih Lazih kupila kmetijo, na kateri ga je zdaj doletela prerana smrt. Žena mu je rodila 10 otrok, od katerih jih 8 se živi. Vsi so pri kruhu.

Bil je zaveden Slovenec. Pred vojno je sodeloval v CMD in se bojeval proti germanizaciji Slovencev. V začetku NOB se je priključil OF. Med terenci v Novih Lazih je imel na skrbi prvo splošno ljudsko premoženje. Pri njem so bili ključni hiš, ki so jih zaplenili partizani italijanske firme EMONA in jih razdeljevali našim ljudem. Zato so ga Italijani že 1942 aretirali. Zaprt je bil v Kočevju, potem pa so ga odgnali v taborišče Padovo in Renici. Ob italijanski kapitulaciji so ga Nemci odgnali v nemško taborišče. Sin Jože pa je odšel v partizane pred italijansko kapitulacijo, ko mu je bilo 16 let.

Mikulič je bil razgledan, napreden in pošten delavec ter mali kmet, ki se je vse življenje gnil za delom ter živel za družino in domovino. V delu je iskal srečo in videl napredek. Zdaj je živel sam z ženo in imel se v tej visoki starosti štiri krave. Med njimi mu je 11. maja zahrbtna smrt utrnula življenje, ko jim je polagal krmo. Z njim je domača zemlja izgubila še ene pridne in raskave roke, mi vsi pa dobrega tovariša. Vsi, ki smo ga poznali, sočustvujemo z njegovo družino.

TONE OŽBOLT

Lanski poročni pari KMEČKE OHCETI so se v Ribnici zelo prijetno počutili, gledalcev iz bližnje in daljne okolice pa na prireditvi tudi ni manjkalo. (Foto: J. Primc)

Vodilni odgovorni za požarno varnost

Bolj moramo varovati pramoženje - Teško ga prisluzimo, požar pa ga lahko hitro pobere

Nedavna konferenca občinske gasilske zveze Ribnica je bila pod vtisom velikega požara, ki je isti dan (20. aprila) v zgodnjih jutranjih urah pustošil v obratu INLES v Prigorici in povzročil veliko škodo.

Zasluga gasilcev, posebno domačinov je, da ni prišlo še do večje

škode, saj so z vodno zaporo preprečili pot požaru in obvarovali stroje v

vrednosti 10 milijonov dinarjev (milijardo starih dinarjev).

Na konferenci so opozorili, da je potrebna večja čuječnost in odgovornost vodilnih oziroma odgovornih ljudi v podjetjih. Velikega pomena je tudi, kakšna je čuvajska

služba in kako so čuvaji usposobljeni za hiter poseg v primeru požara.

Razpravljali so tudi o drugem in ugotovili, da je med gasilci in civilno zaščito dobro sodelovanje in da je bilo lani precej uspeha pri strokovnem usposabljanju članstva. Zavzeli so se za večje vključevanje mladine in žena v vrste gasilcev.

Na konferenci so govorili o pomankanju denarja za redno delo občinske gasilske zveze in se zavzeli, da bi jim ga občinski proračun doedel več. Sklenili so, da bo največja proslava letos ob 50-letnici delovanja gasilskega društva v Zimaričah.

Na zaključku so sprejeli protestno pismo zaradi italijanskih želja po delu naše domovine in ga odpisali republikanski izvršnemu svetu Slovenije.

Jamarji ponujajo roko TD

Ribniški jamarji so na nedavnem občnem zboru v svojem domu pri Francetovi jami ponovno izvolili za predsednika Društva za raziskovanje jam, kakor se po novem imenuje jamarsko društvo. Franceta Skrabca. To je poseben rekord, saj predseduje France Skrabec društvu že 17 let, to je od njegove ustanovitve.

Ribniški jamarji so odkrili in raziskali vrsto podzemskih jam, med katerimi je najbolj znana Francetova jama. Kot prvi v Sloveniji so zgradili jamarski dom. Vanj so vložili veliko prostovoljnega dela. Zato želimo, da bi se za jamarje čimprej ugodno rešilo vprašanje lastništva zemlje, kjer

Na sam praznik bodo športna tekmovanja v igrah z žogo, in sicer v rokometu, malem nogometu in med dvema ognjema.

Prva seja IS

Na prvi seji izvršnega sveta občine Ribnica, ki je bila 13. maja, so razpravljali o delovnem programu občinske skupščine do konca julija in potrdili program, ki ga je za to obdobje sprejela že prejšnja občinska skupščina.

Nadalje so razpravljali o predlogih družbenega dogovora o nadomestilih osebnih dohodkov voljenim in imenovanim funkcionarjem ter o družbenem dogovoru o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov voljenim in imenovanim funkcionarjem v pravosodju.

Razpravljali so še o srednjoročnem načrtu občine, kadrovskih zadevah in gradnji doma JLA. Pri kadrovskih zadevah so člana IS Dušana Lavriča zadolžili za delo občinske uprave. Za dom JLA so ugotovili, da bo zgrajen prihodnje leto. Gradnja se bo začela letos.

9. maja je bila tudi prva seja predsedstva občinske skupščine, na kateri so razpravljali o programu dela skupščine, načinu in oblikah dela predsedstva in imenovali 4-člansko delegacijo za udeležbo na komemoraciji za padli partizani v pobrateni Arcevi.

V RIKU USTANOVI AKTIV ZMS

Vrsti delovnih organizacij, ki so že ustanovili aktivne mladih delavcev, se je pridružila tudi mladina v podjetju RIKO v Ribnici. V petek, 19. aprila, so imeli v RIKU ustanovni seštanski aktiv mladih delavcev, na katerem so se pogovorili o programu dela ter izvolili 7 člansko predsedstvo. V podjetju RIKO prevladujejo mladi, saj je poprečna starost zaposlenih le 25 let. Zato so imeli mladi že doslej veljavo. Namen ustanovitve aktivna mladih delavcev je predvsem organizirano delovanje mladine v podjetju, izobraževanje ter nadaljnji razvoj športne dejavnosti.

KMEČKA OHCET je že spet pred vrati

Jutri bo v Ribnici prevoz bale - Poročnim parom bodo pokazali tudi Novo Štifo

Jutri, 24. maja, bo v Ribnici „Prevoz bale po ribniško“, ki je ena izmed prireditev letošnje KMEČKE OHCETI. Prevoz bale je zaupan moškemu pevskemu zboru iz Ribnice.

Ob 9. uri se bodo poročni pari in gostje odpeljali iz Ljubljane, ob 10. uri pa bodo prispele v Sodražico, kjer bo na trgu pred gostilno Mikolič sprejem parov in obdaritev nevest. Darila bo prispevalo podjetje DOM, ki ima poslovalnico tudi v Sodražici.

Ob 10.30 bo krenila kolona na ogled 300 let stare cerkve pri Novi Štifi, ki je evropsko znan kulturni spomenik. Tu bo tudi tiskovna konferenca za tuje novinarje. Ob 11.30 se bodo pari s spremstvom odpeljali v Ribnico.

Ob 11.45 bo zbor spreveda pred osnovno šolo v Ribnici. V

sprevodu bodo narodne noše iz Ribnice in Sodražice, moška pevska zbor iz Ribnice in Dolenje vasi, poročni pari, gostje, godba iz Gorij, folklorna skupina iz Bratislave, prapori vseh društev v občini in drugi.

Ob 12. uri bo sprejem poročnih parov in gostov na glavnem trgu pred gradom. Pozdravil jih bo predsednik občinske skupščine Ciril Grič. Ženine bo obdarilo Turistično društvo Ribnica. Od tam bo sprevod krenil na dvorišče gostilne „Pri Cenetu“, kjer bo ob 13. uri kosilo za poročne pare in 90 naših izseljencev iz Amerike. Folklor-

ni ansambel bo na kosilu „Pri Pildarju“, za vse ostale sodelujoče in gledalce pa bo piknik v gradu.

Ob 14.30 bo nastopila folklorna skupina iz Bratislave na ploščadi „Pri Cenetu“, ob 15. uri pa bo odhod po balo v Hrovačo.

Ob 15.15 bo začel moški pevski zbor iz Ribnice nakladati balo; ob 15.45 bo pevski zbor „Lončar“ iz Dolenje vasi „šrangal“ pod lipo v Hrovači.

Ob 16. uri bo krenil sprevod z balo in pari po Ribnici do občine in v grad, kjer bo ob 16.15 zaključek prevoza bale; vsi nastopajoči bodo odšli na piknik v grad.

Ob 17.30 bo še enkrat nasto-

pila folklorna skupina iz Bratislave na odru letnega gledališča v gradu, ob 19.30 bodo pari odpotovali v Ljubljano, v Ribnici pa se bo nadaljeval piknik.

Naslednji dan, 25. maja, bo ribniški pevski zbor sodeloval še ob 9.30 pri sprejemu nevest v hotelu UNION, v svatovskem sprevodu do magistrata in v halo Tivoli ter pri serviranju hladne predjed v hali Tivoli za pare. Predjed bodo pripeljali v retah.

Na lanskem „Prevozu bale“ so sodelovale iz območja Ribnice le 4 narodne noše, letos pa jih bo že 30. „Glavna in najbolj odgovorna“ za prireditev v Ribnici sta Janez Pirker in Janez Debeljak.

O peskokopih in še o čem

Občinska cesta na odseku križišča cest Jurjevica-Lipovšica do hiše št. 13 v vasi Kot je bila s 1. januarjem lani zaprta za vožnjo s tovornimi vozili in postavljeni so znaki „Prepoved vožnje za tovorna vozila“.

Ne gre za slabo cesto. Ta del ceste je celo najzdravnejši, saj je podlaga kamnita ali peskovita in so vse ostale občinske ceste v občini Ribnica nedvomno slabše in občutljivejše glede osnega pritiska. Občina Ribnica je že po zaprtju ceste, da bi opravičila ta nezakoniti postopek, naročila meritev osnega pritiska in varnostnosti ceste, še posebno pa se je hotela zavarovati, ko je zvedela, da sta lastnika peskokopov vložila tožbo za odprtje ceste. S tem je bila povzročena občutna gospodarska škoda družbenemu in zasebnemu gospodarstvu zastoj pri dobavi peska in šute, izguba davkov, izguba dohodka zasebnih prevoznikov. Izguba dohodka je gotovo večja, kot znesajo vsi davki od kmetijstva v občini. Važno je, da je ukrep dosegel svoj namen - šikaniranje (naganjanje).

Tudi vsi mostovi na Bistrici, ki so v zvezi s temi prevozi, so od tega dogodka dalje označeni z manjšo nosilnostjo (Mlaka v Ribnici 1,5 t, v Brežah 2 t, in Vincah 3 tone).

Dejstvo je, da so bili od zapore ceste do danes šikanirani le prevozniki peska, ki so jih miličniki ustavljali, jih kaznovali in predlagali sodniku za prekrške. Ostale prevoze so dopuščali, in to celo 40-tonski tovori tam, kjer je most omejen na 1,5 tone nosilnosti. Tudi prevoz peska je bil od časa do časa dovoljen, potem pa je milica ponovno stopila v akcijo in kaznovala prevoznike, ker znaki prepovedi še vedno stojijo.

Komisija za prošnje in pritožbe pri OS Ribnica je dovolila lastnikom peskokopov prevoz s lastnimi kamioni, a je nekdo spet prekalil ta sklep in uveljavil svojo samovoljo. malo avtoprevoznikov, ki so bili namenjeni po pesek, je ob znaku prepovedi obrnilo vozilo. Dogodil se je tudi primer, ko je moral avtoprevoznik plačati kazen in stresti pesek z vozila. Skandal!

Krajevna skupnost Jurjevica, ki obsega vasi Kot, Jurjevica in Breže, je v januarju 1973 sklicala sestanek in tam izglasovala, da se cesta odpre in dovolji prevoz peska. V glavnem nasprotujejo prevozu vaščani vasi Kot, in še ti v manjšini, nahujskani od predsednika KS, ki je iz vasi Kot.

Ob zapori ceste obvoz ni bil urejen, kar je nezakonito in nepravilno. Predsednik OS Ribnica je lastnikom peskokopov svetoval, naj si sama uredita obvoz preko vsi Ribni dol ali pod vasjo Kot. To je danes celo za občino finančno in tehnično nemogoče izvesti.

Vse zgoraj navedene mostove, katerih nosilnost je bila omejena, uporabljajo: trije obrtniki, vaščani vasi Sajevec, Bukovica, Zadolje, Dane, Jurjevica, Breže, Kot in Ribnica, desni breg Bistrice. Na tej strani mostov pa: Gozdno gospodarstvo Ribnica-Kočevje (za izvoz lesa iz Velike Gore letno najmanj 30.000 kubikov), obrat SUKNO Zapuže v Jurjevici, ITPP Ribnica, obrat ŽIC-NICA, prodajno skladišče gradbenega materiala STANGRAD Ribnica,

KZ Ribnica, prevoz mleka za LJUBLJANSKE MLEKARNE, šolski avtobus iz teh prizadetih vasi, ki je sam tečaj preko 8 ton. Spoštovanje prometnih znakov pomeni takojšnje ustavitve prometa za vsa omenjena podjetja in obrate, ukinitve šolskega avtobusa, prepoved dostave vseh težjih materialov vsem vsem itd. Branjenje prevoza peska pa pomeni šikaniranje le enega dela občanov in je povsem nezakonito in protiustavno.

Od 1. januarja letos dalje je promet s peskom popolnoma ustavljen, a drugi tovori so dovoljeni. Pred vojno je cesta skozi vasi Kot nosila vse breme izvoza lesa iz Velike gore. Po vezalni cesti Bukovica-Dane-Kot je šla med vojno vsa nemška ofenziva, preko 200 tankov. Tudi po vojni vse do sedaj ni bilo nikdar nobenih problemov.

Do zapore ceste je prišlo predvsem zaradi nevoščljivosti in zlorab vasi Kot. Tako stanje je veličudno podpiral predsednik OS Abrahamberg. Sam predsednik KS Jurjevica je doma iz vasi Kot. Najprej je poizkušal doseči zase odškodnino v višini 1.500 din, češ da mu tovarnjaki zaprašujejo travnik ob cesti. Izrazil je svoj položaj predsednika KS, ko je v imenu KS ukrepal, ne da bi bil odbor krajevne skupnosti o tem obveščen.

Odgovori predsednika OS in v. d. načelnika za gospodarstvo na sestankih, ki so jih zahtevali lastniki peskokopov in avtoprevozniki, so bili vse prej kot resni in odgovorni. Namesto da bi občane vasi Kot pomirila in jih podučila o pravici na cesti, ki je za vse enaka, so na njihovem željniku zrasli predlogi, naj bi si

lastniki peskokopov uredili obvoz preko Ravnega dola ali pod Jurjevico preko desetih zasebnih parcel.

Ostalo je pri tem, da je cesta zaprta. Kdo bo odgovoren za nastalo škodo? Oškodovanci bodo tožili tudi odškodninsko za izgubo prometa in dohodka. Bo plačala odškodnino občina? Ali ne bi bilo edino pravilno, da plačajo nastalo škodo tisti, ki so jo povzročili (predsednik OS, v. d. načelnik za gospodarstvo)? Vaščani Kota niso krivi, vsak se danes boji prahu, ropota, nezgod, vendar je promet v danšnjem času nujno zlo. Kaj bi bilo, če bi prebivalci posameznih naselij lahko kar po svojem preudarku zapirali javne ceste?

Predpisali in izglasovali smo krajevni samoprispevek. Menim, da je nedopustno in kriminalno dopuščati, da bi gradbena podjetja namesto enkratne cene vkalkulirala tritratno ceno za pesek in šuto, ki bi jo dobavila iz Ljubljane, ko je pa gramoza in peska doma dovolj. Kaj ni ta igra zelo otročja in nevarna? Kaj nismo ob razpisu referendumu za nov samoprispevek obetali volilec, da bodo zbrana sredstva uporabljena kar najskrbneje? Prav zato so ti postopki tembolj nerazumljivi. Predstavnik podjetij so našli pri občini povsem na gluha ušesa, ko so zahtevali odprtje ceste in material iz peskokopov. Tudi grožnja o povečanih cenah gradenj ni zalegla, bodo pač višje cene. Tako se torej gospodarji s sredstvi samoprispevka!

Menim, da morajo o tem problemu javno spregovoriti vsi zainteresirani, tako družbeni kot zasebni sektor.

S. GORŠIČ

KRITIZIRALI O PISMU

Goršičevo pismo smo malo skrajšali, vendar bistva nismo spremenili. Povsem pa smo izpustili zadnji del, kjer govori o urejanju Ljubljanske ceste na neprimeren način, ki meji

na osebno obračunavanje, pa tudi podatki o stroških kot so nam zadržali na OS, ne drže.

Obiskali smo nekatere, ki jih S. Goršič neposredno ali posredno omenja v pismu o peskokopih. Povedali so:

BOGO ABRAHAMBERG, bivši predsednik občinske skupščine (OS): „Dolgoletno nerazumevanje lastnika peskokopa Jožeta Goršiča, pičevega brata, za prošnje vaščanov Kota, naj prispeva k čezmernemu izkoriščanju ceste skozi Kot, je privelo do tega, da je OS začasno omejila promet na 3 tone, ko je dobila analizo stanja ceste pri Zavodu za raziskavo materiala v Ljubljani. Imenovana je bila komisija, ki naj prouči možnost gradnje obvoznice iz peskokopov. Upravni organi OS so nekajkrat dovolili prevoz peska za najnujnejše gradnje (za INLES). Zato je delegacija vasi Kot protestirala pri meni.“

KS Jurjevica se je prizadevala, da bi zagotovila reden tovorni promet na cesti iz peskokopov. Zato je pripravila odmero obveznosti za asfaltiranje za naselje Kot. Večji del vaščanov je bil za prispevek in tudi prevoznika Stane Merhar in Janez Rigger, med tem ko je svoj prispevek delegaciji Kota odločno zavrnil Jože Goršič. Zato je akcija za posodabljanje ceste skozi Kot zastala za nedoločen čas, s tem pa tudi omejitev prometa nad 3 tone.“

IVAN GRADIČ, komandir postaje milice Ribnica: „Prepoved prometa, ki je omejena v pismu, še drži, na katr patrola bo vedno kaznovala vsakega, kdor jo bo kršil. Izjem pri kaznovanju ni. Verjetno pa je res, da je nekateri ne upoštevajo, kadar ni tam miličnikov. Občinski skupščini smo tudi predlagali, naj vse prizadete še dodatno obvesti, da je težji tovorni promet dovoljen le po cesti Vinca-Jurjevica-Kot-Breže, kar dovoljuje novi most nosilnosti 30 ton. Ribniška kovinska indu-

strija pa si je za težke tovore uredila obvoz na povsem zakonit način.“

IVAN MIHELIC, predsednik KS Jurjevica: „Vaščani Kota smo zahtevali prepoved težkega tovornega prometa, ker so nam tovarnjaki poškovali vodovodno napeljavno, kanalizacijo, onesnaževali hiše z blatno brozgo, dvigali prah, da poketi nismo mogli odpirati oken, samovoljno razširjali poto itd. Občinska skupščina je naši prošnji ugodila, kar je prav.“

Promet po cesti skozi Kot pa bi bil mogoč, če bi cesto primerno uredili. Napravili smo tudi razdelilnik, koliko naj bi kdo prispeval. Lastnika peskokopov naj bi dala vsak po 90.000 din, kar bi prispevala lahko v materialu, se pravi pesku. Vendar je na sestanku 19. februarja Stane Goršič odločno izjavil, da njegov brat ne bo prispeval nič, ker prispevki niso pravično razdeljeni. Imel sem občutek, da bi Jože Goršič verjetno pristal na prispevek, če ne bi bil pod bratovim vplivom. Tak občutek sem dobil, ko sem ga nekdo obiskal zaradi neke gasilske zadeve.“

Odbor KS je bil o vsem tem obveščen. O tem obstajajo tudi zapiski. Ni pravično tudi namigovanje o samoprispevku itd., saj ni prav, da bi bila vasi Kot zaradi tega početja na škodi.“

JOŽE BENCINA, predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu: „Naš svet je dal na pobudo vaščanov Kota občinski skupščini predlog za omejitve težkega prometa, dokler se cesta primerno ne uredi in zavarujejo prebivalci. Skupščina je naš predlog sprejela.“

Razpravo o peskokopih s tem zaključujemo. Prostor bomo dali še občinski skupščini, ki je tudi obljubila odgovor. Če je potrebno, naj prizadeti nadaljujejo razpravo na drugih mestih, saj zadeva gotovo ni zanimiva za vso občino.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

Kvalitetno PIVO pivovarne LAŠKO

TUDI NAGRAJUJE

8 zamaškov s črkami

Z L A T O R O G

pošljite na naslov:
PIVOVARNA LAŠKO

Zbirke zamaškov pošiljajte posebej! Kolikor zbirk, toliko vaših srečk.

Čim več osmic, tem več uspeha pri žrebanju, ki bo:

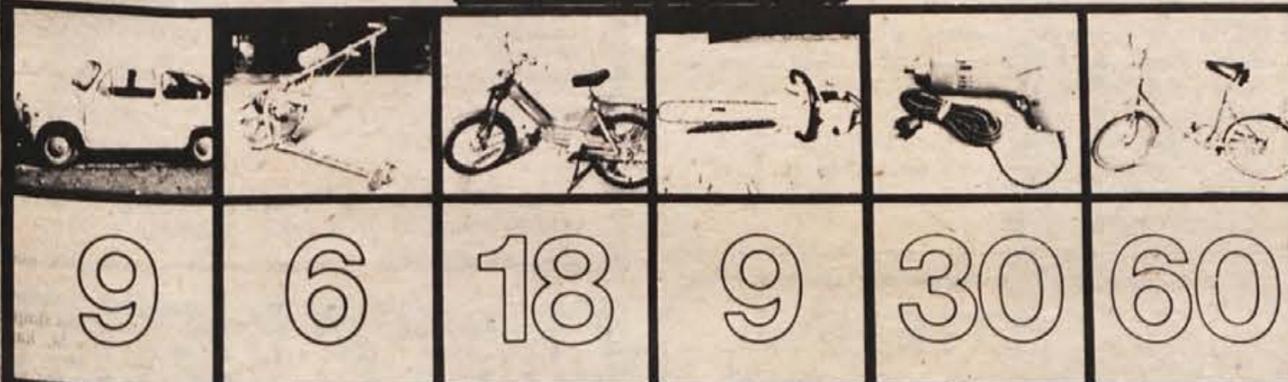
13. aprila v Mariboru

11. maja v Ptuju

29. junija v Celju

Nagrade:

Vsakokrat trije avtomobili, tri motorne žage, dve kosilnici itd.

*Uživajte pri zbiranju, ob pričakovanju nagrad
in z laškim pivom ZLATOROG!*

Na vsako vašo kuverto z osmimi zamaški - vaš naslov!

**ŠOLA
ZA VOZNIKE
motornih vozil**

ŠOLSKI CENTER ZA KOVINARSKO STROKO
NOVO MESTO
ŠOLA ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

RAZPISUJE
VPIS V TEČAJ ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL C in E
KATEGORIJE V NOVEM MESTU

Vpišejo se lahko kandidati, stari 17 let, z najmanj 6 razredi osnovne šole oziroma kandidati z veljavnim vozniškim dovoljenjem C kategorije, ne glede na izobrazbo.

Prijavi za vpis je potrebno priložiti:

- izpisek iz rojstne matične knjige
- dokazilo o izobrazbi
- fotokopijo voznškega dovoljenja za C kategorijo
- zdravniško spričevalo

Interesenti vložijo pismene prijave v tajništvo centra, Ulica talcev 3, vsak dan od 8. - 14. ure.

O pričetku tečaja bodo kandidati obveščeni pismeno.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

PROSTA DELOVNA MESTA!

AMD Črnomelj

razpisuje prosta delovna mesta

POKLICNEGA SEKRETARJA DRUŠTVA.

Pogoji: srednja ali nižja izobrazba z obvladanjem splošnega pisarniškega dela, organizacijske sposobnosti ter veselje do dela v avto-moto dejavnosti. Osební dohodek določi UO društva. Zaposlitev je stalna. Stanovanja ni.

DVEH HONORARNIH INŠTRUKTORJEV za poučevanje praktične vožnje.

Pogoji: daljša voznška praksa z izpitom voznika - inštruktorja ter smisel za delo z ljudmi.

Pod št. 1 in 2 velja razpis do zasedbe delovnih mest. Avto-moto društvo Črnomelj.

LICITACIJA!

„INKOP“
Industrija kovinske opreme
Kočevje

razpisuje licitacijo za
odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- 3 NAMIZNI VRTALNI STROJI
- 10 ELEKTRO MOTORJEV OD 1,1 KW DO 5,2 KW
- 3 ČRPALKE ZA VODO
IN DRUGA MANJŠA SREDSTVA.

Odprodaja bo 27. 5. 1974 ob 8. uri za družbeni in ob 9. uri za zasebni sektor v komercialnem sektorju „INKOP“, Kočevje, Reška cesta 15

SCHIEDEL — YU —

Kamin, dimnik št. 1
v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

T TRGOVSKO PODJETJE
TEHNO-MERCATOR
CELJE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 23. maja – Željko Petek, 24. maja – Marija Sobota, 25. maja – Dan mladosti Nedelja, 26. maja – Filip Ponedeljek, 27. maja – Avguštin Torek, 28. maja – Vojislava Sreda, 29. maja – Majda Četrtek, 30. maja – Ivana

KINIO

BRESTANICA: 25. in 26. 5. ameriški barvni film „Vrnitev 7 veličastnih“.
BREŽICE: 24. in 25. 5. ameriški barvni film „Ugrabitelj v palači pravice“, 26. in 27. 5. ameriški barvni film „Bomba iz Kansas Sitija“, 28. in 29. 5. francoski barvni film „Klopka“.
ČRNOMELJ: 24. 5. ameriški barvni film „Avtomobil smrti“, 26. 5. francosko-italijanski barvni film „Revolverašice“, 29. 5. slovenski barvni film „Cvetje v jeseni“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TENIŠKI KLUB Novo mesto zaprosi za dober honorar oskrbnika, ki bi v poletnih mesecih oskrboval igrišča. Kandidati naj se javijo glede dogovora o zaposlitvi na teniškem igrišču.
ZAPOLIM GOSPODINJSKO pomočnico, lahko začetnica. Osebnih dohodkov zadovoljiv. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Vera Boc, Demšarjeva 15, Podgora Šentvid, Ljubljana.

V UK SPREJMEM vajenca za prevajanje elektromotorjev in KV elektromehanika. Plača dobra. Telefon 310-119, Ljubljana.

STANOVANJA

FRANCOSKI INŽENIR Z ŽENO na začasnem delu v Novem mestu išče v najem komfortno stanovanje za nedoločen čas v novi hiši (centralna kurjava, garaža, vrt, po možnosti telefon) od prvega septembra 1974, v Novem mestu ali območju do 10 km. Pogodba se obnavlja vsako leto ali po dogovoru. Ponudbe dati v upravo lista „Pariz“

ODDAM Opremljeno sobo samski osebi. Naslov v upravi lista (1262/74).
DVOSOBNO STANOVANJE v Kostanjevici zamenjam za enako v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (1273/74).
ZAMENJAM komfortno, veliko 3-sobno stanovanje v Črnomlju za manjše 3-sobno komfortno v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1280/74).
IŠČEM opremljeno sobo v bližini IMV za dva fanta. Ponudbe pod „SOLIDNO“

Motorna vozila

PRODAM AVTO škoda 110 L, letnik 1971. Kettejev drevored 17, Novo mesto ali telefon 21-427.
POCENI prodam moped Colibri T 12, letnik 1965, registriran do oktobra. Jože Povh, Vel. Malence 31, Krška vas.
PRODAM osebni avto Ami 6 break, karamboliran zadnji del. Motor generalno popravljen, lahko tudi po delih. Rudi Prah, Brege 24, 68273 Leskovec pri Krškem.
UGODNO PRODAM dobro ohranjen avto fiat 850 special, letnik november 1970. Ogled pri Vojislavu Marčetiću, Nad mlini 24, Novo mesto, telefon 22-177 od 14.30 ure dalje.
FIČKA 1965, registriran do oktobra 1974, tehnično pregledan do decembra 1974, v voznem stanju, prodam. Ogled vsak dan pri Ivanu Ramuti, Osojnik 33, Semeč.
PRODAM austin 1300, letnik 1969. Šobar, Laze 10, Uršna sela.
PRODAM dobro ohranjen avto Zastava 750, letnik 1970. Ogled vsako popoldne. Rudolf Čampa, Zagrebška 8, Novo mesto.
SLOVENIJA PROMET Ljubljana, Miklošičeva 20, ima na zalogi za dinarska sredstva vse vrste osebnih avtomobilov WARTBURG za ceno od 31.900,00 din do 38.874,00 din. Informacije na telefon 323-862 Ljubljana.
PRODAM renault R 4 L, katreo, starejši letnik. Naslov v upravi lista (1287/74).
PRODAM NSU 1200, letnik 1972 ali zamenjam za fiat 750. Janez Pavlin, Novoteks, Novo mesto.

KOSTANJEVICA: 25. 5. italijanski barvni film „Revolver v rokah hudiča“, 26. 5. ameriški barvni film „Kavboji“.

KRSKO: 25. in 26. 5. ameriški barvni film „Cromwell“, 29. 5. italijansko-nemški barvni film „Izabela – vražja knjiga“.

METLIKA: 24. 26. 5. ameriški barvni film „Metulji so svobodni“, 24. in 26. 5. nemški barvni film „Rektor v postelji“, 29. in 30. 5. španski barvni film „Ljubezna čarovnica“.

MIRNA: 25. in 26. 5. „Borsalino“.

NOVO MESTO: od 24. do 27. ameriški barvni film „Obriši solze očka“, Od 28. do 30. 5. francoski barvni film „Lepotec“.

RIBNICA: 25. in 26. 5. italijanski barvni film „Ljubezna zgodba“.

SENTJERNEJ: 25. in 26. 5. „Mož z imenom Konj“.

TREBNJE: 25. in 26. 5. ameriški zabavni film „Stenio in Oliver večne razprtije“.

UGODNO PRODAM nakladalno prikolico Pirat, fergusonov trosilec hlevskega gnoja, motomo škroplilnico stihl in vinogradniško prešo, vse zelo malo rabljeno. Selak, Dobrava 32, Škočjan.

PO UGODNI ceni prodam dnevno sobo, staro dve leti. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Jože Drenovec, Irča vas 64, Novo mesto. PRODAM kuhinjsko kredenco, mizo s štirimi stoli, električni štedilnik in peč na olje. Milič, Jerebova 8b, Novo mesto.

POSEST

PRODAM staro hišo na lepem kraju v bližini Mirne, 20 minut od železniške in avtobusne postaje. Dostop z avtom. Naslov v upravi lista (1284/74).

ZELO UGODNO prodam enodružinsko novo grajeno hišo v Kočevju, Trata 1. Lepa in privlačna lega, v prtiličju je možnost otvoritve gostilne ali trgovine. Interesenti naj se javijo na naslov: Janez Andlovic, Kočevje, Roška 3.

V BLIŽINI MIRNE prodam nov vinograd z zidanico, zgrajeno do prve plošče, ter ostali material za nadaljnjo gradnjo. Cesta in voda poleg. Stefan Savli, Hrasno 12, Sentrupert.

PRODAM hišo v Kapelah pri Brežicah. Naslov v upravi lista (1308/84).

RAZNO

POROČNI PRSTANI! – Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

KDOR MI POSODI za leto dni 50.000 Ndin, mu nudim lepe obresti. Ponudbe pošijte pod „GARANCIJA STROJ“

PREKLICI

PODPISANI ALOJZ JAKSE, upokojenec iz Dol. Straže št. 60, preklicujem vse, kar sem neresničnega govoril o Stanetu Bartlju, upokojencu iz Dol. Straže št. 25 in njegovemu sinu, mladoletnemu Ivanu Bartlju iz istega kraja in se jima zahvaljujem, da sta umaknila zasebno tožbo.

VSAK ČETRTEK BOLJŠI DOLENJSKI LIST

UPOKOJENCI

Zaradi velikega števila interesentov prireja društvo upokojencev – podružnica Novo mesto izlet za člane na relaciji: Novo mesto–Varaždin–Ptuj–Rogaška Slatina in nazaj v Novo mesto. Izlet bo ponovljen 11. junija 1974; odhod iz Novega mesta ob 6. uri izpred avtobusne postaje, povratek pa ob 21. uri. Cena prevoza je 73,00 din. Prijave vključno do 5. junija 1974 v podružnični pisarni.

NOVOTEHNA

trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto,

objavlja prosta in učna delovna mesta za:

PROSTA DELOVNA MESTA!

3 KV MIZARJE ZA MIZARSTVO V MIRNI PEČI,

PROSTA UČNA MESTA!

- 11 UČENCEV TRGOVSKE STROKE ZA POSLOVALNICE V NOVEM MESTU, KRŠKEM, METLIKI IN TREBNJEM,
- 3 UČENCE AVTOMEHANIČNE STROKE V AVTOMOBILSKEM SERVISU NOVO MESTO,
- 2 UČENCA AVTOMEHANIČNE STROKE V AVTOMOBILSKEM SERVISU V METLIKI
- 3 UČENCE MIZARSKÉ STROKE V MIZARSTVU MIRNA PEČ

POGOJI: za KV mizarje poskusno delo 1 mesec, za učence vseh zgoraj navedenih strok dokončana osemletka z vsaj dobrim uspehom in poskusno delo 1 mesec. Prijave pošijte splošnemu sektorju podjetja. Rok prijave je 5. junij 1974.

OBVESTILA

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUZIJE, PLATNE ZAVESE VSEH BARV. IZVRŠIM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA BOGO RADI, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO, IGNAČ PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO, IVAN JERINA, METLIKA, IN STANKO ČRTALIČ, DOBRAVA PRI KOSTANJEVICI.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JOŽEFA SLAK iz Biške vasi

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, župniku in pevcem ter vsem, ki so darovali vence in jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sinovi, hčere ter drugo sorodstvo

Ob preranem odhodu naše trpeče in ljubljene žene, mamice in stare mame

ANGELE NOVAK, roj. POŽEK

se zahvaljujemo vsem, ki ste ji pomagali in upali z njo v najtežjih dneh, vsem, ki ste jo spremlili na njen poslednji dom in ji ga okrasili z venci in cvetjem. Posebna zahvala zdravnikom in osebju gastroenterološke klinike in Ljubljani in Zdravstvenega doma v Črnomlju za ves trud, Katici Zalec za njeno nesebično pomoč in skrb. Iskrena hvala vsem za sočustvovanje in izraze sožalja, za vence in cvetje, pevкам iz Adlešičev za ganljive pesmi slovesa ter župniku za verski obred. Iz srca hvala tudi vsem, ki hranite spomin nanjo.

Zalujoči: mož Peter, otroci Miki in Bernarda, Peter, Lojze in Tone z družinami.

Mala Sela, Črnomelj, Ljubljana, Reutlingen

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega ata

JANEZA ERJAVCA iz Sel pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi ZB Straža, ŽTP Novo mesto, podjetju Gorjanci Straža, Novolesu in Vezeni Bled. Zahvaljujemo se tudi govornikom Venceslavu Mervarju in Ivanu Virantu. Zahvala tudi župniku iz kapitlja za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Rozalija, sin Marjan, Darko z družino in hči Valerija z družino

ELEKTROINSTALACIJE vseh vrst opravi hitro in poceni. Ponudbe pod „SOLIDNO“

CESTNIKE

DRAGI hčerki MARIČKI ŽUZEK iz Trebelnega vse najlepše za njen praznik, obilo zdravlja in zadovoljstva v krogu svoje družine želijo ata, mama, brata Ivan z družino in Jože.

KUPIM

KUPIM SREDNJE veliko otroško kolo s pomožnimi kolesi. Javite se na telefon 21-049.
KUPIM rabljeno diatonično harmoniko. Naslov v upravi lista (1282/74).

V SPOMIN

Minilo bo dve leti odkar je 6. junija umrla v 25. letu starosti naša nadvse draga mamica, hčerka in sestrica

MARINKA KONEC

iz Sevnice

V naših srcih je po dveh letih njene prerane smrti še prav tako bolečina. V našem spominu še živi dalje.

Zalujoči: otroka Marinkica in Jani, stariši in sestra Simona z možem

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA JOŽEFA

iz Ločne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna zahvala sosedom Zalokarjem in Žagarjem, ki so nam nudili v najtežjih trenutkih nesebično pomoč. Najlepše se zahvaljujemo tudi osebju kirurškega oddelka splošne bolnice Novo mesto, kolektivu SGP Pionir Novo mesto in tovarišu Marjanu Filipčiču za prisrčne poslovilne besede, vsem organizacijam, pevcem ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Anica, sin Lojze in hčerka Bernardka z družinami, sin Martin, sestra Pepca z družino, brata France in Martin z družinami

ZAHVALA

Ob nepričakovani, boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ANTONA BOJANCA

z Dol. Težke vode 7

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje. Lepa zahvala vsem sosedom, ki so nam v tako težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni Mercatorju – TOZD Standard, kolektivu trgovine Stopiče, kolektivu Astre iz Ljubljane, župniku za lepo opravljeni obred, moškemu pevskemu zboru iz Stopič ter vsem tistim, ki so našega dragega ata v tako velikem številu pospremlili na njegovi zadnji poti in njegov grob zasuli z venci in cvetjem. Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena Justina, hčerki Justi z možem, Tončka z družino ter sestre Ivana, Mici, Rozi in Kristina

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Vlado Silvester, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Janez Pezelj, Branko Podobnik, Jože Prine, Jože Splichal (urednik priloge P), Jozica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 3 din – Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustreza druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 62 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 od 1.1.1974 – Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenarodenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 23. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz glasbenih šol. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Ciril Remic: Delo z motornim žago in vibracijska obolenja. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Popoldne za mladi svet. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtiljak". 17.10 Koncertni oder za domačina in gosta. 17.45 Družba in čas. 18.30 V terek na svidenje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Slavka Znidaršiča. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra - Oskar Davičo: Zrenjanin. 22.15 Od popevke do popevke.

PETEK, 24. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Teden dni na radu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turist. 16.00 "Vrtiljak". 18.15 "Signal". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z domačimi ansambli. 20.00 Stop-pops. 21.15 Oddaja o pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 25. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Glasbeni drobci od tu in tam. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Cez travnike in polja. 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtiljak". 17.10 Klavir v ritmu. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Jožeta Kampača. 20.00 Radijski radar. 21.15 Majhni ansambli zabavne glasbe. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 26. MAJA: 6.00 - 8.00 Dobro jutro! 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite tovariši... 10.05 Srečanje v studiu 14. 11.00 Poročila Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci. 14.05 Humoreska tega tedna - J. Thurber: Kameval. 15.10 Nedeljska reportaža. 16.00 Radijska igra - Miguel Angel Astruasi: "Weekend v Guatemali". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 27. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franjo Kordiš: Delovne priprave v gozdarstvu. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtiljak". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Vilija Petriča. 20.00 Predstavljamo vam posnetek Mozartove opere. "Figarova svatba". 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 28. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Poslušali bomo z zborovske skladbe. 10.15 Plesi v orkestralnih barvah. 11.00 Poročila

Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - prof. Edi Senegačnik: Čebelja paša nekdanj in danes. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Srečanje z glasbeniki. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtiljak". 17.10 Koncertni oder za domačina in gosta. 17.45 Družba in čas. 18.30 V terek na svidenje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Slavka Znidaršiča. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra - Oskar Davičo: Zrenjanin. 22.15 Od popevke do popevke.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rojile: Jožica Deržič iz Malega Obrežja - Roberta, Nada Jalovec iz Malega Mršavega - dečka, Ljubica Babojelič iz Jaruša - Gorana, Nada Sirovica iz Samobora - deklco, Mira Frkanec iz Bijeje Gorice - dečka, Anica Kelhar iz Vitne vasi - Jožeta, Zdenka Zorič iz Šutne - dečka, Dragica Popelar iz Sevnice - Apolonijo, Anđela Kišiček iz Otoka - Ivana, Terezija Vrančič iz Medsav - deklco, Justina Budič iz Dvorca Andreja, Rozalija Kovačič iz Dramelj - dečka, Ivka Komar iz Vukovega sela Andrejo, Nevenka Glušič iz Vrhovščaka - dečka, Marta Rajterič iz Orejšja - deklco, Stefica Fabek iz Vel. Obrežja - Natalijo, Amalija Vučanjk iz Pišec - deklco, Anastazija Levonjevič iz Samobora - Snežnazo, Stefica Planinčič iz Rud - deklco, Sabina Suban iz Obrežja - Marjanco, Marija Molnar iz Galgova - Josipa, Franciška Urbanč iz Mrtvice - Antona, Slavica Kuhar iz Rud - deklco, Ana Pukšar iz Braslov - Božico, Marija Sršen iz Dol. Pirošice - Moniko, Marija Ošina iz Brežic - Sama. - Čestitamo!

SREDA, 29. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Otroške igre. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Šilc: Kaj lahko sejemo po ozimnih krminih dosevkih. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Loto vrtiljak". 17.10 Iz repertoarja komornega zbora RTV Ljubljana. 18.15 S pop ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.16 S festivalov jazz.

BREŽIŠKA KRONOKA NESREČ

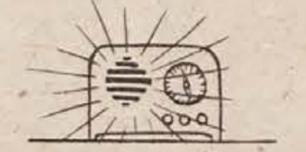
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Marija Gregl je padla iz avta in si poškodovala ključnico; Ivan Koretič je padel iz okna in si poškodoval hrbtenico; Franc Račič je padel s stropa in si poškodoval roke in glavo; Jožeta Horžen je padla s kolesom in si poškodovala glavo; Augustu Krevlju je nek predmet poškodoval desno nogo; Andrej Vogrin je padel z balkona in si poškodoval nogo; Marjanci Zorko so se zrušila drva in ji poškodovala levo nogo; Franca Barbiča - mopedista je podrl kamion in mu poškodoval nogo in glavo; Drago Strafela je padel pri motocrossu in si poškodoval glavo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Terezija Hribar, upokojenka iz Samobora, stara 79 let; Franc Levak, upokojenec iz Glogovbroda, star 57 let.

CETRTEK, 23. MAJA: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki - 16.15 - 17.00 - Nove plošče RTB, Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA, 25. MAJA: 16.00 - 16.30 - Pol ure za pop glasbo - 16.30 - 16.45 - Sobotno kramljanje - 16.45 - 17.00 - Jugoton vam predstavlja 17.00 - 17.30 - Poročila, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, melodija za vas, Za naše najmlajše, Iz naše glasbene šole - 17.30 - 18.00 - Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA, 26. MAJA: 10.30 - Domače zanimivosti - Kako izvajamo v brežiški občini srednjeročni program stanovanjske graditve - Za naše kmetovalce: Proizvodnost krav in kooperacijska reja na področju Agrarje Brežice - Nedeljska reportaža s prireditve ob dnevu mladosti - obvestila, reklame in spored kinematografov 12.00 - 15.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK, 28. MAJA: 16.00 - 16.10 - Napoved programa in srečanje z ansambli Optimisti 16.10 - 16.50 - Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici, Tedenski športni komentar - 16.50 - 17.00 - obvestila, reklame in filmski pregled - 17.00 - 17.30 - Mladinska oddaja - 17.30 - 18.00 - MALO ZA VAS - NEKAJ ZA VSE

RADIO SEVNICA

Nedelja, 26. maja: 10.30 - reklame, oglasi in obvestila - 10.50 - kmetijski nasveti - 11.00 - domači pevski zbori pojo: Boštanski oktet (ob 10. letnici) 11.15 - ob Dnevu mladosti in rojstnem dnevu maršala Tita - 11.35 - nedeljski intervju - 11.55 - za vsakogar nekaj - 12.30 - poročila - 12.45 - čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 - zaključek programa

Sreda, 29. maja: 16.00 - poročila - 16.10 - reklame, oglasi in obvestila - 16.30 - po domače - 16.45 - koticček za šoferje: Kako po avtocesti - 16.55 - iz diskoteke naših poslušalcev - 17.30 - vesele in žalostne zgodbe iz naše vzgoje - 17.40 - mladinska oddaja: mi mladi kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo - 18.00 - zaključek programa

Sobota, 1. junija: 16.00 - SOBOTNI VRTILJAK - 16.15 - pet minut za... - 16.20 - EPP I. del - 16.30 - poročila - 16.35 - EPP II. del - 16.45 - mini anketa - 17.00 - zaključek sobotnega vrtiljaka in napoved programa za nedeljo

CETRTEK, 23. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 17.10 Junak mojega otroštva (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Otroci in mi - serijska oddaja (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Po sledeh napredka (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 20.00 TV dnevnika (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Valter brani Sarajevo - barvna TV oddaja (Lj) - 21.25 Cetrtekovi razgledi: Čile (Lj) - 21.55 Glasbeni nokturmo: Dick Powell in Finn Ziegler (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj).

PETEK, 24. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 14.10 TV v šoli (Zg) - 17.30 Kuhinja pri violinskem ključu: Zanimiva Evropa (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mladi za mlade - oddaja JRT (Lj) - 18.45 Mozaik (Lj) - 18.50 Atletika: teki na srednje proge (Lj) - 19.15 Pet minut za boljši jezik: Dve odločitvi (Lj) - 19.25 TV kažiport (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 20.30 Propagandna reportaža (Lj) - 20.35 3-2-1 (Lj) - 20.45 Lilika - celovečerni film (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj).

SOBOTA, 25. MAJA: 9.30 TV v šoli (Bg) - 12.00 TV v šoli (Sa) - 16.45 Rokomet: Krivaja: Železnica - prenos (Sa) - V odmoru propagandna oddaja (Lj) - 18.00 Mozaik (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.15 Kje izvira Nil? - serijski barvni film (Lj) - 19.15 Cickak (Lj) - 19.25 TV dnevnik (Lj) - 19.45 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj) - 19.50 Prireditve ob Dnevu mladosti (Bg) - 21.30 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.35 Cannon - serijski barvni film (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj).

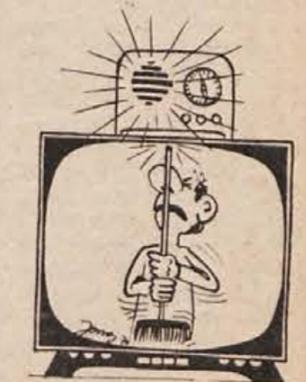
NEDELJA, 26. MAJA: 9.20 W.S.Reymont: Kmetje - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 10.15 Kmetijska oddaja (Sa) - 11.00 Mozaik (Lj) - 11.05 Otroška matineja: Beli kamen (Lj) - 11.35 Poročila (do 11.40) Nedeljsko popoldne (Pevski zbor Grafika, Šport Za konec tedna) (Lj) - 17.00 Propagandna oddaja (Lj) - 17.05 Poročila (Lj) - 17.10 Pozor, želva! - cel. film (Lj) - 18.40 Propagandna oddaja (Lj) - 18.45 Avtomobilske dirke v Monacu - posnetek (Lj) - 19.15 Pred X. kongresom ZKJ (Bg. Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Prireditve ob 10. kongresu ZKJ - prenos (Bg) - 22.00 Dokumentarna oddaja - 22.28 Propagandna oddaja (Lj) - 22.30 Športni pregled (Zg) - 22.50 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 27. MAJA: 9.50 Kongres ZKJ - prenos (Bg. Lj) - 16.20 Kongres ZKJ - prenos (Bg) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Koko, Moko in vrabček Skoko (Lj) - 18.30 Na daljnem severu (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Zg) - 19.30 Nokturmo (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik

(Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Sodobna oprema - barvna oddaja (Lj) - 20.40 Ribnikar-Lebovič: Mlajša smrt - drama TV Beograd (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 28. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.20 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 17.20 O kongresu ZKJ (Lj) - 17.50 Peli so jih mati moja - Alenčica sestra Gregčeva, barvna oddaja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 To je bila pesem svetlega in vročega jedra - 7. oddaja (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Marksizem v teoriji in praksi (Lj) - 19.20 Mozaik kratkega filma (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 W.S.Reymont: Kmetje - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.30 O kongresu ZKJ (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 29. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 15.30 TV v šoli - ponovitev (Bg) - 16.40 Obzornik (Lj) - 16.50 Nogomet Madžarska: Jugoslavija - prenos v odmoru propagandna oddaja - barvna - 18.50 O kongresu ZKJ (Lj) - 19.15 Beli kamen - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Propagandna reportaža (Lj) - 20.40 Film tedna: fotografija - madžarski film (Lj) - 21.55 O kongresu ZKJ (Lj) - 22.40 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 30. MAJA: 8.55 X. Kongres ZKJ - prenos (Bg) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Junak moje mladosti (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Naš ekran (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 H.Krvavac: Valter brani Sarajevo - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.25 O X. Kongresu ZKJ (Lj) - 22.10 Nokturmo (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj) - OPOMBA: V primeru daljšega trajanja zadnje plezarne seje C. kongresa ZKJ - bo program spremenjen!

Jaro Stoviček:

PANKRT

Ves preroben sem se obrnil k starcu: „Očka, o vsem vam bom veliko povedal, ampak ne tukaj, pridite, poiskala bova toplo zavetje, si olajšala duši in se veselila vsega, s čimer naju veže draga domačija. Upam, da ne odbijete mojega povabila, saj vas lepo prosim.“

S slabotnim, vendar toplim glasom je odvrnil: „Mili moj sinko, srečna mati, ki te je rodila tako plemenitega, da se ne sramuješ hoditi z beračem sredi belega dne po ulicah prestolnega mesta. Ne morem ti povedati, kako cenim tvojo dobro voljo, a žal moram zavrniti ljubeznivo povabilo. Danes se ne počutim dobro. Že pred tvojim prihodom sem nameraval počasi domov. Dolga je pot do doma, do same Donave. Dragi bog ne dopušča, da bi me tvoja pripoved vmila med domače ljudi. Veš, noge me komaj še nosijo.“

Hitro sem mu segel v besedo: „Če dovolite, očka, vas bom spremljal do“

mov. Časa imam na pretek. Nesel vam bom zavoj, vi pa se boste opirali na mojo roko. Vmes se bova pogovarjala o vsem, kar vas zanima.“

Razveselil se je mojih besed in zapustila sva stojišče, kjer je stal vsak dan kot stara zasidrana barka. Capljala sva po prometnih ulicah: vojak z dvignjeno laktjo v mavcu, na kateri je visel zavoj, ki sem mu ga podaril, in starec, ki se je oprjel na moje druge roke, da ne bi izgubil ravnotežja in padel.

Še danes se spominjam, kako so se pred naju pripodili šolski paglavci in se smejali ter kričali: „Poglejte starega, ki ga vojak čvrsto vodi! Gotovo je kak sovražni general. Obleka ga izdaja, da je imenitna zverina, le da so ga stlačili v civil, da bo bolj varen! Hahaha!“ Slišala sva te in podobne zbadljivke mlečnozobih pobalinov, toda naredila sva se gluha, kot da ne zasmehujejo naju, ampak koga drugega. Dolgo sva hodila in večkrat počivala, preden sva

prišla do Donave. V bližini ni bilo videti ne hiše ne barake, le za bližnjim grmom je stala napol razbita trhla lesena kajuta, v kateri je nekoč nekdo shranjeval čoln. Na to revščino je pokazal grof: „Vidiš, sinko, tu sva. Tu je zdaj moja graščina, kakršno bi bil nekdanj na mojem posestvu še vol z rogom prebodel!“

Stopil je k vratom, potegnil iz luknje zataknjeno leseno zagozdo in vstopila sva. Vrata, ki so visela na pribitih koščkih pasov iz plesnivega usnja, sva pustila priprta, da bi v brlogu bolje videla. „Sinko moj, prižgi tole karbidovko, potem pa zapri vrata. Medtem bom legel, da me slabost ne zruši.“ Storil sem tako in prižgana luč je razsvetlila prostor, ki je bil velik za štiri vaška stranišča. Trudoma se je starcu dvigal in spuščal trebuh na ležišče, ki so ga sestavljali trije zaboji za steklene izložbe trgovin. Na teh zabojih so ležale vreče, polne slame, pokrite z dvema smrdljivima odejama. „Prosim te, sinko,“ je dejal, „na mizici boš našel stekleničko s Hoffmanovimi kapljicami. Zraven imaš sladkor, pa si nakačaj, da se okrepiš. Potem daj še meni. Z drugo pijačo ti ne morem postreči.“

Njemu na ljubo sem vse hitro opravi in zraven hvalil, kako so kapljice dobre. Ko pa sem močno zakašljal, sem se nehotno ozrl nad njegovo ležišče. Na zidu sem videl tri fotografije: kot gnoj rumene, vlažne in od muh onečedene. Radovedno sem se nagnil nad njegovo telo, kar mi je dovolil, da

bi si jih natančno ogledal. On pa je dejal: „Le oglej si jih! To je vse, kar še pripada mojemu telesu in imenu, meni kot pripadniku najvišjega plemstva. Ta gospa s hermeliniskim plaščem in diamantno krono na glavi je grofica, moja pokojna žena. Na njeni levi strani je sin Richard, ki me nikoli ni maral. Bil je svojevoljen, trdoglav in osoren. Vedno je hotel potovati in v svetu je obtičal. Nikoli se mi ni javil, tako da sploh ne vem, ali je živ ali mrtev. Na desni je mlajši sin Dudo, vidiš, kako ponosno in srečno sedi na konju. Bil je moj ljubljenec in tudi prijatelj sva si bila. Zanj sem pomenil vse na svetu.“

Odšel je za nekaj let v Ameriko, da bi se seznanil z moderno vedo za upravljanje veleposestev. Hotel je biti dobro podkovan, ko bi prevzel zemljo svojega očeta. Bil je prepričan, da mu jo bom prej ali slej zapustil. Vidiš sinko,“ je nadaljeval grof, „tako sem ostal sam v graščini, obkrožen z veleposestvom, ki so ga opravljali oskrbniki in ki jim je pomagalo stotero delavcev.“

Objavljane odlomka iz romana je omogočila Krka Novo mesto

Toda prišlo so slabe letine, stroški so se večali, prav tako tudi obveznosti do bank. In tako sem nekega dne vse skupaj prodal. Neka osamljena laška magnatka me je pregovorila, da sem svoj denar vložil v njeno industrijo kot družabnik. Trdno sem bil prepričan, da se bo denar za sina Duda in zame povečal v velikanski kapital.

Toliko sem verjel obljubljenemu dobičku, da mi je zameglilo pogled, da sem zanemaril previdnost in da nisem pogledal, če delam smotno. Verjel sem dimu, ki se je dvigal iz tovarniškega dimnika, sklepal sem, da gre tovarni dobro, nisem pa pazil na številke v knjigah. Tako se je zgodilo, da je nekega dne ta prekleto, meni nesojena industrija popolnoma propadla. Prodati sem moral celo palačo v Rimu in ves dragoceni inventar, da sem lahko nasitil upnike. Pomisli: Dudo o vsem tem ničesar ne ve. V tujini si gotovo še danes slika, kako mi bo na stara leta pomagal in kako bo razširil in polepsal rojstni dom.“

Po teh besedah je oče, ki ni vedel, da mi je oče, in ki tudi ni vedel, da leži Dudo s prestreljenim srcem v mavzoleju poleg svoje matere, umolknil. Precej časa sva molčala. Le kaj se je dogajalo v njegovih možganih? Videl sem le, da je njegovo čelo prekril znoj, ki je bil njegov posledica duševnega trpljenja. Nisem ga hotel motiti z vprašanji, le roko sem mu gladil, da bi čutil ob sebi človeka, ki z njim sočustvuje.

Betežni starosti navkljub

Ko sem prišel s kolovozne poti do cestišča, sem se obrnil. V daljavi so v večerno modrino tonile po hribih posajene kmečke hišice. Sem in tja je v kakšni zažala luč in takrat sem se spomnil na besede Jožefa Zupana:

„Da, bil je bistra glava, ta naš Nikola Tesla. Poglejte, po njegovi zaslugi, imamo danes lahko v hladilniku spravljeno meso dalj časa, pa se ni treba bati, da... Kaj vse so si že ljudje izmislili, pa na luno gredo!“

Človek ji ne bi prisodil 80 let. Tako živahna je še. Če pa si pri hoji ne bi pomagala z doma urezano palico, bi pomislil, da se je pravkar vrnila s kmečkoga opravila, ki ga je svoje dni na Radovljici pri Šmarjeti tako vestno opravljala. Ko sem jo vprašal, če se še loti dela na kmetiji, je z nemirnim sivimi očmi najprej objela polje, nato hlev in s tresočim se glasom odgovorila: „Vsako pomlad mislim, da bom omagala, a ni tako. Ko se zemlja zaradi toplih sončnih žarkov prebudi, moram na polje, v hlev. Človek nikoli popolnoma ne obnemore. V to ga večkrat prisilijo drugi, ki ne znajo spoštovati starosti, izkušnje in modrosti. No, z mano je drugače. Prav rada postorim živini. Če imamo v hlevu zrebe ali tele, se z njim rada ukvarjam. Zdi se mi kot nebolj otrok, ki potrebuje nežnosti. Še največ pomagam v hiši. Skrbim za kokoši, piščance, za drva. Drobni lažjih del nikoli ne zmanjka, za te pa smo mi starejši še najbolj primerni.“

Kmalu se je Zupanova razživila in priznala je, da ji pežata sluh in vid, kar pa po njenem mnenju ni tako hudo. Povedala je, da imajo pri hiši že vrsto let naročen Dolenjski list, ki ni samo zanimiv, temveč tudi poučen, predvsem za Tončka, malega osnovnošolca. Čeprav so včasih vsi utrujeni, ga zvečer radi prebirajo. Zberejo se okoli mize, kar začne Jožefin brat Anton časopis prebirati na glas.

Na nekaj pa je posebno huda: „V časopisu večkrat pišete o današnji mladini. Ježi me, kako nekateri izgubljajo najlepša leta. Naj se raje včlanijo v Rdeči križ, naj organizirajo obiske zapuščenim ostarelim ljudem. Na ta način bodo spoznali tudi del kmetovega življenja v starosti, ki se ga vsak kmet močno boji, a ve, da bo nekoč prišel. Neizmerno bodo razveselili osamljene starčke. To je le ena izmed številnih poti, kako zaposlitvi vsega sito mladino, ki bo spoznala življenje tudi z druge strani.“

Taka je osemdesetletna Jožefa. Preprosta, živahna kmečka žena, ki si je barvo jeseni svojega življenja sama določila. Takih Jožef je po naših vaseh še veliko. Vse so enake: pridne, varčne, skrbne, polne pametnih navsvetov. Takšne jih je naredilo trdo kmečko življenje, za katerega Jožefa pravi: „Res je težko, a toliko lepote je skrite v njem. Kdor odkrije lepoto s trdim vsakdanjim delom, kmečkemu delu ne obrne hrba...“

J. PEZELJ

Milan (sedi na desni) z bratcem in sestrico. Skupaj so bili na njihovi ter pomagali mami in očetu pri delu.

Vajenci so izdelovali orožje

Vajenci, starši in odgovorni iz podjetja se bodo zagovarjali

Ribniški miličniki so odkrili skupino sedmih mlajših in starejših mladoletnikov, ki so izdelovali orožje, trgovali z deli orožja in kupovali izdelano orožje. V tej akciji so zasegli tudi puško in dve pištoli. To orožje so izdelali vajenci v RIKO Ribnica. Če upoštevamo njihovo mladost in neizkušnost, so napravili orožje kar domiselno, čeprav so izdelki zelo preprosti.

Mladoletniki so orožje tudi preizkušali, če dobro strelja in pravilno nese. Do nabojev so prišli tako, da so jih kradli doma očetom. Skupno so miličniki zasegli 40 nabojev, 10 pa so jih že prej izstrelili mladi preizkuševalci orožja.

Miličniki so predlagali v kaznovanje odgovorne osebe v RIKO, ker so vajenci delali orožje; nekatere očete mladoletnikov, ker niso pravilno shranjevali orožja in 4 mlajše mladoletnike (14 do 16 let) in 3 starejše mladoletnike (16 do 18 let), ker „nihče ne sme brez dovoljenja predelovati ali posedovati orožja“.

Vse počete okoli izdelovanja orožja ter verižne trgovine z deli orožja in orožjem ter preizkušanje

orožja je nevarno zato, ker bi lahko prišlo do zelo hudih nesreč, saj bi

FANTA SO NAŠLI

17. maja popoldne so pri Volavčah našli v Krki truplo Miloša Žiberta iz Žabje vasi. Fanta, ki je bil zadnje čase brez službe, so pogrešali od 4. maja. Preiskovalni sodnik je odredil obdukcijo, da bo ugotovljen vzrok smrti.

bil lahko kdo hudo ranjen ali celo ubit.

I. PRIMC

Zaplenjeni izdelki skupine vajencev iz RIKO.

Sladko življenje je grenko končano

Skupina znanih novomeških fantov v preiskavi zaradi suma serije vlomov - Trije v preiskovalnem priporu, dva sta še na begu

Uprava javne varnosti v Novem mestu raziskuje vrsto kaznivih dejanj, predvsem vlomov, ki so se zadnje čase vrstili po naših krajih. Uradni podatki so zaenkrat zelo skopi.

V preiskovalnem priporu so 19-letni Boris Kos, vajenec; 20-letni Branimir Petrič, dijak poklicne elektro šole; 26-letni Anton Novak, električar pri SGP Pionir, medtem ko sta 22-letni Ivan Banovec, avtome-

OBLEŽALA V NEZAVESTI

Ko je 18. maja popoldne Ljubljancem Adil Porčić vozil po glavni metliški cesti motorno kolo, je šla čez prehod za pešce pri hotelu 56-letna Marija Jamšek s Krašnjega vrha. Porčić je Jamškovo zbil na tla, kjer je obležala v nezavesti in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Ugotovljeno je, da je Porčić vozil motorno kolo brez izpita.

hanik brez zaposlitve, in 18-letni Rudi Nanger, prav tako brez zaposlitve, še na begu.

Na upravi javne varnosti so menda v interesu preiskave zaenkrat še zelo skopi z uradnimi podatki, medtem ko po mestu ljudje vedo povedati veliko več.

Pričakujemo, da bo v nekaj dneh znanih že več podatkov, da bomo o zadevi lahko obširneje poročali. Značilno za skupino fantov, ki so bili kot osumljenci udeleženi pri teh vlomih, je, da niso imeli zaposlitve, ki bi jim prinašala večje dohodke, pač pa so ljubili sladko življenje in življenje „na veliki nogi“.

Precej sedežev po najbolj znanih novomeških lokalih je

Pretkanost ji ni pomagala

Pokončan lisičji zarod v Črmošnjicah

Zvitorepke so letos zaradi mile zime skotile mladiče že v začetku aprila. Svoj brlog si je neka lisica skopala tudi v bližini vasi Črmošnjice pri Stopičah in skoraj pred nosom znanega lovca Ivana Hrenovca skotila pet mladičev. Srebrno sive živalce so že v začetku maja toliko zrastle, da jih je stara začela pripravljati na samostojno življenje. Ker pa ji je za njeno lovsko šolo v okoliskem gozdu kaj kmalu zmanjkalo divjačine, je postala hudo predrzna in je hodila izmikati kokoši na Orehek in v Hrušico ter se celo ob belem dnevu podila tudi za mačkami.

Lisica je pač zvita zver in s tem, da je hodila daleč od svojega brloga na tatinske pohode, je verjetno hotela odvrniti pozornost od svojega zaroda. Pri kmetih je njena zvijača uspevala, ni pa presepla lovca. Zasedil je njen brlog. Lisici je uspelo mlade poskriti v varen rov, sama pa jo je odkurila. Pustila pa je dve še topli kuri, po čemer je lovec sklepal, da ima lisica zarod.

Takoj drugi dan je Ivan Hren ponovno prišel k brlogu in našel mlade lisice pri igri. Stirim je uspelo pobegniti, eno pa je ujel. Mladič je s srdito branil in ugriznil lovca v prst, a vse to mu ni pomagalo: moral je z lovecem na njegov dom.

Pri Hrenovih so lisički pripravili zaboj in jo krmili z mlekom. Živalca je rada pila, toda ponoči jo je mučilo domotožje in celo noč je lajala, da je privabila mater vse do vasi. V svojem živalskem jeziku so se pomnile svoje. Toda ponočno lajanje mlade lisice je motilo ostale vaščane, zato so bili kar veseli, ko je lisčko odnesel Hrenov nečak Roman. Lisčki so nataknili pasjo ovratnico in odromala je proč iz domačih hribov.

Usoda ostalih mladičev je bila bolj trpka. Čeprav jih je stara pre-

ne morejo prodati vina. Nihče ga ne odkupuje. V šolo hodi pet otrok. Eden dobi malico zastoj, drugi plačajo. Leto je šel denar za hrano za prašiča, namesto za obleko za obutev za otroke.

Meso je na mizi le ob nedeljah, pa še to ne vsako. Bel kruh spečejo samo za praznike, drugače otepaajo kruznega. Pšenice pridelajo malo. Letos je še zlasti hitro zmanjkalo.

Se dobro, da na občin v Brežicah razumejo njihovo stisko in jo upoštevajo pri davčnih olajšavah. Zemlja v Kraški vasi je zares skopa, zagredo otroci v svet s trebuhom za kruhom.

JOŽICA TEPPEY

V EVROPI PADA ŠTEVILO ROJSTEV

Znano je, da število prebivalcev na Zemlji nezadržno raste, tako da bo ob koncu našega stoletja na svetu že blizu 7 milijard ljudi. Toda k temu bo Evropa prispevala silno malo, kajti naraščanje gre predvsem na račun zaostalih neevropskih dežel. Statistike pravijo, da bo ob koncu tega stoletja v Evropi samo 135 milijonov ljudi več, kot jih je sedaj.

Kako rast evropskega prebivalstva v primerjavi z ostalim svetom zaostaja, nam kažejo tile podatki: leta 1950 je prebivalstvo Evrope predstavljalo 23 odstotkov vsega svetovnega prebivalstva; leta 1970 je ta delež padel že na 20 odstotkov, in če bo šlo tako naprej, bo ob koncu stoletja znašal komaj 14 odstotkov.

Zanimivo je, da je število rojstev začelo padati najprej v socialističnih deželah, od leta 1965 pa pada tudi v kapitalističnem svetu. Tako imamo na primer v Angliji, v Avstriji, v Zahodni Nemčiji samo še 14 rojstev na 1000 prebivalcev.

TRČIL V ZAPORNICE

Anton Matelj iz Stopič je 18. maja zjutraj pripeljal s tovornjakom po Partizanski cesti v Novem mestu do železniškega prehoda, kjer so se začele spuščati zapornice. Matelj je zapeljal kar naprej ter tako trčil v zapornice in jih poškodoval. Gmotna škoda je za 6.000 din.

ČRNOMELJ: V KARAMBOLU

BREZ IZPITA - Alojz Perušič iz Breznika je 16. maja zjutraj zapeljal osebni avto na parkirni prostor pred obrat ISKRE, ko je vanj trčil moped dist Jože Bucik iz Mihele vasi, ki je vozil za njim. Pri padcu se je Bucik laže poškodoval, ugotovljeno pa je, da je vozil brez izpita in z neregistriranim mopedom.

(Kozerija)

LAHKO JE SVETOVATI - DRUGEMU

„Otroci, alkohol je strup za zdravje, je uničevalec družinske sreče, je razbojnik, zoper katerega se moramo boriti z vsemi sredstvi.“ Teh učiteljevih besed se spominjam, kot bi jih izgovoril to minuto. Spominjam pa se tudi vonja po zganju, ki je prihajal iz njegovih vzgojiteljskih ust. Če me ne uničuje skleroza, so tistega našega tovariša zakopali, ker so mu razpadla jetra. Naj počiva v miru tam, kjer je.

Ko so se mi pojavile prve dlačice pod nosom, sem zakoračil v trafiko, kupil zavitek drave in pihal dim proti kopastim oblakom tam na nebu. Skrivaj, seve. Usoda je

nanesla, da sem zbolel, pa so me mukoma pretentali, naj grem vendarle k zdravniku. In sem šel. Dohtar, star in resen človek, me je pretipal, nagrbil čelo in zdolgočasno rekel: „Kadiš, fantiček!“ In ker nisem rekel ne bev ne mev, je imel moj molk za potrditev. „Zbolel si zaradi kajenja. Nikotin je strup za organizem, nikotin je pokopaval že marsikoga, nikotin...“ Proti belemu stropu se je iz njegove zdravniške osebe valil siv cigaretni dim, v kolobarčkih, kot v kavbojskih filmih, ko Indijanci navkljub bližajočo se bledoličniško nevarnost.

Kupil sem si avto, bolje

rečeno: razdrapano krtijo. „Pazi, kako boš vozil. Ne divjaj, ne vozi pijan, ne prehitvaj na nepreglednem ovinku, ne izsilij prednosti!“ mi je svetoval znanec, sofer iz jekla, kot je sam trdil. Čez nekaj dni mi je prišlo na ušesa, da so morali razrezati pločevino, ako so hoteli dobiti na plano moje-ga znanca, soferja prekaljenega. Na neki veselici se ga je navlekel, preveč je pritiskal na plin in na nepreglednem zavoju ga je vrglo s ceste na sveže zorano njivo.

„Pri ženskah moraš biti pazljiv!“ mi je razlagal prijatelj in ušesa so mi brenčala

kot čebelni panj. „Poglej mene!“ Pred dnevi so mu nataknil prstan na levo roko in dekle njegovo je bilo oblečeno v čudno široko obleko...

„Sin moj.“ sem peljal svojega prvošolčka proti šoli, svetleči se na hribu, „ne zijaj naokoli, glej predse, pazi, kod hodiš...“

To je bilo pred stirinajstimi dnevi. Se zdaj ležim doma z belim mavcem na levi nogi. Bananin olupek, ki ga je neko niče vrglo po asfaltu, me je zravnal z zemljo, kot se stegne palačinka, vržena v ponev.

TONI GASPERIČ

Izgubila je svobodo, a ostala je vsaj živa. Na sliki: lisička v rokah Hrenovega Romana. (Foto: F. Orel)